

B I C T I

Центрального Союзу
Українського Студентства

Ч. 1-2 (7-8)

1951

ВІСТИ
Центрального Союзу
Українського Студентства

Неперіодичний офіційний бюллетень ЦЕСУСу

Ч. 1-2 (7-8)

1951

МЮНХЕН – НЮ ЙОРК

З М И С Т

	стор.
1. В калейдоскопі наших проблем	3
2. ЦЕСУС на шляху свого історичного призначення	30
3. Делегат ЦЕСУС-у — співосновником «Європейського Студентського Бюро»	38
4. В 33-ю річницю українських студентських Тернопілів	41
5. В обороні історичної правди	42
6. Обіжник у справі 16-го З'їзду	44
7. Актуальне — з архівів ЦЕСУС-у	46
8. Сучасне індійське студентство	49
9. Вісті з життя чужинецького студентства	51
10. Програма міжнародних студентських подорожей	52
11. Обіжник ВМЗ ЦЕСУС-у	58
12. Звіт референтури міжнародних зв'язків СУСОН-у	59
13. З життя українського студентства	61
14. Ukrainian students and their program	77
15. Ukrainian Free University	80
16. Три відповіді у справі укр. радіопередач Бі-Бі-Сі	81
17. Наш міжнародний адресар	83
18. Українські студ. організації і представництва	85
19. Члени управи ЦЕСУС-у	87

Це число появилось у жовтні 1951 р.

Опрацював — З. Р. Винницький

Ціна: 1,50 НМ (0,50 американ. доляра)

В інших державах рівновартість американського доляра

Тираж: 1500 примірників

3. Р. ВИННИЦЬКИЙ

«Ти брате, любиш Русь, як хліб і кусень сала,
Я-ж гавкаю раз-у-раз, аби вона не стала.
(І. Франко)

В КАЛЕЙДОСКОПІ НАШИХ ПРОБЛЕМ.

I.

Беручи від довгих літ активну участь в організованому українському студентському житті та живучи від двох літ справами Централі¹ українського студентства, здається не було б трудним завданням, маючи точний перегляд сил сьогоднішнього українського студентського руху, відобразити всі його актуальні проблеми, нав'язуючи до минулого, проаналізовуючи теперішнє та вглядаючи в близьке майбутнє. Відобразити — на те, щоб неначе перевести обрахунок соцісти напередодні цієї знаменної події у нашім студентським житті, якою являється 16-тий Загальний З'їзд Центрального Союзу Українського Студентства осінню 1951 р. в Парижі; на те, щоб дати напередодні З'їзду його майбутнім учасникам вже тепер до надуми і розгляду цей субстрат, що зайнматимиме уми представників поодиноких наших студентських організацій.

Однак, це завдання не легке. Передусім тому, що із безлічі існуючих маркантних проблем треба, переводячи синтезу світел і тіней нашої праці в Управі ЦЕСУС-у та розглядаючи їх у цілій ширині студентської української сучасної дійсності, знайти зокрема для аналізи і переоцінки потенціальної і кінетичної вартості праці українського студентства в часі між 15 і 16 З'їздом ЦЕСУС-у ті моменти, які відзеркалюють її можливо якнайбільше об'ективно. Дальше тому, що вибрати метод відзеркалювання доволі важко. Для цього існують дві можливості. Або, бажаючи — бути популярним, збудити рішальні симпатії до своїх міркувань і стверджень тим, що обережно йдучи по лінії найменшого опору, відповідно аргументувати всі наші позитиви та їх підчеркати, а всі недомагання вияснювати притаманною нам „злою долею”, або зрезигнувавши із творення атмосфери „товариства взаїмної адорациї” — кермуватись при зображені і переоцінці свідомістю, що тільки скількість і якість праці та її висліди можуть бути належними критеріями.

Ми вибираємо, як завжди, ту другу можливість і при всій об'єктивності будемо іти однак по лінії посиленого опору. Любов до українського студентського руху, що має світлі традиції та глибока свідомість, що тільки студентський профсоюз у цілім його структурнім масштабі є середовищем де вирощуються не політики, але передусім повновартісні громадяни,каже мені якраз вибрати такий шлях. Вважаючи, що передусім праця в профсоюзі уможливлює молодим інтелектуалістам вирости в зустрічі з людьми різних поглядів поза рамці ідеологічно-партійного доктринизму, є безперечним фактом, що вимоги, які мусимо ставити, як девізу нашої праці, це виховання майбутніх ділових, до-свідчених молодих громадян із субтельним почуттям відповідальности, людей належного формату, які в даний момент поповнять усі кадри державного апарату; тому сприймаємо нашу студентську працю, як вірну службу для ідеї суверенної української держави, у цілій її повноті.

II.

Що ж являє тоді собою — ЦЕСУС?

Чи це бюро, секретаріят, репрезентативний координаційний та інформативний центр, ділова спільнота одинадцяти членів Управи, чи це спільнота всього українського студентства? Визначити між тими означеннями домінанту, було б спрощенням проблеми. Сама назва вказує однак, що ЦЕСУС — це загал українського студентства, а його Управа це лише виборні його речники.

Тому являється конечністю, щоб 16-тий З'їзд ЦЕСУС-у, тобто З'їзд представників всього українського студентства — міг заслухати не тільки вичерпних звітів з діяльності уступаючої Управи, але теж і представників усіх низових клітин, — членів Союзу. Бо лише у висвітленні вислідів праці цілого організованого українського студентського руху, всіх його позитивів і негативів можна буде замінити З'їзд в одне конструктивно думаюче тіло, яке розгляне і оцінить минуле та створить підвалини для близького майбутнього. Маючи досвід з останніх З'їздів насувається боязлива думка, щоб і цей черговий 16-тий З'їзд не мав в собі забагато прикмет лише відсутності формальності. Бо відчитання привітів, звіти уступаючої Управи, зроблені не раз на скору руку, дискусія, не раз повна патосу, на маргінесі проблем, вибір Управи — не за законами доцільності, але за математично-партійними правилами, а потім ухвалення претенсійних резолюцій, при чому ніхто не поставить собі питання — в який спосіб зможе їх новообрана Управа здійснити — може зробити з 16-го

З'їзду, цебто найвищого органу у нашему житті — шабльону формальність.

16-тий З'їзд ЦЕСУС-у, як чергова сесія молодого українського парляменту, мусить не тільки відобразити для українського студентства і цілого громадянства всі осяги і успіхи праці теперішньої Управи, всі її браки і занедбання, всі її недотягнення і здобутки, але повинен стати передусім відзеркаленням сучасної української студентської дійсності поза межами Батьківщини; мусить у повній наслані відобразити цілість наших пекучих проблем студентського життя у повній ширині всіх зв'язаних з ним справ, бо інакше ми зайдему у сліпу вуличку та прийдеться ^внезабаром стати в мертвій точці. Вимоги до цього чергового З'їзду мусять бути великі. Тому сьогодні, коли малий проміжок часу ділить нас від нього, ми мусимо здати собі праву з того, що чекає нас великий іспит, який належно підготованими мусимо справно і на належній висоті здати. Завдання тим більше не легке, що під сучасну пору певна апатичність огорнула наші студентські лави. Мимо того, — що консолідація студентського активу всіх ідеологічних напрямків заіснувала, як світла дійсність, якої бажаємо теж нашему цілому громадянству, — що спільна праця набрала у нас у виконному органі українського студентського парляменту, яким є наш ЦЕСУС, повновартісних і примірних громадських прав і її порушення сьогодні мусили б усі кваліфікувати, як божевільний злочин; однак політична нетерпимість у студентському середовищі до 1947 р. і еманація часто-густо від довгих років нездорових політичних відносин в українській спільноті на чужині привела до значної затрати стилю нашої студентської праці. Часто-густо манить молодого студента більше якась праця у вузько-партийному гетті, як у своїй професійній організації; манить його ілюзіями великої політичної кар'єри та при тому забуває він, що щоб стати політиком — треба себе завершити вперше громадянином, тим більше, що від надміру політиків у нас голова болить.

Причини вимог, ставлених до 16-го З'їзду, прямі і невибагливі. До них кличе нас факт, що в 1951 р. обходимо 30-ліття існування ЦЕСУС-у, що **16-тий З'їзд ЦЕСУС-у — це Ювілейний З'їзд**. Таке кажуть нам історичні джерела, залишки пражського і віденського архівів ЦЕСУС-у та матеріали з бруксельського архіву „Міжнародної Студентської Конфедерації” (СІЕ), що її вільним повноправним членом був ЦЕСУС від 1921 року до часу перед другою світовою війною.

Вдруге кличе нас до цього — закінчення певного етапу

в історії ЦЕСУС-у. Після 13-ти літнього осідку екзекутиви ЦЕСУС-у в Празі, восьмилітнього віденського періоду, та щостилітнього мюнхенського розділу в історії ЦЕСУС-у (Гестапо зумовило в 1942 р. трирічну перерву діяльності ЦЕСУС-у), з 16-тим З'їздом ми зачнемо її нову еру, бо осідком Управи ЦЕСУС-у стане бурхливий своїм темпом життя — Париж, зате столиця, в якій існує теж окреме студентське місто. 16-тий З'їзд ще й тим замітний, що з ним відійдуть від керми студентського життя-люди, які в серці носили ще частку студентського Львова і Києва; які в вогняні роки другої світової війни стискали холодне дуло повстанського криса чи гартувались за решіткою большевицьких і гітлерівських тюрем та за дротами концтаборів; які зберігають свято не тільки образ, але й грудку Рідної Землі, як життєвий дороговказ; відійдуть в минуле наймолодші ветерани українського студентського руху. Прийдуть молоді наслідники, які скажуть нам, чи ми передали їм певні вартощі і здобутки, та чи вони самі стануть гідними преемниками світлих традицій ЦЕСУС-у.

III.

А в тому найважливіше — перенесення осідку ЦЕСУС-у вслід за НТШ та КОДУС-ом до Франції. Рішеннядалекосягле, хоч може навіть і спізнене. В цьому не може бути ніяк перешкодою, що в Парижі маємо зараз лише поверх двох десятків наших студентів, що лише з біжучою каденцією Українська Студентська Громада в Парижі належить до кращих наших низових клітин, що майбутніми членами Управи ЦЕСУС-у будуть молоді люди без студентського стажу, які не мають „реноме” професійних студентських діячів. Мюнхен, як один з найбільших українських культурних центрів в Західній Європі починає поволі тратити прикмети українського бастіону. Українська Громада, в тому і студентська, топнє тут з дня на день. Побіч багатьох, може і суперлятивних, позитивів, Мюнхен вплів в історію ЦЕСУС-у багато слабостій сучасного нашого організаційного студентського життя в цілім світі. Передусім закорінилась думка, що ЦЕСУС — це українська установа, якої діапазон дій і інтересів обнимає Німеччину і може ще трішки... Австрію, тоді коли він обнимає подібно теж і Бразилію з Уругваєм та Австралією, не згадуючи вже про Північну Америку. Майже тотальна господарська і політична ізоляція Німеччини до 1949 р., повне її відокремлення від Західної Європи і цілого світу, мусіли вплинути на це, що багато членів попередніх Управ, а може ще і теперішньої, бачили

справи діяльності, акції і життєвих інтересів ЦЕСУС-у і цілого українського студентства на чужині, в тому і студентства українського походження з громадянством даної країни поселення, через німецьку вузьку ограниченну призму, у її формі до 1949 р., часто-густо через закурену шибку мюнхенського ДП-табору „Функ-Касерне”. Що такий підхід до справ і такий короткозорий погляд на потреби організованої форми українських студентських кадрів відбувається ще і сьогодні ішкідливо у повній тугости є для нас наявною дійсністю. Не розбудовано сильних активних українських студентських центрів в Парижі, Лондоні, Медіоляні і Женеві, немає сьогодні українських студентів на Сорbonі, в Кембріджі і Оксфорді; маси середньошкільних абсолютентів і студентів покинули Західну Європу, або як от в Англії сотки молодих здібних людей зі середньою або незакінченою високою освітою коротають свій вік при сільсько-господарській роботі. В Німеччині була верхівка українського студентства під кожним оглядом відтята від решти європейського студентства, а великі наші студентські маси в Німеччині та Австрії жили не раз тільки життям гетта-ДП-табору. Багато слабостей сьогоднішнього стану нашого організованого студентства має свої корені як раз в тих елементах.

Для нас стало ясним, що було непростимою помилкою при виборі попередніх Управ, а зокрема останньої, розпорощення членів Управи „а пріорі”, яке відбувається не тільки на праці Управи Союзу, але й на цілості студентського життя, майже фатально. Такий вибір це не тільки причинок до ствердження, що методи праці ЦЕСУС-у давно перестаріли, але і доказ, що при виборі не керувалися ми доцільністю, але всім іншим, включно з пошануванням фальшивих амбіцій, щоб дана країна мала теж свого представника в Управі. Такий стан унеможливлював створення ділового, скристалізованого колективу, а тим самим зменшував якісно і кількісно наш потенціял праці. В товариському і — скажімо може — політичному розумінні, теперішня Управа була безумовно одним монолітом. Добро Союзу було для членів Управи найвищим законом. Особисті, чи політичні моменти не грали ніколи важкої ролі. Зате, не була Управа Союзу монолітом в аспекті спільноговедення праці у різних ресортах з належною кількісною рівновагою. Тому і не диво, що в обличчі факту, що кількох членів Управи зовсім занедбали переbrані на 15 З'їзді обов'язки, неначе про це призабули, деякі з них, що на їхніх плечах знайшовся весь тягар відповідальної праці, яку вони вже виконують безперебійно 22 місяці, відчувають бездіяльність тих товаришів, як особи-

ству зраду супроти них та зраду інтересів нашої студентської централі.

І тому таких похибок, щоб вже „а пріорі” розпорощувати членів Управи при їхньому виборі ніколи більше не вільно нам повторити в майбутньому. Практика, яка мала місце за пражських чи віденських часів, виказує, що коли певний член Управи покидав осідок акції ЦЕСУС-у покликувано на його місце нового члена. Розпорощення по одному, навіть двох, ніколи не може сприяти стабільному діловодству Централі.

Правильник праці Управи і статути Союзу мусять бути змінені і стати так елястичні, як цього вимагає його теперішня ситуація та добро. Студентську Громаду в Парижі зустріне тим разом почесний обов'язок вилонити зі своїх рядів кількох членів нової Управи, а одна наша заокеанська Громада мусить доповнити її склад. До речі — заокеанські члени Управи ЦЕСУС-у могли і мусили б, а на це вже найвищий час — стати ядром Пан-Американського Союзу Українських Студентів. Коли ж до цієї синтези не дійде — готов Центральний Союз Українського Студенства остати внедовзі з кількома десятками членства.

При тому всьому тривожить нас ще одна небезпечна можливість: що цей важливий З'їзд ЦЕСУС-у зможе відбутися в присутності кількох делегатів, які будуть мати мандати членства всіх наших 20-и низових клітин. Особиста присутність делегатів із Західної Європи є безумовною конечністю, а було б теж вказаним, щоб на З'їзд ЦЕСУС-у прибув особисто принайменше один умандатований представник всіх наших заокеанських членів, тим більше, що можливість до цього є прекрасна, бо від червня до вересня ц. р. курсує між Нью-Йорком і Амстердамом окремий студентський літак, при чому знижені кошти дороги туди і назад виносять тільки 195 ам. долярів. На таку суму наше заокеанське студентство повинно без сумніву здобутись. — Це все частинка цих неспокійних думок, які налітають на наші душі та тривожать нас за майбутнє однієї з найстарших дієвих українських установ на чужині.

IV.

А тепер візьмемо під люту всі ресорти ЦЕСУС-у, всі наші студентські осередки та інші споріднені існуючі питання.

1. Тоді, коли у чужинців Президія національних студентських союзів несе весь тягар праці, становить творчий мозок союзу і стоїть на сторожі технічного виконання всієї роботи, тоді у нас заціпився звичай, що президіяльні становища це

здебільша почесні, а не ділові. Не наводжу цього, щоб заперечити практичну участь у праці більшості теперішніх членів Президії; але точно означених функцій у послідовному виконуванні навалу праці, ні статути, ні правильник праці Управи на жаль не містять. Душою Президії, а тим самим і цілої Управи, звичайно є **перший секретар**. Та при браку ділового секретаря, як платної сили, що могла б тримати міцно всі нитки праці постійно в своїх руках, доводилось ограничуватись до полагоджування біжуних найпильніших справ, не раз з прикрим запізненням, та через те не можна було розбудувати нових актуальних відтинків. Коли зважити, що ЦЕСУС не мав на протязі останніх двох років свого власного бюро, хоч би кімнати з чотирма голими стінами (ми користали з гостинності канцелярії Українського Вільного Університету та канцелярії студентської оселі УСГ та ЛУПВ), що ЦЕСУС не мав своїх машин до писання, а користався тільки машинами вгорі згаданих канцелярій (ЦЕСУС має одну латинську машину, що походить з 1772 р. та одну українську, на якій довелось авторові диктувати одного листа, при чому вискачили черенки та побили окуляри одного приятеля), тоді стане ясним, що виконування кожної найменшої дрібниці коштувало неспівмірно багато часу і енергії. Я підчеркаю наявність такого стану. Бо якраз його мусить черговий З'їзд поставити між іншим на грані не раз палких дискусій, бо в іншому випадку пізніше ухвалені високопатріотичні резолюції остануть пустою, зlossenю фразою. Якщо українське студентство, а зокрема громадянство, визнає конечність дальншого успішного існування ЦЕСУС-у, як ділової, а не символічної громадської установи, тоді ті елементарні питання мусять бути належно розв'язані. Було б правдивим щастям, коли майбутня Управа могла б забезпечити одну людину, може навіть і старшого віку, яка постійно вела б діловодство ЦЕСУС-у довгими роками, тоді коли Управи приходили б і відходили б; тоді тягість роботи, знання всіх дрібних її нюансів були б повністю забезпечені. Цей старший віком діловод був би заразом і духовим батьком молодої студентської верхівки, бо порад і досвіду старшого покоління нам у нашій праці завжди потрібно!

2) **Організаційний сектор ЦЕСУС-у** під сучасну пору — чи не найважливіший. Масове пересунення численної кількості українського студентства із Західної Європи в заокеанські країни нового поселення, тисячі студентів українського роду заокеанських країн, роблять цей відтинок зокрема пекучим акутним питанням. Раз тому, що попередні Управи зовсім мало вкалькульовували це в своїй праці,

а всі колишні студентські наші діячі, прибувши до „обітованих земель”, зажили славою минулих днів і про цю установу, за якої ріст і силу колись дбали, зводячи не раз важкі бої, часто лиш в полум'яних дискусіях, немов призабули; вдруге тому, що організаційне охоплення нашого студентства в Північній і Південній Америці та Австралії, включення студентства українського роду в систему ЦЕСУС-у — це справа нашого життєвого простору, наших органічних інтересів, коли хочемо вже сьогодні запобігти тому, щоб молоді українські інтелектуалісти не потонули в чужинецькому морі, а зберегли своє національне обличчя і патріотизм, щоб могли, як довго не прийшлося би, прищеплювати молодому поколінню — уродженцям чужої землі — живий образ нашого Львова, Києва, Ужгороду і Чернівець, щоб українські патріоти, громадські, політичні та наукові діячі, не стали білими круками, генералами без армії. І тут перед ЦЕСУС-ом безперечно важлива та відповідальна місія. Коли ж теперішньому керманичеві організаційного апарату ЦЕСУС-у пощастиТЬ, при Господній допомозі та при прихильності наших центральних установ в ЗДА, створити підвалини під ту працю, якої напрямні ми згадали, і він створить сильне ядро пан-американського українського студентського руху, тоді за ним і за теперішньою Управою ЦЕСУС-у закріпимо досягнення всеукраїнського значення.

І він — наш організаційний — діє мимо всіх колод, які кидають йому під ноги ці українські установи, які базуються на новоприбулих, діє мимо „обіцянок”, що якщо скличете основуючі Збори Студентської Громади, то ми Вас порозганяємо, мовляв, — заберете у нас активний елемент. Мимоволі насувається думка: „Господи, прости їм, бо вони не знають, що творять”. А в тому, чомусь створилася у нас концепція, що з наладнуванням нашого студентського життя в заокеанських країнах треба підождати, бо „пасивність, непригожі обставини, знаєте, — інший дух, тес та тамтес”. І то в час, коли немов, як гриби по дощі, ростуть в Північній і Південній Америці різні ідеологічні українські студентські товариства. Зваживши українську дійсність, коментарі відай зайлі, та ми точно обсервуємо розвій подій та студіюємо старанно нашу пресу з обох Америк. В академічному середовищі 50-их років мусить у нас існувати „фер плей”. Завуальзовувати справжніх тенденцій нам ніяк. Багатство різноманітніх завдань, яке стоїть перед цілим українством, каже нам чесно визнати, що можна мати різні погляди, але є багато важливіших справ, як суперечки за гегемонію впливів, конкуренцію і взаємоборювання. Праця для все-

українських державницьких ідей є важливіша, як всі політичні внутрішні суперечки. Замість воювати вже сьогодні за „впливи в майбутній нашій державі”, творім таки зараз передусім толерантну атмосферу співпраці, не поборюймо себе взаємно, не робім перегонів, але творім розчленовану єдність та життя і радіймо з вислідів спільної праці.

В основному, організаційна справність нашого студентства, так в Західній Європі, як і за океаном — незавидна. 16-тий З'їзд мусить ту справу основно санувати. Практика виказує конечність оперти працю ЦЕСУС-у у випадку мало-чисельного нашого студентського осередку в даній країні на поодиноких відданнях справі людях, у іншому випадку, оперти її тільки на студентських громадах чи товариствах, а не на краєвих представництвах. Ці останні відтинають не раз ЦЕСУС від живого безпосереднього контакту із студентством, зокрема у випадку, коли в краєвім представництві знайдуться молоді люди, яким ні час, ні заінтересування не дозволяє належно виконувати доручень Централі. Ми припускаємо, однак, теж конечність існування краєвих представництв, у випадку, коли українські студентські товариства існують у кількох університетських осередках даної країни, але завдання цих представництв мусіло б полягати лише у координуванні праці на терені даної країни, не відтинаючи низів від Централі.

Мабуть ще одна важлива проблема стане у вогнищі дискусії на 16 З'їзді. Це дійсність, що ЦЕСУС об'єднує вже зараз значний відсоток студентства українського походження з означеною державною принадлежністю. Наши студентські організовані осередки знаходяться в 20 різних країнах світу. Отже, раз внутрішня структура, вдруге інтереси нашої зовнішньої політики кажуть нам застановитись над формальним закріпленням факту, що ЦЕСУС — це **Світове Об'єднання Українського Студентства**. Переставити працю ЦЕСУС-у на нові рейки, при повному збереженні традицій і формальної української назви наказує нам потреба охопити все студентство українського роду в цілім світі, бо факт існування українського студентського центру у формі Світового Союзу Українського Студентства зміцнить українські позиції і престиж теж і в міжнародному студентському житті.

3) **Фінанси** — це наша велика болюча рана. Ніякий З'їзд, ніякі уми не розробили в нас досі цього питання. А воно означає: бути нам, чи не бути. Досі не випрацьовано жадного пляну, як і де роздобувати фонди. Переведено лише льокальні мініатурні дії, щоб часто-густо принаїменше мати

на покриття коштів кореспонденції. Власні сили слабі. Наше студентство в Західній Європі матеріально спавперизоване, плачення членської вкладки до ЦЕСУС-у вийшло, мабуть, з моди. Тай не знаємо досі, хто скільки за два роки теперішньої каденції ЦЕСУС-у має вплатити. Коли б не жертвеність чотирьох заокеанських студентських громад та активність одного з американських членів нашої Управи, — був би наш радіус дій дуже обмежений. Коли б не одноразові допомоги мецената українського студентства Преосвященнішого Владики Ексцептенції Кир Івана та двох наших установ у ЗДА, які в міру їхніх можливостей по батьківськи ідути завжди у випадку потреби Управі ЦЕСУС-у на зустріч, ми стояли б не раз і не двічі в обличчі повного внутрішнього фіяска і страти престіжу назовні. Якщо черговий З'їзд не знайде практичної розв'язки наших фінансових справ при співучасті представників різних наших існуючих у світі установ, тоді вже сьогодні можна скреслити з порядку нарад З'їзду — ухвалення резолюцій, — щоб не робити неповажної пустомельщини.

4) Немає студентського організованого руху без студентської преси. З'являється і „Обнова” і бюллетень „Зарева”, появився в час великого голоду на студентську пресу „Фенікс”, журнал ТУСМ ім. Міхновського. Але все вони не можуть ніколи заступити цієї студентської преси, яку мав би і мусить колись знову врешті зачати видавати періодично ЦЕСУС. Перед нами старі примірники „Студентського Вісника”, що появлявся 30 літ тому кожного місяця. Яке ж динамічне і творче було студентство в тих роках. З тих старих офіціозів ЦЕСУС-у може кожен, навіть молодий студент першого семестру, черпати свій ентузіазм до нових діл. Пізнавши минуле, яке кличе до нових осягів, не можна, буває, опертись його чарові. Видавання студентської преси — це творення духових цінностей для теперішніх і майбутніх поколінь. Це форум вияву нових думок, ідей, це кольosalно міцна зброя супроти марева, що студентство 50-их років це „кумедні паничики-непотріби, затуркані книжкові молі, з яких немає жодної потіхи ні Богові, ні людям”, як писали колись Мартович і Барвінський; що росте покоління, яке буде добрими „бізнесмарами”, або тихими бюрократами, людьми без творчої ініціативи, які нічого більш не бажають, як тільки забезпечити собі належно високе банкове кonto. В часах розпорощення по цілому світі наша преса представляє для нас той сполучний міст, який з української студентської спільноти робить одну рідню, одну спільноту думки і чину.

Мусить бути кожному з нас прикро, що в час, коли появляються періодично такі гарні видання Пласту і СУМ-у, так багато ілюстрований збірник „Ради фізичного виховання”, видання „Братства б. вояків Української Дивізії” — „Броди” та інші вартісні видання, ми не тільки, що не видали досі „Ювілейного Альманаху ЦЕСУС-у”, ми видали за два роки тільки одне число нашого офіціозу „Вісти ЦЕСУС-у”. Брак фондів не вправдує нас ніяк. У нас, передусім, брак рук до праці; чотирьох членів Управи в Мюнхені завантажені біжучим діловодством, бо час іде невтримно вперед і приносить завжди нові справи з цілого світу, брак машин до писання, брак українських студенток, що хотіли і вміли б бути стенотипістками, характеризує причини повного занедбання в тому секторі. А низові клітини ні разу і не домагались конечності появи видань, не дали співробітників. От і зачароване коло! А резолюції на З'їзді не помогуть нам ніяк!

Одиночко діяла ще „Пресова Служба ЦЕСУС-у”, обслуговуючи спорадично громадянство і то в більшості вістками з одного ресорту наших дій. Та в тому існують однак, і об'єктивні дані на те, що Пресовою Службою ми здобули ім'я і повне право громадянства, та ввели себе в українську громадську опінію, як діюча організація, можливо, навіть куди більше, як до часу теперішньої каденції. Однак, самою Пресовою Службою ми не можемо, приміром, творити студентської опінії про різні наші чи загально громадські справи. Сьогодні, на жаль, **українська студентська опінія не існує!** Вона існує у всіх інших народів, як самозрозуміло конечний і важливий громадський фактор. У нас студентську опінію творять не раз різні знуджені пані, чи панове, які, мовляв, цікавляться студентством. Справи Грацу, Берну і Геттінгену запніють, як ткань в обіймах некрози. Немає запоруки, що вони вибухнуть знову колись і де інде своєю нищівною лявою будуть вносити недад у правопорядок молодого академічного середовища. А то може і тому, що ми ідемо і ішли завжди по лінії найменшого опору, за вимком сутто математичного фракційного розподілу постів в Управі Союзу.

А пропо середовищ. Іх є зараз в ЦЕСУС-і три; крім революціонерів і солідаристів (властиво двох двоюродних братів-блізнюків від тої самої матері), є ще і третє, для якого ділова конструктивна співпраця і добро профсоюзу є найголовнішим стимулом до праці.

Якщо ж існують у нашій дійсності ще й інші політичні середовища, прикладом, демократи, ліберали, соціялісти і т. ін., чому ж немає у ЦЕСУС-і представників, які репре-

зентували б їхній політичний студентський доріст? Чи може вони за такий не дбають? Вважаємо, що в умовах такої толерантності, яка існує в ЦЕСУС-і, вони внесли б багато добра (заколоту ми не бажаємо) в нашу працю.

5) В дворічній послідовній праці на зовнішньому відтинку ми скристалізували не тільки наші ідейні основи дій в міжнародному студентському русі: боротьба за душу сучасного світового студентства, яке до певної міри знаходиться в пазурах комінформу, унагляднення факту, що Україна впала першою жертвою російського комуністичного імперіалізму, що большевизм це перший ворог культурного світу, тому поборювання міжнародного студентського союзу „ІЮС”, що став студентським комінформом та репрезентує світовий студентський рух в ООН, але і визначили точно практичні методи нашої дії. Один наш молодий визначний громадянин і публіцист пише до нашої Централі: „**По докладнім прочитанні Ваших цінних матеріялів, — бачимо, що українське студентство поважно заавансоване у міжнародній співпраці, і що найважніше, поставило собі правильні цілі і вміло їх здійснє. Віримо, що ЦЕСУС буде добрим приміром для інших установ і буде творчо стимулювати їх працю і ініціативу**”. Виконуючи рішення засідань Управи, ми переставили працю „референтури міжнародних зв'язків” на працю „Відділу Міжнародних Зв'язків”, розбудовуючи внутрішній апарат співробітників, творючи окремі представництва в усіх державах та „Комісію міжнародних делегатів ЦЕСУС-у”. Нинішною нашою найбільшою журбою є забезпечення тягlosti нашої праці і дії, та належне капіталізування здобутих осягів. В обличчі неспівмірної — до потенціялу праці ЦЕСУС-у на зовнішньому відтинку — організаційної справности загалу українського студентства, в обличчі, коли інші сектори праці ЦЕСУС-у, зокрема, фінансовий і пресовий не дотримують кроку у, розмасі і темпі праці Відділу Міжнародних Зв'язків, насувається тривожна думка, чи не вибудували ми у нашому ентузіазмі міжнародної співпраці, високий хмародер-домік з карт, що може впасти під подувом сильнішого вітру, — чи вдасться нам завжди успішно перевести ЦЕСУС через всі труднощі і конфлікти міжнародного студентського життя. Відповідь на це може одиноко дати 16-ий З'їзд.

6) **Стипендійно-допомоговий сектор ЦЕСУС-у немов взагалі не існує.** Це від довгих років, а зокрема, в теперішній каденції катастрофально занедбана ділянка, яка дає свою негативну рису цілій українській студійній політиці. А ми, йдучи по лінії найменшого опору, немов погодились з тим

невідрадним зловіщим станом. І то тоді, коли, відай, всі визнаємо, що Централя українського студентства не може стати ніколи середовищем, де безвідповідальність знаходить собі право громадянства, бо бути сьогодні безвідповідальним на пості студентської централі, дає право сподіватись завтра такої ж безвідповідальності і зради життєвих інтересів на фронтах оборони українських кордонів.

До речі, слід би ще згадати і про те, що в громадському допомоговому секторі у нас зацепився не раз звичай, щоб допомагати студентству за дивною девізою: „Для студентів, але без студентів”. Не можна ніяк вірити, що такий метод себе виправдує, бо він криє у собі не тільки багато кривдячих, але теж і тих елементів, що можуть завжди викликати зайвий нездоровий фермент серед студентства, а його мусимо завжди оминати.

Наші представники в КоДУС-і не мали змоги вплинути на це, щоб КоДУС перестав бути філянтропійно-харитативною установою, яка „всім і вся” дає щось по трошки, щоб КоДУС забезпечував певну належно велику кількість нашої університетської молоді повновартісними стипендіями, а зокрема тих студентів, які виказуються не тільки успіхами в здобуванні академічного знання, але, які були б творчим ядром молодих ділових громадян. Такий філянтропійно-харитативний характер уділювання студійних допомог мусів довести до цього, що нині лиш кілька промілле бувших стипендіятів КоДУС-у вважає за свій громадський обов’язок — віддавати одержані від КоДУС-у допомоги на те, щоб молодші товариші, як і вони, могли, завдяки жертвенній допомозі громадянства, покінчити свої студії. Таке негромадське наставлення знаходимо навіть у тих, які, приміром, за час своїх студій у Краю та в Німеччині одержали поверх 1.000 нім. марок в золоті. Вони, мабуть, призабули, що ті гроші винні вони не КоДУС-ові, але цілому українському громадянству та тим молодим товаришам, які студіюють в умовах скрайньої матеріальної нужди. Це лихомає в великий мірі свої корені у згаданих методах праці КоДУС-у.

7) Студійно-культурний сектор — немов існував би лише в статутах ЦЕСУС-у. Не знаходимо в ньому навіть і мінімального вияву праці. Тому і не диво, що до нині немає в цілому українському громадянстві місця для дисертаційного обліку, та що потім один бувший мюнхенський студент УВУ на Високошкільнім З’їзді в Нью-Йорку (ЗДА) подає до публічного відома і на сторінки української преси... „що в 1945—50 рр. закінчило в Західній Європі 500 українських студентів (?) свої студії”. Згідно з даними КоДУС-у і на-

шими, представляється слідуючий образ. До 31 грудня 1950 р. закінчило свої студії: 9 — в Швейцарії, 9 — в Італії, 3 — в Мадриді, 889 — в Німеччині, 141 — в Австрії, 24 — в Ліоні, 15 — в Лювені. (Разом 1.290.) Скільки закінчило студії в заокеанських країнах, мабуть, остане назавжди таємницею.

V.

Як же ж представляються під нашим ультрамікроскопом українські студентські організовані ряди?

1) **Наши найміцніші осередки:** Лювен, Мадрид, Париж; УСГ-Льондон — це Ахилева п'ята ЦЕСУС-у, так під кутом внутрішньої, як і зовнішньої діяльності. А в тому якраз Лювен одержує першу льокату. Мимо того, що „Вісті”, орган Українського Допомогового Комітету у Бельгії (ч.8/121, р.VII, від 15. 4. 1951) принесли нефортунний, так під журналістичним оглядом, як і зіставленням фактів — фейлетон, що... „В Бельгії є наши студенти”, Шановний автор фейлетону, відай, ще далі живе категоріями, дорогого нам усім, галицького загумінку, та вважає, що стиль студентської праці на заході полягає в тому, щоб студентів „було видно серед народу”, щоб ходити, напримір, з відчитами по селах, чи виголошувати реферати та доповіді. Ми свідомі всіх недоліків нашого лювенського середовища. Для нас, однак, важніше, як ряд голословних закидів автора, що думає в 1951 році ще, мабуть, народницькими категоріями, це те, що ..Національний Союз Українських Студентів у Бельгії” (НаСУС) задержав стиль студентського життя, маючи навіть свої студентські „сіні шапки”, що він справний, як організована клітина ЦЕСУС-у, що криє в собі активних молодих людей, які виявляють себе в існуючій студентській пресі. які замість іти з дешевим рефератом у народ, їдуть на Європейський З’їзд Молоді до Страсбургу, дають делегатів ЦЕСУС-у на важкі міжнародні студентські конференції, які творять хор на українській Службі Божій в Амстердамі, що на ній присутні професори і студенти з цілого світу. Що зводять наукові і дипломатичні бої зі студентством сусідніх країн України пілчасті університетських доповідей на східно-європейські теми, що виліковують їх з непопулярного сьогодні шовінізму та імперіялізму. Це все лиш мініятурні віймки з тої діяльності, яку проводять українські студенти Лювену. А що вони так... пілчасті студентських балів... близько-близенько держать в обіймах горді бельгійські дівчата”. — то це тішить нас більше, ніж, коли б вони стояли коло дверей з наїбуреними, грізними мінами. Видно, що такт і шарм, товариська форма і скромна елегантія наших сту-

дентів з Лювену імпонує навіть гордим західнім европейкам. А в тому, при кінці фейлетону наведені слова професора Лямбена (Університет Лювен) такі, що ми під ними завжди підписуємося: „Ви, мої дорогі українські студенти, повинні працювати не тільки для здобуття технічного знання, але й підготовлятись до великих суспільних завдань, що перед Вами ще стоять”. Тому даймо їм змогу, хай вони щасливо підготовляються. Про них дбає вже наша студентська централья. Коли автор цього фейлетону, що зве себе українським журналістом, хоче мати постійні вістки з їхньої діяльності, хай запропонує Українському Допомоговому Комітетові в Бельгії, щоб цей забезпечив НаСУС-ові постійного секретаря, або може, щоб цей оплатив одному лювенському студентові наукову поїздку в товаристві студентів різних країн світу в Скандинавію, Англію чи Італію; буде з того більш загальної користі, чим з фейлетонів.

2) Таких, як „наші еспанці” у Мадриді, повинні ми мати у кожній державі Західної Європи, в кожній країні вільного світу.

Обсяг їхньої, під кожним оглядом, в кожному студентському секторі, справної, дії, переходить далеко поза чисто студентські рямці. Є всі признаки вірити, що Мадрид дасть не тільки високоякісних, модерних фахівців і інтелектуалістів, але дасть нам теж і академіків-громадян. Нині можна бажати їм тільки дальших успіхів, якісного росту та... щоб завжди точно відповідали на листи наших знатних установ у ЗДА.

3) **Париж** мав для нас у останніх роках два обличчя. Одне, що ставило наш студентський осередок в ньому поза рямці критики і друге, що внутрішня і зовнішня праця набрала належних вартісних форм. Віримо, що, коли зараз під Парижем є осідок нашого Наукового Т-ва ім. Шевченка та КодУС-у, внедовзі теж осідок і ЦЕСУС-у, УСГ-Париж ввійде в історію українського студентства, як стабільна наша студентська станиця. Віримо, що це буде товчком, що у Франції постане ряд нових організованих українських студентських осередків та що УСГ-Ліон, що начислювала 24 членів, які до кінця 1950 року покінчили успішно свої студії, поповниться новими молодими студентами, бо їх в Ліоні не бракує. Їхнім студіям стоїть на перешокді лише брак фондів!

Згадуючи про наші осередки, які радують нас своєю активністю, не можна поминути УСГ-Гелвей в Ірляндії, наш чисельно найменший осередок. Але який великий він свою працею. Справний організаційно, відомий в цілій Ірляндії,

включений в усі ділянки університетсько-студентського життя в Гельвеї, заслуговує він на увагу всього українського громадянства на це, щоб і його чисельно розбудувати. Що не скількість, але якість грає ролю, маємо ще один доказ: це наш **одинокий студент медицини в Осльо**. Він вартісний наш представник і якість його праці неспівмірно велика і то не тільки для добра нашої студентської централі, але для цілого українства. Вона подекуди активніша, як організована праця тих 300 наших студентів, що зараз ще студіють в Німеччині.

4) **Німеччина** — в стані еміграційної гарячки, в стані апатії студентських рядів і затрати темпа того життя, яке колись може аж заживо пульсувало і випускало небажані паростки. Більшість наших студентів у Німеччині — це дипломанти; через рік остане тут може 2—3 десятки нашого студентства. Наше студентство в Німеччині живе зараз відай відгомоном і славою вчораших днів. Творча його сила послабла; вона може устабілізуватися, коли створиться гурт тих, що постійно остануть в Німеччині.

5) **Австрія** — це терен, де стан наших внутрішньо-студентських інтересів маліє. Один з найстарших студентських центрів — Українське Студентське Т-во „Січ“ у Відні, що існувало від 1868 р., перестало формально існувати, коли большевики „визволили“ Віденський Університет. Цього року це Т-во добігає практично до кінця свого існування. Ще минулого року ми виеднали для наших кількох десятків тамошніх студентів значну матеріальну допомогу від португальського „Червоного Хреста“. Всі наші „віденці“ покінчили успішно своєї студії, мимо трудних під кожним оглядом умовин життя.

Українське Студентське Об'єднання в Іннсбруку — ще існує. Чи проявляє якусь діяльність, трудно сьогодні стверджити, в кожнім разі присилає ще завжди святочні побажання. Маючи змогу минулого року зустрінути ~~особисто~~ на терені Австрії секретаря УСОІ, прийшлося мені почути: „Ну і що з того, що ми не діємо, світ існує даліше“. Безперечно, ця софістична заява може теж переконувати...

УСТ-Січ Грац, що існує від 1895 р., та видала зі своїх рядів ряд знатних прізвищ в українському громадянстві, від Софії Галечко — до проф. УВУ д-ра Юрія Студинського, мимо всіх внутрішніх нерозберих, зберігає ще й надалі світлі традиції своєї діяльності. Однак і тут є загроза, що цей старий наш осередок причалить внедовзі до кінця своєї історії.

6) **Українська Студентська Громада в Римі** видала зі своїх рядів від 1945 р. 9 молодих академіків. Чисельна в перших

повоєнних роках Громада стопніла до кількох заледви членів, так, що сьогодні маємо в Римі лише справне представництво, зложене з двох людей.

Колишня Студентська Громада в Ріміні відай повністю включилася в члени англійської профспілки сільсько-гospодарських робітників. І то в час, коли наша спільнота в Великій Британії, чи не найкраще матеріально ситуована в Європі і може собі позволити вповні на розбудову наших академічних кадрів. В тій справі — слово тільки за цілим нашим громадянством і його відповідальними чинниками. —

В Римі студіює теж 36 українських богословів, з цього 23-ох світських у Папській Колегії св. Йосафата, а 13-ох — василіянських, що вчаться в папському університеті. Однак, від цілості українського студентського руху ділить їх дивний „китайський мур”, а це відай для нас усіх превелика шкода. Бо віримо, що модерним священикам, які мають потім зайняти відповідальні місця в громадському житті, включення в цілість студентського життя було б невимовно корисне, а для нас побажане.

В Римі студіює ще зараз 60 світських польських студентів, на університетах Італії їх кілька соток, а наших студентів в Італії заледви кількох. Абстрагуючи від високих вартостей деяких італійських університетів, спинимось на Медіоляні, світовому мистецькому академічному центрі. Від 1945 р. не мали ми на славній „Академія ді Брера” ні одного студента, що студіював би чи мальарство, чи історію мистецтва. Чи нам їх не треба? Ми й досі на сторінках нашої преси знаходимо рідко вістки про модерне мистецтво та сучасний стан цієї ділянки культурного життя; а ми модерна культурна нація і хиба ідемо з духом часу. Що на „Академії ді Брера” є один український професор викладач — бувший її студент, про те нікому відай і не відомо. Опера „Ля Скаля” вже давно не чула визначних українських музиків і співаків. Чи ми їх належно вирощуємо, чи тільки політики творять для нас, в державницькому розумінні, певні вартості? Вважаємо, що мистці можуть приносити для справи української держави куди більше користі, як нефахові, нераз недолужні, наші політики. Талановитих мистців у нас відай не бракує. Ними однак загал не цікавиться.

7) Сьогоднішня наша **Українська Студентська Громада в Швейцарії** ніяк не нав'язує до традицій колишнього не-звичайно активного Студентського Т-ва „Україна” в Женеві, якого архіви ми зберігаємо. Це товариство начислювало лише неповних два десятки членів. Організаційно — наша швейцарська Громада слаба, зокрема, тому, що 14-ох наших сту-

дентів розкинених одинцем по всіх університетах Швейцарії. Та однак ті одиниці, що їх маємо в Швейцарії, своюю, хоч не колективною, але індивідуальною працею, кажуть нам бути подекуди на них гордими. Їхній вклад праці в живучість українського студентського руху є на висоті завдань.

8) В Швеції маємо неповний десяток наших студентів. Дотеперішнє представництво ЦЕСУС-у в Стокгольмі буде вкоротці заступлене членством „Українського Академічного Клубу” — Стокгольм в ЦЕСУС-і. Дії і співдії наших шведських студентів в рямцях програми праці ЦЕСУС-у є справді вартісні, тому віримо, що Стокгольм стане небавом нашим сильним заборолом. Таким оптимізмом напувають нас численні інтерв’ю і радієві виступи, які недавно перевів успішно в Швеції один з наших стокгольмських студентів.

9) В Голляндії існувала до 1950 р. „Громада Українських Студентів св. Богословії” в Кілемборгу коло Утрехту, яка була гідним амбасадором українського студентського світу, а в тому не тільки на студентському, але й загальному голляндському терені. З жалем прийняли ми вістку в липні минулого року, що цей квітучий наш осередок перестав існувати. Тих кількох світських наших студентів в Голляндії, що ще остали, ніяк не можуть вив’язатись із своїх відповідальних завдань. Для нас усіх велика шкода, що в цій країні тихих вод і пахучих квітів та деяких знаменитих університетів, що мають славу в цілому світі, немає змоги розбудови сильного українського студентського центру, тоді, коли студентство інших народів з-поза Залізної Куртини на них численно заступлене.

VI.

Заокеанські терени — це майбутнє ЦЕСУС-у, який у практичній формі „Світового Об’єднання Українського Студентства” матиме дальшу рацію існування, навіть тоді, коли у Львові чи Києві матиме осідок „Державний Союз Українського Студентства”. Теперішній стан нашого посідання за океаном ще далеко незадовільний.

1) Канада — типова країна піонерів і там мусять незабаром діяти інтенсивно теж піонери українського студентського руху. Базуючись на знаменитій статті Б. Боцюркова в „Голосі Молоді” (квартальник МУН-у, весна 1951 року), Вінніпег) п. н.: „За об’єднання українського студентства в Канаді”, маємо на канадських університетах близько однієї тисячі студентів українського роду. Існуючих та діючих українських товариств в Канаді не бракує: — Українська Студентська Громада та Українське Студентське Това-

риство в Монреалі (ці дві окремі клітини є зараз на шляху об'єднання в одне „Українське Студентське Об'єднання Монреалю”), Український Студентський Клуб в Торонті, Українська Студ. Громада в Торонті, Українське Студ. Т-во „Альфа-Омега” в Вінніпегу, Саскатуні і Ванкувері, Укр. Католицьке Студ. Т-во „Гама-Ро-Каппа” в Вінніпегу, Студентські Т-ва „Зарево” в Монреалі і Торонті, Т-во Українських Студентів Католиків „Обнова” в Монреалі і Торонто. Сотки українських студентів в Едмонті, Кінгстоні, Гемільтоні, Оттаві і інших університетських осередках Канади, виказують комплетний брак нахилу до зорганізовання та включення себе в суцільний український студентський рух! Лиш 6 із згаданих в горі організацій є звичайними або надзвичайними членами ЦЕСУС-у. А в тому, на окрему увагу заслуговує „Альфа-Омега”, з одного боку тому, що всі попередні представники ЦЕСУС-у в Канаді, а зокрема теперішній, не наладили контакту „Альфа-Омега” з ЦЕСУС-ом, навіть у площині дискусії в напрямі наладнання співпраці та включення „Альфа-Омега” в загальний український студентський рух, очолюваний ЦЕСУС-ом, так з другого боку на протязі довгих літ Українське Студентське Товариство „А-О” веде незрозумілу для нас політику „бліскучого відокремлення”, забуваючи вповні про потребу синтези сил новоприбулих українських студентів та уродженців Канади, бачучи мабуть всеукраїнські життєві інтереси через призму своїх льокальних завдань. Ми слідкуємо живо, за безперечними успіхами УСТ „А-О” в його діяльності, тому бажали б, щоб їхні успіхи стали нашими всеукраїнськими студентськими успіхами. Вважаємо, що УСТ „А-О” через включення себе в члени ЦЕСУС-у ніяк не наразить себе на втрату своєї питомої вартості, своєї автономії дій; члени „А-О” зможуть завжди, паритетно до кількості членів, увійти до виконного органу ЦЕСУС-у та внести в український студентський рух та працю ЦЕСУС-у багато нових бажаних позитивних елементів; тоді праця „А-О” стане не льокальним, але всеукраїнським громадським капіталом.

В противному випадку існуватиме стан, який за цінними думками автора згаданої статті, зображенуо без зайвих коментарів: „... Вінніпезьке УСТ „А-О” вже більш, як рік тому виступило з ініціативою в напрямі об'єднання українського студентства на професійній загально-національній базі, але поза створенням Комітету Зв'язку (т. зв. Ипсильон-Сосаєті), з яким комунікуються Т-ва „А-О” у Ванкувері, Саскачевані і Вінніпегу та Український Студ. Клуб у Торонті, ця справа не пішла.” „... у самому Вінніпегу не вда-

лось „А-О” привести до об’єднання із місцевою організацією католицьких студентів, що можливо бойтесь підпорядкування „А-О”. ... Стан розбиття і дезорганізації на студентському відтинку приносить величезні шкоди українській спільноті в Канаді. ... Існування спільної всім студентам українцям професійної організації — кріпило б почуття приналежності до єдиної української спільноти та підняло б авторитет організованого українського студентства перед університетськими властями, та загально-канадськими і національними студентськими організаціями. Цим теж були б відкриті двері для тих українських студентів, що цураючись групової чи релігійної боротьби, воліли не включатись в рамки існуючих конкурентійних студентських організацій. ... Без участі і активної підтримки публічної опінії українців Канади, зокрема, без допомоги її виразника — Комітету Українців Канади, ... консолідаційна акція на студентському відтинку... зустрічатиме перешкоди, що їх будуватиме людське недовір'я, упередження чи просто груповий егоїзм.”

Знаменні слова і ми радіємо невимовно, що між нами у світі є молоді уми, що так тверезо і суттєво підходять до актуальних завдань, тому хочемо вірити, що „Союз Українського Студентства Канади” стане ще цього року світлою дійсністю в українськім студентськім житті!

2) Подібно представляються наші справи теж на терені ЗДА. Ніхто з колишніх наших визначних студентських діячів, чи членів Управи ЦЕСУС-у, що виїхали давніше до ЗДА не зуміли положити підвалини для організаційного об’єднання українського студентства в ЗДА, для об’єднання мас новоприбулих студентів з місцевим студентством українського походження на всенаціональній українській базі. Рух у цьому напрямі не виріс теж стихійно, мимо того, що до часу другої світової війни існували в рамках ЦЕСУС-у українські студ. Т-ва в численних університетських осередках ЗДА, та мимо того, що навіть на сторінках англ. видання української газети „Свобода”, органу УНС — знаходимо навіть недавно зазиви до дії і наладнання відносин в українському студентському житті ЗДА. За неточними обчисленнями студіює на американських університетах близько 10.000 студентів українського роду. Досі діють, як члени ЦЕСУС-у — Українська Студ. Громада в Нью-Йорку, Укр. Академічне Т-во в Шікаго, недавно постала УСГ Дітройт і зараз маємо всі дані вірити, що в близькому часі завдяки жертвенним діям організаційного референта теперішньої Управи ЦЕСУС-у, університети від Вашингтону до Калі-

форнії покриються мережею українських студентських товариств, які об'єднані в „Союзі Українських Студентів Америки” створять підвалину для „Пан-Американського Союзу Українських Студентів”, а в далішому для „Світового Об'єднання Українського Студенства”. При цьому ми потребуємо безумовно підтримки загально-громадської української опінії в ЗДА, а зокрема моральної і ділової підтримки від Пан-Американської Української Конференції, Українського Комітету Америки та Українського Національного Союзу. Ми віримо свято, що цієї підтримки нам не забракне.

3) Наші організаційні дії в Південній Америці послабли. УСГ-Аргентини переживає поважну кризу, бо неповна сотня бувших її членів покінчила студії і зараз бракує там прямо нашого університетського доросту. Ми відважно дивимось однак майбутньому у вічі, маючи в Буенос-Айрес представника, який напевно переведе успішно УСГ-А через все неспокійні бурхливі хвилі та за підтримкою наших центральних громадських установ в Аргентині виведе УСГ-А знову на чисті, ясні води. Ми віримо, що завдяки його ініціативі всі держави Південної Америки покриються сіткою українських студентських організацій. Зараз наладили ми контакт з нашими студентами і молодими академіками в Бразилії і Уругваю, тому тепер треба відчекати тільки розвитку подій. Бракує у нас контакт з Парагваем і Венесуелею, де є теж наші студенти; завдяки тому, що на університетах Перу є двох українських викладачів, припускаємо, що з нашими студентством у Перу наладнання контакту і співпраці є зараз питанням часу.

4) На університетах Австралії — в Мельбурні, Сіднею, Аделайді, Брізбені, Гобарт, Перт і Кенберра студіють вже наші студенти, зокрема технічні фахи. До сьогодні постало лише УСГ-Мельбурн, яка виказує себе доволі активною, мимо того, що з 20-и членів ліш сімох студіює повністю, а інші відробляючи контракт праці користають лиш з університетських вечірніх курсів. І в Австралії мусимо поробити ті всі заходи, що в Канаді та ЗДА.

VII.

Вертаючи з подорожі думками по'цілому світі, для повноти образу не можна не згадати тих кількох справ, що є безумовно важливі для живучості українського студентського руху.

Передусім, роль українських ідеологічних студентських

товариств не визначена ще точно до сьогодні в цілості українського студентського життя. Ці Т-ва безперечно сильні своєю динамічною дією, являються своєю працею вартісним вкладом в цілість нашого студентського руху; але до сьогодні ми не заобserували, на жаль, координації їхніх дій, їхньої співпраці, зате існували признаки взаємоборювання, а що принайменше конкуренції за впливи. Мабуть є ясним для нас всіх, що існування ідеологічних студентських товариств не може замикатись в границях життя „самих для себе”. Їхня праця мусить виявитись в цілості наших успіхів, як капітал не одного середовища, але, як всеукраїнський студентський капітал. З хвилиною виїзду одного члена Президії ЦЕСУС-у до ЗДА всі його заходи для координування праці ідеологічних товариств з рамени ЦЕСУС-у припинились. Це має свої небажані наслідки, бо ми віддаюємося в той спосіб від здійснення жадання, щоб існувала українська „розчленована єдність”. Це питання мусить знайти належне відмічення в нарадах 16 З'їзду і внесені ним постанови в тих справах, які будуть оперті тільки на українській політичній рації, мусять бути в майбутньому здійснювані і респектовані, при чому співпраця ідеологічних товариств із студентською централею мусить нарати більш живих форм.

Ідеологічні студ. Т-ва, що є надзвичайними членами ЦЕСУС-у мають подекуди не раз більший вплив на біг і розвиток подій, як звичайні члени: професійні студентські товариства. Їхня постава впливає завжди на гармонію цілості студентського життя і вислід нашої практичної праці. Слід відмітити сильний органічний ріст **Українського Студ. Т-ва Національного Солідаризму „Зарево“**, що колись мало форми корпорації; слабшу свою експанзивністю в організаційному секторі ФТУСК „Обнова“, яка зате міцна засягом своєї дії, свою співпрацею і членством у Міжнародному Русі Католицьких Студентів „Пакс Романа“ та у „Міжнародному Бюрі Католицької Молоді“. Треба сподіватись, що 16-ий З'їзд повітає в членах ЦЕСУС-у **„Т-во Української Студіючої Молоді ім. Міхновського“**. Треба жаліти, що соціялістична „Ліга Суспільного Гуманізму“ перестала існувати і вибула з наших членів, як теж, що **„Об'єднання Укр. Православних Студентів“** зовсім не виправдало цих надій, що на нього покладав 15-ий З'їзд, приймаючи його в члени ЦЕСУС-у; бездіяльність цього „Об'єднання“ тим більш болюча, що через це не є заступлене українське студентство в **„Світовій Федерації Християнських Студентів“**, в якому зате сильні впливи російських

православних студентів, що мають там свою сильну трибуну в міжнародному житті. Загальна для нас шкода, маєтися ясна і не вимагає окремої аргументації.

VIII.

Місце ЦЕСУС-у — в теперішніх і недалеких днях — у нашому громадському і молодечому житті теж до сьогодні ще чітко не визначене. А ми твердимо, що його дотеперішні позиції ні громадянству, ні нам, ніяк не вистарчують.

1) Кажучи правду, ми почуваемо себе зараз у відношенні до нашого громадянства так, як почуває себе не раз тільки „адоптований син”. Українські існуючі високі школи та наукові осередки немов проголосили своє „дезінтересмент” до праці і живучості українського студентського руху; вони лише частинно і неоформлено дають підтримку для дій ЦЕСУС-у і ніяк їх у певному відношенні не стимулюють. А одне і друге є для нашого органічного росту конечне, хочби для наших дій на міжнародному відтинку, щоб могли ми належно сильно і обґрунтовано маніфестувати, що у нас існують ті самі наукові, університетсько-студентські проблеми, що в тих народів, що радіють свободою вільного світу та що тому ми гідні партнери в міжнародному студентському житті. Це скріпило б не тільки наші позиції назовні, але дало б нам широкі можливості розбудови нових ділянок у нашій наладнаній міжнародній співпраці. Ми наладили контакт із „ЮНЕСКО”, воно бажає від нас для своїх публікацій матеріалів з українського життя, які трактують ті проблеми, що мають спільні точки зустрічі із міжнародними справами. Цього завдання, однак, ми самі ніколи не зреалізуємо.

2. Роля „почесних членів ЦЕСУС-у” це й досі ні формально, ні практично не є належно оформлена. Ми дошукуємось в них наших духових батьків, бо це заслужені колишні діячі українського студентського життя; ми бачимо в них тих, що є відповідальні за те, щоб між старшим і молодшим поколінням не заіснувала у всій своїй гостроті проблема — „батьки й діти”, а не тільки — муміфікації наших славних предків. Стан у тому відношенні знаходимо вповні незадовільним. Існують всі об'єктивні дані, щоб твердити, що не тільки між поколінням тридцятих років і старшим громадянством існує виповнена не раз незгодами пропаст, але існують теж симптоми певної прірви, між поколінням тридцятих років і теперішнім молодим поколінням. Вважаємо, що є абсолютно замало, коли деякі наші почесні члени принагідно звуть себе „канонами україн-

ського студентського руху", та шепчуть деколи в кулюарах, що теперішні члени Управи ЦЕСУС-у роблять багато, але роблять і помилки (так, як вони самі їх колись не робили б), тоді коли вони тим теперішнім членам не служать ні радою, ні своїм досконалим досвідом, ні ближче не цікавляться тими проблемами, що з ними борються теперішні молоді уми.

Ми визнаємо абсолютну конечність існування в українській дійсності — беззастережних авторитетів —, ми відносимось до наших традицій і їхніх творців з повним пієтизмом; ми відкидаємо усією силою нашої волі — намагання, щоб в українській спільноті існував нахил і змаг до пересічності. Це є наше „Вірую”! Тим більше, ми жаліємо, що зустрічаємось з наявністю присвоєння патенту геніяльності і слави цілого молодого покоління кількома одиницями. Перед нами дійсність, що ми маємо зараз молодих академіків, що покінчили свої студії і дістали — шліф — на найкращих західно-европейських чи інших університетах та які мають за собою теж досвід принайменше 30-ти років життя. А в тому, може й більший досвід, як цей, що колись позволив нинішнім деяким „батькам народу”, що судорожки зберігають не свою, але авреолю слави цілого молодого попоління, на далекий дучі політичні потягнення, що ще і нині кожного дня б'ють по нас важко!

Із тих молодих людей мусить вже сьогодні громадянство вирощувати своїх керівників для тих завдань, що присвічують нам усім, та які воно защепило нам в кости і кров, а не вважати, що це „люди на маргінесі” і або оставляти їх іти самопас, або нищити їхню питому вагу слова і думки, тому, що вони мають свою вироблену лінію та не кричать ні кому „осанна”, тому теж . . . „вони недосвідчені молодики або . . . опортуністи”.

3) Ми й досі занебали справу іменування „почесних сенаторів ЦЕСУС-у”, хоч їй присвячено дещо уваги на засіданнях теперішньої Управи. Не будемо зараз говорити про їхні привілеї і обов'язки та обопільні користі. Ми звертаємо лише увагу на те, що при кожному національному студ. союзі такі сенатори існують; от хочби в Німеччині сенаторами „Союзу Німецьких Студентів” є не тільки президент Німеччини — проф. Гойсс, канцлер д-р Аденауер, але ряд визначних меценатів, промисловців і банкірів! Нам відомо, що балтійське студентство на чужині недавно заініціювало акцію для ширшого об'єднання — з участю університету, суспільності та їхніх екзильних урядів — для зміцнення і забезпечення успішності дій їхніх студентських союзів.

4) Ми бачимо, що в міністерствах освіти чи закордонних справ в усіх країнах світу є референти для справ їхніх національних студентських союзів, або є студентські представники, що мають там кожночасно доступ і впливи у точно визначених формах; ми стверджуємо, що в „Організації Об'єднаних Націй”, чи „ЮНЕСКО” знаходяться офіційні представники світового студентства (в тому випадку, ЮОС-у); це доказ, що фраза: „студентська молодь — це носії завтрашнього світу” — не пуста, але повна практичного змісту, А як же у нас? Чи **Українська Національна Рада**, що мусить боротись за слухні права бути легітимним екзильним українським урядом, хоч раз від часу своєго існування офіційно поцівилася долею і діями Студентської Централі?! А ми молоді — змучені, до безміри, партійними колотнечами і справ УНРади не можемо ставити в площині творення: „Прихильників УНРади” — серед українців (!) (Товариства Прихильників УНРади” можна хіба б було єдино шукати і творити серед чужинців), але в площині конечності існування единого легітимного українського політичного центру — центру спільної думки і дії. До певної міри відносяться наші енунціації і до заокеанських теренів, і тут ми віримо, що внедовзі на них знайдуть своє місце представники краєвих студентських союзів в тамошніх центральних наших установах (які репрезентовані сьогодні по декуди колишніми діячами ЦЕСУС-у, напр.: член-основник ЦЕСУС-у д-р Галан, генеральний директор ЗУАДК-у, д-р Шандор — керманич бюра ПАУК-її) і виправдають положені на них надії, Віримо, що коли дійде до створення — „Світової Репрезентації Українців” — студентський сектор буде в ньому успішно заступлений ЦЕСУС-ом.

5) В **Закордонному Представництві „Української Головної Визвольної Ради”** бачимо лучника української спільноти на чужині з нашим скровавленим, але неподоланим Рідним Краєм. ЗП-УГВР мусить стати всенаціональним добром, але ніколи якоюсь монопартійною прибудівкою чи віdbudівкою. Ми студіюємо точно всі його видання, ми студіюємо наші підпільні публікації з Краю і, на жаль, ніколи не знаходимо ніяких вісток про українське студентство, не говорячи вже про точні дані, включно із статистичними. Чи ж українське студентство в Ріднім Краю — вже не існує, чи вже так обмосковщене і скомунізоване, що не варто про нього писати? Ми свято переконані, що так воно не є, бо тоді за бракувало б у нас ентузіазму, хочби, для наших ЦЕСУС-сівських міжнародніх дій. Є публичною таємницею, що кур'єри приходять і відходять з Краю, що приносять потрібні вісті

і матеріяли. Чи можна не доцінювати того великого всеукраїнського успіху, коли на міжнародних студентських конференціях, на яких присутні теж і визначні професори і політики світу, буває і президенти поодиноких держав, делегати ЦЕСУС-у могли б у своїх доповідях і виступах дати дочинний образ університетсько-студентських відносин в Україні, українського студента-спротиву проти впливів комсомолу і Москви на тлі боротьби українського народу проти язви комунізму. Ми мусимо вже нині забезпечуватись перед цим, щоб не дай Біг повторилася історія, і щоб новий генерал Галлер дістав знову допомогу аліянтів на „боротьбу проти комуністів” та звернув її, як бувало, проти Української Галицької Армії. Ми молоді мусимо боротись вже сьогодні за те, щоб серед молодої генерації світу не присвоїлось в політичній світовій опінії поняття, що українці — це „східні демократи”, тому, що Україну репрезентує в ООН ставленник російського комунізму. А в тому присутність України в ООН ми капіталізуємо зараз в той спосіб і для тих цілей, що їх наказує нам наш молодий політичний розум, а не т. зв. „принципіальне ставлення справи”. Для наших дій назовні, при чому слід завважити, що ім'я ЦЕСУС подекуди не раз більш відоме в певних чужинецьких сферах, як українських, яке на міжнародних студентських конференціях зараз знайшло собі право горожанства і до дебат на певні теми, більшість чужинецьких представників викликає до слова — „українського представника” — ми мусимо мати не тільки належно підготованих і вироблених співробітників, але якісно і кількісно належно опрацьовані джерела і матеріяли. Це питання в нас акутне й тим, що на сьогоднішній день зайшли ми так далеко у нашій міжнародній співпраці, що для яких-небудь імпровізацій не має більш місця.

6) **Ми визнаємо завжди конечність нашої практичної співпраці з існуючими українськими молодечними організаціями.** А їх у нас немало. ПЛАСТ, СУМ, ОДУМ, МУН і інші. Наладнання співпраці у практичному змислі для спільніх дій є мабуть для нас усіх наказом жвилини. Нас цікавлять зокрема ті молодечі організації, що їх сітка має гльобальний характер — СУМ і ПЛАСТ, мимо того, що на сторінках преси ідуть атаки, що це — партійні прибудівки. Коли ж вони проводять позитивну працю всенаціонального значення, коли б і ці атаки мали навіть всі основи, тоді чому бити по них? Ми — студентство — замість самопоборювання вибираємо завжди співпрацю. Коли ж зараз стан не зовсім задовільний, скличмо „Український парламент молоді”, а

тоді розділимо наші завдання, всі тягарі та почести, та знайдемо спільну лінію конструктивної дії. Ця співпраця мусить однак, вирости органічно із спільних практичних, з належними вислідами, дій. Хочби із дій на зовнішньому відтинку, коли б ми всі спільно, сильно та зрізничковано дбали за всі сектори молодечого світового життя. Тоді будемо себе доповнювати, тоді діятиме кріпкий молодий український масив.

Видаваймо спільними силами на англійській мові бюлєтень „Українська Молодь”; це може бути наш перший успіх і замість витрачувати енергію і час на внутрішні нерозберіхи, ми поставимо його на службу Воюючій Україні, бо виходить така маса українських газет у світі, а так мало наших репрезентативних публікацій у чужих мовах. Для нас молодих це вільна не поставлена досі кількісно на висоті завдання ділянка. ОДУМ, включившись в світовий рух демократичної молоді та репрезентуючи там успішно українську молодь, принесе більшу користь для спільної нам справи, чим зуживатиме і енергію, і фонди на поборювання інших існуючих вже молодечих організацій. Практична співпраця, взаємопізнання людей про одному, не раз важкому, варстаті праці усуне напевно всі упередження і буде цементуючим фактором в громадському житті. Тому кожну співпрацю з молодечими організаціями ми кожночасно будемо завжди щиро вітати.

IX.

Цей ряд, деяких віддавна може і наболілих думок, є спробою, хоч частинно відтворити сучасну нашу студентську дійсність та ті питання, які на 16. З'їзді ЦЕСУС-у мусять бути вирішені, якщо Центральний Союз Українського Студентства має сповнювати свої всенаціональні завдання. Можливо, що деякі окремі питання не наскільки достатньо, Однак, одноразово зробити цього не можна; це вимагає перманентної появи власної преси ЦЕСУС-у.

Не виключене, що — зокрема у відношенні до Управи ЦЕСУС-у — наведені думки були занадто критичні, однак тим більша буде наша радість, коли заслухаємо на парижським З'їзді ЦЕСУС-у повні змістом звідомлення з праці членів Управи та зможемо щиро сказати, що „наш патріотизм це не празнична одежина, але горячка невдерхима та важкий труд”. Мабуть всі бажаємо пережити милі розчарування, ніж передчасно осідати на лаврах.

А в тому, немає зараз змоги ляконічно телеграфічним стилем скопити вичерпно всіх проблем ЦЕСУС-у у повнім їхнім рельєфі, бо між проблемами нинішнього ЦЕСУС-у є багато проблем сучасного, і зокрема майбутнього, цілого українства.

Богдан З. Гук

ЦЕСУС —

НА ШЛЯХУ СВОЙОГО ІСТОРИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Не раз і не двічі падали з трибун українського громадянства слова наших провідних індивідуальностей, нераз і не двічі писали різні визначні автори на сторінках українських часописів і журналів — про важливе завдання, яке наложив Край на нашу спільноту на чужині. „Кожний Українець, що опинився поза межами Батьківщини, мусить стати речником бажань і волі Українського Народу, — речником і „амбасадором” скровавленої, але неподоланої Рідної Землі, — Воюючої України”.

Так про це писали і пищуть, про це говорили і говорять, але за нами вже довгі роки — бувало — не веселих буднів на чужині, а з тим і найвища пора робити підсумки — для якісної і кількісної перевірки.

Не місце тут і не моє завдання спинятись над підсумками праці цілої української спільноти на чужині. Я хочу кинути лише жмуток світла на працю української студентської централі — ЦЕСУС-у на зовнішньому відтинку. І саме якраз на ту працю, бо цей сектор дас нам прекрасну змогу здійснювати успішно наші всеукраїнські, всенаціональні завдання.

Коли зважити, що ми студіюючи на чужинецьких університетах зустрічаємося і дискутуємо з чужинецькими студентами, професорами, часто-густо і сучасними політиками, та при тому засвоюємо ім знання і закріплюємо симпатії до історії, культури, стремлінь і боротьби за Волю, Самостійність і Державність великого українського народу, тоді важко собі уявити, ще країні можливості для старту до реальної праці.. А в тому ми говоримо і дискутуємо сьогодні із студентом, а завтра можливо він буде державним мужем, з яким колись доведеться сидіти при одному з зелених столиків, може незабаром в обновленій ООН. Не будемо наводити тут усіх можливостей. Вони аж надто читкі, яркі і самозрозумілі, коли взяти до уваги факт, що переважаючий відсоток сучасних політиків і державних керманичів — це недавні студентські діячі різних університетів у світі.

Але чи ми належно використали всі наші можливості ще у недалекім минулім, коли напр. на європейських університетах студію-

вали не десятки, але десятки соток наших студентів? Чи ми використовуємо всі наші шанси в час, коли на університетах цілої західної гемісфери — в політичному розумінні, студіюють наші молоді друзі, надія і гордість нашого старшого покоління? Чи наша праця на відтинку міжнародної співпраці виправдує нас перед нашими друзями-студентами, що проміняли університетську лавку за злідні бульшевицьких тюрем і концтаборів, або за холодне дуло повстанського кріса і вогкість підземного бункру.

Очевидно, занимати критичне становище до безсумнівно інтензивно веденої нами праці — безумовно легко, бо критикувати неспівмірно легше, як послідовно діяти. У цьому відношенні набрала сучасна Управа ЦЕСУС-у за останніх 22 місяці своєї праці багато досвіду. Однак кожен з нас мусить призвати, що хоч нас вже лиш студентська горстка на терені Європи та хоч матеріальна база нашої централі нераз рівна ніякій, все ж таки ми зробили на відтинку наших міжнародних звязків більше, як у попередніх чотирьох роках. Наши осяги по відношенні до потреб ще далекі від цього, щоб можна було їх назвати — екзактними — . Але наші кожноразові осяги нас тільки все більше зобовязували та були рівночасно стимулом до дальшої праці, заохочуючи до дальнього змагу. Навіть тоді, коли приходилося вірити, що „контра спем сперо”.

Немаю наміру славословити і писати похвальні гимни теперішній Управі ЦЕСУС-у, чи тому, що кермує зовнішньою політикою нашої централі, я мушу лише підтвердити, що навіть у дуже невідрядних умовинах, можна при добрій волі, належній ініціативі, але рівночасно при максимальних зусиллях, зробити багато.

Для зображення моого твердження, хочу навести ряд думок і фактів, за якими криється безумовно дуже багато зусиль, як технічно-практичного, так і методично-студійного порядку.

• • •

Після XV-го Зізду ЦЕСУС-у (серпень 1949 р.) нововибрана Управа рішила звернути окрему увагу і присвятити багато більше зусиль для належного поставлення праці ресорту зовнішніх зв'язків. Ізза існуючих труднощів ведено після другої світової війни працю міжнародних звязків ЦЕСУС-у у допомоговому напрямі. З українських студентських товариств провадила лише „Обнова” презентативні українські студентські акції у світовому католицькому студентському русі. У праці на зовнішньому відтинкові, керованій другом З. Р. Винницьким ми остали вірні таким концепціям:

а) впровадити українського студента знову у міжнародне-офіційне студентське життя;

б) наладнати практичну співпрацю із чужинецькими-державними студентськими союзами, та тими союзами, що об'єднують студентство на чужині;

в) здобути визнання ЦЕСУС-у у міжнароднім студентським житті „де факто” та,

г) підготувати визнання ЦЕСУС-у, як світової організації українського студентства — „де юре”.

Очевидно ці концепції і програма праці не зовсім нові. Вони є продовженням тих концепцій, що колись до часу другої світової війни були вже в ЦЕСУС-і чітко оформлені, та які ми собі засвоїли, пристудіючи старанно залишки нашого старого 30-літнього архіву.

Ось втімок з брошури „В роковини” (ЦЕСУС — 1908—1918—1938) виданої в 1938 р. друком: „Напрямні діяльності ЦЕСУС-у на міжнародному полі є наступні: включити себе в круг студентства Європи, як рівнорядний чинник і зацікавити його нашими національними питаннями у рамках європейських проблем. Переконати це студентство в тому, що саме в імя добра і спільноти будучності всіх народів, воно мусить зрозуміти і визнати природне стремлення Української Нації до визволення і власної державності, хочби це стремлення ішло в розріз із бажаннями деяких пасифістичних кругів сьогоднішньої Європи. Обєднати коло ідеї будучої нової Європи молодь і інших народів і боротись за таку Європу, в якій Україна була б самостійною державою.. Ці напрямні заступає і реалізує українське студентство на міжнародних студентських з'їздах і в праці відділу міжнародних зв'язків ЦЕСУС-у.”

Про успіхи праці ЦЕСУС-у на відтинку міжнародних зв'язків до 1938 р. говорять найкраще хочби статистичні дані. За час від 1921 до 1937 р. делегації ЦЕСУС-у взяли участь у 28-ох міжнародних студентських конгресах. ЦЕСУС був правним членом „Міжнародної Студентської Конфедерації (СІЕ), та „Міжнародної Студентської Служби”, Відкрив свої заступництва у Відні, Берліні, Брюселі, Едмонтоні, Загребі, Ковні, Нью-Йорку, Парижі, Празі, Римі, Софії і Харбіні.

Вже сам факт, що українці брали активну участь у міжнародних студентських улаштуваннях, як рівноправні партнери, був не тільки студентським, але в першу чергу великим всеукраїнським досягненням. Бо чи це маловажний факт, що тоді, коли за синьзовий прapor катовано міліони Українців у підвалах НКВД, у Сибірі, Казахстані, Колимі і Березі Картузькій, він маяв 1938 р. між прaporами інших держав-учасників Міжнар. Студ. Конгресу на „Студентськім Домі” у Софії, як зовнішній вияв самостійності українського студенства. Або окремий павільйон українського мистецтва і культури на Міжнар. Студ. Виставі Культури і Мистецтва в Неаполі у квітні 1937 р.! А складене меморандум на конгресі СІЕ у Празі 1935 р. в справі злочинного ув'язнення українських студентів у польському концтаборі — Березі Картузькій, та систематичного фізичного винищування українського культурного активу на СУЗ (розстріл Косинки, Фальківського, Влизька та інших). І врешті 25 інших студентських конгресів, що з іхніх трибун гомоніли слова правди українських деле-

гатів. Чи це все не високоякісній вклад праці ЦЕСУС-у на нашім шляху боротьби за Волю і Самостійність? Тверджу відважно, що так! —

Після довгих років плідної праці нашої студентської централі прийшов період повного застою та знищення тягlosti дій, що тривав певних 7 років. Друга світова війна, що знищила новітніх Неронів Європи, не принесла однак вимріяного миру та переорала ще раз старі європейські кордони й поділила земну кулю на два протилежні собі світи. Штучно і нарочно створена „залізна заслона” перервала повязаність українського студентства на Рідніх Землях з Його централею на чужині та впягла його насильно у невільничі дії для інтересів червоного московського імперіалізму.

Вільною від большевицького знищення осталась однак наша кількетисячна студентська громада на чужині, якої силами відновлено працю Центрального Союзу Українського Студентства.

Перспективи праці на міжнародному відтинку набрали однак інших форм, як колись. Передвісниками цеї ситуації була боротьба делегатів ЦЕСУС-у на конференціях СІЕ проти намагань зокрема певного відламу французького студентства, щоб в члени СІЕ прияти студентство советської Росії. Московсько-комуністичне студентство, кероване комсомолом та „антифашистським комітетом советської молоді” використало з усією большевицькою облудністю і хитростю політичну ситуацію після 8.5.1945 р., коли то в західнім світі запанував ентузіазм в надії на вічний мир та конструктивну співпрацю із червоним Кремлем. Воно захопило ключеві позиції в світовім студентськім русі і підпорядкувало його інтересам Комінформу. Під плащиком фальшивих „оборонців миру” зустрінулись і на міжнародному студентському форумі забріханий, але послідовний у своїй експанзивності большевицький т.зв. „схід” і наївний у своїй угодовщині, заворожений большевиками, „захід”. У такій ситуації постала світова студентська централія (ІЮС) з осідком у Празі, яка дуже швидко виявила своє обличча — „комінформівської п'ятої колони”. — Офіційні представники студентства УРСР — Міша Песляк та Юра Мамрікін — (!), навіть у самій екзекутиві цеї „студентської ООН”, замкнули автоматично туди дорогу для представників ЦЕСУС-у.

З бігом часу і розвитком подій „фата-моргана миру” почала повалі набирати форми марева грядучої війни. Наївний „захід” почав стверджувати, протираючи нераз закровавлені очі, що лагідний, здавалось, „сталінський медвідь” зовсім здичів.

Поволі, але майже стихійно почала мінятись політика студентського „заходу”; на форумі світового студентського руху почали наступати нові, оздоровлюючи процеси. На той час припадає праця теперішньої Управи ЦЕСУС-у і П дій на міжнародному студентському відтинку.

Скільки зусиль і труднощів мусить подолати кожний організм, заки пройде шлях від дегенерації до повної регенерації — всім — не тільки синам Ескуляпа, відомо! Тому не дивно, що „трансплантация” хоч і здорового шматка тіла, яким є ЦЕСУС, до недужого ще таки організму, яким є ще наразі західній студентський бльок на чолі з англійцями, натрапляла на великі труднощі.

Коли говорити про хронологічний порядок зусиль, які вклали ми для цього, щоб ЦЕСУС здобув собі імя і позиції серед національних студентських союзів світу, то він слідуючий, короткий словами, але важкий працею і успіхами:

Гамбург — Ляйден — Лондон — Берн — Стокгольм — Берлін.

Коли в вересні 1949 р., прибувши на запрошення Німецького Студентського Союзу до Гамбургу на міжнародній студентський конгрес, представник ЦЕСУС-у кол. Винницький занявся передусім студіями тогочасного стану міжнародних студентських відносин — включно аж до виготовлення адрес студентських союзів в цілому світі, тоді кол. Макаренко на „Міжнародній студентській конференції для справ практичної співпраці” в Ляйден (Голландія) у жовтні цього року положив перші підвалини для наладнання ділової співпраці ЦЕСУС-у із західними національними студентськими союзами в програмі міжнароднього студентського руху та у своїх доповідях видвигнув справу практичного визнання ЦЕСУС-у в міжнароднім житті. На окрему увагу заслуговує успіх кол. Макаренка в тому, що він виєднав згоду всіх офіційних делегатів, що ЦЕСУС користатиме активно з усіх форм здійснення постанов конференції. Кол. Макаренко причинився своїми виступами теж до цього, що 11 західних студентських державних союзів рішило в Ляйден протиставитись намаганням Державного Союзу Студентів Великої Британії, склонити західні союзи до повороту чи вступлення в члени ІЮС-у.

Тоді, коли до Ляйдену запросили ЦЕСУС голландський і бельгійський союз з тим, що щойно цілий пленум конференції рішав, що делегат ЦЕСУС-у є офіційним представником, а не приватною людиною (така доля стрінула чехословацьку делегатку), тоді відповідь від британського союзу в справі нашої участі в організованій ним міжнародній конференції в Лондоні (грудень 1949 р.) прийшла щойно після її закінчення. Внедовзі однак вислав Британський Державний Студентський Союз до ЦЕСУС-у офіційну ноту, повідомляючи, що він рішив навязати взаємини з ЦЕСУС-ом. Однак при тому остане назавжди в серці українських студентів одна рана, тому, що напередодні лондонської конференції хтось, чи не в большевицькій „шапці-невидимці” переніс письма і матеріали ЦЕСУС-у з бюро британського союзу до редакції комуністичної газети „Дейлі Веркер”, яка в днях 19—20 грудня 1949 р. заatakувала українське студентство і його Виконавчий Орган за усіми приписами сталінської, виполненої ненавистю,

пропаганди. Та цей напад на нас безумовно спопуляризував ім'я і дії ЦЕСУС-у в міжнародному студентському житті.

Безпосереднім відгуком було це, що зах.-европейські союзи, включно із Жидівським Світовим Студентським Союзом, запросили українське студентство відвідати їхні країни в програмі літніх міжнародних улаштувань, щоб безпосереднім контактом та співживленням поодиноких студентів затиснювати міжнаціональні взаємини. Брак фондів і підтримки нашого громадянства не дозволили нам належно капіталізувати всіх можливостей; ми зустрінулись теж при тій нагоді із існуванням безвідповідальних молодих наших студентів, та ствердили ще раз, що коли ЦЕСУС хоче удержаняти свій зовнішній престіж, тоді ціле українське студентство мусить активно, особисто включитись в міжнародне студентське життя.

Ми звернули окрему увагу на чужинецьку студентську пресу, в якій включно з японською появляються зараз вже майже правильно статті про укр. студентські і загальні справи. Ми одержуємо стало замовлення від чужинецьких студентських редакцій на статті, що трактують українські і східно-европейські справи; ми студіювали завдання чужинецьку студентську пресу, щоб бути завжды в курсі справ складної міжнародної студентської політики, в курсі всіх подій; ми студіювали стиль і методи студентської праці і життя в різних країнах, на тлі всіх питоменностей даної країни; ми старались пізнати духовість і дійсність тих країн, що в них знаходили ми наших приятелів. Ми відвідували офіційно чужинецькі державні студентські союзи, ми відай не занебали ні одної можливої форми співпраці, щоб туди себе включити і в кожному напрямку зробити те, на що дозволяє час і скромні можливості в проміжках між різними конгресами і конференціями.

Жовтень 1950 р. зустрінув делегацію ЦЕСУС-у за столиком, що визначував місце делегації України поруч турецьких, швайцарських та німецьких делегатів. Це було на Міжнародній Студентській Конференції в Берні (Швайцарія), на яку прибули наші делегати на офіційне запрошення Швайцарського Студентського Союзу та Міжнародної Студентської Служби. На цю конференцію ми їхали повні дивних настроїв, бо швайцарська преса ще довго перед нею приносila вісти про „Академічну Хартію”, оперту на „декларації про права людини ООН”, як ідейну і практичну базу нової світової студентської централі. Але і тут діяли агенти комінформу; т. зв. „Союз Швайцарських Демократичних Студентів” вистосував до всіх учасників конференції цілі томи письм, що не „Швайцарський Студ. Союз”, але — вони — є легітимним репрезентативним речником всього швайцарського студентства, що тільки в ІЮС-і надія молодого світу і закликали всіх до затримання вірності цій большевицькій експозитурі — ЮОС-ові, мовляв, щоб не розбивати „єдності світового студентського руху”. Присутні в Берні делегати тих студентських сою-

зів, що є членами ІЮС-у, а їх не багато: Англія, Шотландія, Півд. Африка і Фінляндія, які згідно з лінією політики своїх держав, скоріше співпрацюють з екзильним комуністичним еспанським студентським союзом, якого осідок є в Парижі, та який обеднує залишки кількох сотень студентів — привели до цього, що до участі в конференції недопущено еспанського делегата з Мадриду та в конгломераті розбіжностей і непорозумінь вимогли, щоб справи „Академічної Хартії” і всіх споріднених проблем обговорювати лиш неофіційно. В ході тих же дискусій, делегат ЦЕСУС-у кол. Винницький підписав разом з більшістю делегацій „Академічну Хартію” та впливав особистими виступами на біг дискусій, які хоч, а може тимбільше, ведені поза кулісами конференції не переривались, і з повною тутгістю були ведені не тільки в Берні, але опісля зокрема в Монтре над Женевським Озером у віллі „Нірвана”, та які привели до зобовязання діяти, хоч осторожно і не на скору руку, в напрямі здійснення ідей „Академічної Хартії”.

Конечність розв'язки пекучих питань міжнародного студентського руху, факт, що Світовий Studentський Конгрес, зорганізований ІЮС-ом в серпні 1950 р. — був лиш вдалою комуністичною маніфестацією та що ІЮС не служить більше інструментом міжнародної співпраці, але є зброєю Кремлю, приневолив скандинацькі студентські союзи до скликання чергової міжнародної студентської конференції в Стокгольмі в грудні 1950 р.; а в тому — грудневі конференції — ввійшли зараз вже в практику міжнародного студентського життя, як найвищий світовий студентський координаційний орган, при чому різноманітні ділянки і окремі справи перенимаються до опрацювання і виконання різni союзи, аж до часу слідуючої грудневої конференції. На офіційне запрошення організаторів конференції прибув до Стокгольму, як делегат ЦЕСУС-у кол. Ігор Суховерський. На тлі сильно полемічних дискусій між президентом американського національного студентського союзу (ЮСНСА) Левенстайном та президентом бритійської національної студентської юнії Дженкінсом, при чому ще і досьогодні англійська студентська преса атакує Левенстайна за суро-політичні виступи (атакувати товариша Шелепіна, голову советських студентів, англійці відай не скоро відважутися) виступи нашого делегата мали звичайно специфічний посмак. Може і тому саме мали вони успіх, бо опісля шведська делегація внесла відважну, більшістю пленуму приняту, резолюцію про фактичне і правне визнання національних студентських союзів, що їх осідок є на чужині, в офіційному студентському світі. Сильветкою стремлінь двох світів у Стокгольмі — були два видніючі на дощці оголошень письма. Одне від Укр. Академ. Т-ва в Шікаго (ЗДА), в якому українські студенти бажали конференції успіхів у наладенні відносин у світовому студентському житті та друге... від секретаріату ІЮС-у в Празі, в якім комуністичні поплентачі і проводирі протестували проти „розбивання

єдності світового студентства" та заборонювали відбуття конференції, бо... „вони не дали на неї своєї згоди"!

В Стокгольмі ми завершили перший етап своєї праці. Ми здобули імя, приятелів, нас визнано партнером, ми маємо відкриту дорогу до нових успіхів, нас знову запрошують до участі в програмі міжнародних літніх імпрез. Нас кличуть до невтомної праці нові завдання. Вже тепер одержали ми від того союзу, що в 1951 р. пильнує виконання постанов стокгольмської конференції, важке змістом письмо зі запитом, що заплянував ЦЕСУС — для здійснення програми стокгольмських рішень. Тому ми кличемо українське студентство до активної, відданої підтримки усіх міжнародних дій ЦЕСУС-у, щоб на грудневій конференції 1951 р. в Канаді або Англії ми могли виступити із звітом про наш вклад до скарбниці міжнародного порозуміння і співпраці, щоб наші делегати в короткому майбутньому несли на офіційну світову трибуну слова правди про Воючу Україну, щоб при тому росли наші молоді дипломати належного світового формату. Ми з радістю, що обнялась з журбою, подаємо до загального відома, що із існуючих установ в українському громадянстві, тільки Пан-Американська Українська Конференція та Український Конгресовий Комітет Америки підтримують наші дії, так своїм батьківським зрозумінням і зацікавленням нашими проблемами, проблемами молодого українства, як теж і ділами. Ці дві чільні наші установи в світі дають нам теж моральну силу і віру, що наші молоді труди не підуть на марно.

А в тому, коли фіксуємо ці рядки для історії українського студентського руху, делегат ЦЕСУС-у прибув вже літаком на Студентський Конгрес Європейських Університетів до Берліну (звідомлення подано Пресовою Службою на сторінках загальної преси та окремими звітами). Каденція сучасної Управи матиме на своїм конті участь у 5-тіх міжнародних конгресах і конференціях. Якщо тепер провести математичне порівнання сучасних здобутків з минулим ЦЕСУС-у, коли то за 16 років (1921—1937) представники українського студентства брали участь у 28-ох міжнародних конференціях і конгресах, тоді осяги неповних двох останніх літ — таки велиki. Ідучи дальше за математичними доказами, треба вірити, що ми станемо гідними пересмінниками світлої традиції нашого центрального органу і наших попередників, які — до речі — займають сьогодні чільні становища в нашім науковім і громадськім житті.

Цей еляборат ніяк не може висвітлити цілості і всіх нюансів нашої праці. Він тільки заторкнув деякі ділянки із широко розбудованої праці ЦЕСУС-у на зовнішньому відтинку. Студентський загал почусе про неї вичерпно на XVI З'їзді ЦЕСУС-у в обширнім звідомленні того, який жив і керував зовнішніми діями сучасного ЦЕСУС-у.

Для їхнього відержання і розбудови, потрібно в першу чергу систематичної праці цілого нашого студентства та піддержки цілої української спільноти.

Якщо кинений кліч: „ні одної міжнародної студентської події без участі українського студентства і ЦЕСУС-у” не остане тільки претенсійною фразою, а буде вперто і послідовно здійснований, тоді ми українські студенти, що користаємо з усіх благ вільного світу, зможемо сміло сказати, що „Ви — Друзі в Ріднім Краю не проливаєте даремно цінну кров”, бо ми свідомі завдань, що Ви на нас наложили, і ми чесно їх виконуємо; що нинішнє молоде студентське покоління дасть не тільки академіків-фахівців, але і високовартісних українських громадян. А це наш твердий, священний обовязок.

ДЕЛЕГАТ ЦЕСУС-У — СПІВОСНОВНИКОМ „ЄВРОПЕЙСЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО БЮРА”

В дніях від 14 до 17 травня ц. р. витав Берлін представників університетів із Франції, Італії, Швейцарії, Австрії, Голландії, Бельгії, Німеччини, Данії, Фінляндії, Саарщины та західного Берліну, які прибули на „Студентський Конгрес Європейських Університетів”. Його ініціатори запросили через Центральний Союз Українського Студентства теж студентського представника Українського Вільного Університету в Мюнхені. В порозумінні з ректоратом УВУ, виделегувала Управа ЦЕСУС-у на берлінський конгрес члена Комісії Міжнародних Делегацій ЦЕСУС-у, дипломанта політичних і дипломатичних наук Лювенського Університету кол. Бориса Макаренка, який уже напередодні конгресу прибув літаком до Берліна.

У конгресі взяли участь теж представники т. зв. Міжнародної Ради Екзильних Студентів, представники Французького Міністерства Освіти й Виховання, аліянтські військові достойники Берліну та представники Європейського Руху. Первісним завданням цього конгресу була підготовка для створення: 1. Європейського університетського сенату; 2. Європейського студентського парламенту та 3. Європейського студентського представництва. Тому, що на Міжнародній Студентській Конференції у Стокгольмі (грудень 1950) вирішено, за англійською ініціативою, не творити ніякого правного тіла, що могло б стати конкурентом ІЮС-у, а для координування міжнародної студентської співпраці відбувати лиш — грудневі міжнародні конференції, ці первісні завдання, що зрештою мають свої підстави у koneчности наладнання міжнародного студентського руху, який офіційно стоїть у тіні Комінформу, улягли до певної міри ревізії.

Однак, потреба організування міжнародних студентських органі-

заций, вільних від впливів „східніх демократів”, виростає стихійно. Ректор університету Саарбрюкен проф. Ангеляс закріпив у своїй промові на святочному відкритті конгресу таке мотто: „Ви приїхали сюди, щоб створити — інтернаціонал європейських студентів”. Один швейцарський представник підкреслив факт, що ініціатива скликання цього конгресу вийшла якраз від студентства Берліна, яке являється сьогодні передовою європейською студентською станицею, бо залізна заслона пересунула кордони Європи далеко на захід. Він заявив, однак, що студенти, як представники університетів, цих бастіонів Свободи, яких дух діє через усі кордони, мусять знайти, як одні з перших, практичні можливості тісної співпраці. Представник „Конгресу для культурної свободи” граф Травтманнсдорфф жадав у своїй доповіді, щоб у боротьбі за свободу, перейти вже раз від дефензиви до офензиви.

Учасники конгресу працювали в чотирьох студійних комісіях: для соціальних справ, культурних проблем, справ міжнародних студентських організацій та питань морального і матеріального забезпечення біженецьких студентів. Конгрес визначив методи для здійснювання завдань, щоб академічні дипломи були визнавані в усіх країнах світу без огляду, де їх осягнено; для забезпечення усіх студентів знижками у користуванні засобами комунікації в усіх країнах, для збільшення вільних від оплати місць на вакаційних міжнародних студентських улаштуваннях (літні університети, студійні подорожі, і т. п.) та уділювання стипендій. Вирішено заключити міжнародні договори для забезпечення різних уdogіднень на університетах для чужинецьких студентів. Винесено теж рішення виеднати у своїх державних урядів видавання безкоштовної студентської візи, для улегшення закордонних поїздок європейським студентам.

Український делегат працював у комісії для справ міжнародних студентських організацій. Як повноправний представник, брав він у нарадах і працях конгресу активну і замітну участь. Його проекти і поправки були нерідко одобрювані пленарними засіданнями цілого конгресу. Дня 15 травня виголосив він доповідь про історію і сучасний стан Українського Вільного Університету, кінчаючи її закликом, щоб європейські студенти і професори наладили з УВУ контакт і співпрацю та щоб Український Вільний Університет було прийнято в члени Міжнародного Об'єднання Університетів, яке основано в грудні 1950 р. на конгресі в Ніцці (Франція). Доповідь знайшла сильний відгук і ще цього самого дня з'явились у нашого делегата кореспонденти і редактори берлінських і чужинецьких газет з проханнями за інформаціями та статтями про УВУ та українське студентство. Наш делегат відбув ділові розмови у різних актуальних справах з одним визначним діячем „Союзу Свободи Культури”, що прибув на конгрес з Парижу. Студенти-учасники конгресу виявили у дискусіях

і приватних розмовах замітне зацікавлення бастіоном вільної української науки, що ним є зараз УВУ. На засіданнях — комісії для справ міжнародних студентських організацій — подав колега Макаренко точний образ побудови українських студентських організацій у цілому світі, про структуру Центрального Союзу Українського Студентства, його завдання, діяльність і працю в усіх секторах студентського життя, з окремим зазначенням — нашої міжнародної ситуації. Стенограм цієї доповіді пішов повністю до протоколу конгресу, що його незабаром Європейське Студентське Бюро розішло для студій усім студентським організаціям у світі.

Провід конгресу зорганізував загальну пресову конференцію, на якій кілька раз забирає слово український делегат, тому теж берлінське радіо та часописи відмітили належно участь, інформації та думки нашого представника. Завдяки здобутим на конгресі позиціям, привів український делегат, після затяжних дискусій, до звороту конгресу від страху і резерви до винесення постанови про створення „Європейського Студентського Бюра”, яке діятиме практично, як європейська студентська централізація. Екзекутивне бюро знаходиться аж до часу слідуючого конгресу при Технічному Університеті в Берліні.

Здобувши підтримку французьких делегатів, наш представник взяв ділову участь не тільки у випрацюванні статутів ЕСБ, але додовжив теж усіх старань, щоб створення цього Бюра стало дійсністю.

Створення Європейського Студентського Бюра, якого співосновником та членом являється також централізація українського студентства, дає нам підставу вірити, що ЕСБ стане ядром світової студентської централізації. ЦЕСУС співпрацюватиме з цим Бюром через свою європейську делегатуру.

На Берлінський конгрес запрошено теж проф. Українського Вільного Університету д-ра Юрія Студинського, який, однак, із-за непередбачених труднощів, не міг прибути до Берліну та виголосити на Берлінському Вільному Університеті свого гостинного викладу.

Участь нашого представника на Берлінському конгресі це, без сумніву, черговий наш успіх у наших діях на зовнішньому відтинку для добра цілого українства та черговий наш причинок на шляху здійснювання ідей міжнародної співпраці. Однак, українське студентство, як теж і громадянство, мусить зрозуміти, що наші успіхи являються рівночасно нашими спільними великими зобов'язаннями та що їх можна капіталізувати лише при належному кількісному і якісному вкладі праці.

(Пресова Служба ЦЕСУС-у)

В 33-ТЮ РІЧНИЦЮ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ТЕРМОПІЛІВ

Українські студенти Франції, за ініціативою УСГ-Париж, вшанували в січні 1951 33-тю річницю бою під Крутами виданням маніфестаційного заклику у французькій мові до студентства Франції і цілого вільного світу.

На тлі геройської битви* Студентського Куреня під Крутами, висвітлюється історію українських визвольних змагань за останнє тридцятіліття, які є боротьбою українського народу із заливаючим Европу большевизмом. А в тому вказано на факт, що український студент під Крутами приніс першу жертву в обороні цілого вільного світу.

„Українська Нація — це перша з націй за залізною заслоною, що до сьогодні активно і зорганізовано веде боротьбу проти московсько-большевицького імперіалізму. Україна — це найбільший союзник західних потуг в боротьбі з комунізмом. Створенням Української Держави пропаде загроза постійних європейських воєн. Тільки розчленуванням жовтньої російської імперії, що нею являється СССР, запевниться мир і політично-соціальну справедливість!”.

Маніфест кінчається закликом до студентства Франції і цілого вільного світу створити спільний фронт боротьби з комунізмом та зорганізувати вільний від комуністичних впливів союз світового студентства. Крім цього звернення, заклик містить державний Тризуб, Тризуб з гербами українських земель та карту України з етнографічними кордонами та кордонами УРСР.

Цей заклик, що був надрукований накладом 6 000 примірників, вислано із супровідними листами до президента Французької Республіки, який прислав на адресу голови УСГ-Париж окреме письмо з подякою, всіх міністрів французького уряду, 600 послів парламенту, до всіх чужинецьких амбасад і посольств у Франції, університетських професорів та інших визначних громадських і наукових діячів. Крім того, вислано цей маніфест до 220 часописів, журналів та пресових агенцій.

Маніфест викликав поважний відгук в чужинецькій європейській пресі, серед чільних французьких кругів і чужинецького студентства.

Французький місячник „ОКСІДАН” (Захід), Орган Руху Високопілітської і Культурної Діяльності, в ч. 2, за місяць лютий, помістив з цієї нагоди статтю під наголовком: „Тридцятьтретя річниця бою під Крутами” такого змісту:

„В хвилину, коли большевицька загроза повисла над народами

Заходу, нам, студентам, треба скласти присягу перед нашими старшими братами — студентами України, які полягли тридцять років тому в Бою під Крутами.

Перші борці проти червоної тиранії нагадують нам, що для вільних людей посвята життя в боротьбі проти поневолення є священим обов'язком.

Для нас всіх, молоді всіх вільних країн Європи, вони лишили заповіт, писаний іхньою кров'ю: щоби заслужити на вільне життя, треба вміти вмирати.”

В ОБОРОНІ ІСТОРИЧНОЇ ПРАВДИ

Пресова Служба ЦЕСУС-у повідомила дня 19 квітня ц. р. українське громадянство, що відділ міжнародних звязків ЦЕСУС-у вислав до головного редактора офіційного органу Міжнародного Руху Католицьких Студентів „Пакс Романа” п. Бернарда Дікре в Фрібургу (Швейцарія) письмо, якого переклад подаємо в цілості.

„З великим зацікавленням простудіювали ми у Вашій цінній газеті ч. 3-4, березень-квітень 1951 р., статті присвячені проблемам церковної унії.

З уваги на високий науковий рівень опублікованих статей та на конечність кожночасного збереження історичної обективності, ми дозволяємо собі прохати Вас прийняти ласкатво до відома наше становище супроти двох унизу названих статей.

1. Стаття „Християнські відокремлені церкви”, яка написана на основі однієї наукової розвідки Всечесн. о. И. Конгара, О.П., занимаетесь вичерпно церквами, що постали із грецької схизми. З уваги на ствердження, що від російської церкви у її формі з 1914 р., відкололись внаслідок першої світової війни численні церкви, що зараз існують prawno, як самостійні автокефальні церкви, належать православні автокефальні церкви Грузії, Польщі, Литви, Фінляндії, Латвії і Естонії, та що румунська православна церква чисельно найсильніша після російської, ми приневолені зазнайомити Вас ласкатво із фактом, що при цьому зображені церковних відносин на Сході Європи заінсувала одна незаступима прогалина.

Це тому, що завдяки заслуженим діям митрополита Києва і всієї України Ексцеленції Василя Липківського існує від 1921 р. Українська Автокефальна Православна Церква. Митрополита Липківського увізнили і закатували російські комуністи, подібно, як інших 28-ох єпископів УАПЦ за їхню віру і оборону людських прав їхніх вірних. УАПЦ, що числила 33 міліони вірних, існує сьогодні дальше на чужині і опікується своїми вірними, так, як автокефальні право-

Славні церкви інших, щойно від кількох літ, поневолених Москвою народів.

Дальше дозволяємо собі зайняти становище до статті „Руссікум”, написаної ректором Колегії „Руссікум” у Римі Всечесн. о. Г. А. Веттером, С. І.

Для точного зясування справи наводимо кілька рядків з цієї статті: „...багато сидить у вязницях і концтаборах. Інші знову пролили свою кров за поширення церкви в Росії. Згадаймо лише Ексцеленцію Теодора Ромжу, епископа Підкарпатської Росії (!?, прим. складача), який закінчив у жовтні 1948 р. свій апостолят геройською смертю ...”

Як вірні сини Католицької Церкви приймаємо з гордістю і глибоким жалем кожну вістку про численних католицьких душпастирів, що жертвують своє життя за побуду Католицької Церкви у боротьбі з комунізмом. Для нас однак є скрайно незрозуміло, чому при вищі згаданій співзалежності наведено прізвище Ексцеленції Теодора Ромжі. Вистарчає подивитись у шематизм Укр. Катол. Церкви, щоб могти ствердити, що Ексцеленція Теодор Ромжа — це український епископ і один з численних мучеників Укр. Катол. Церкви, якої провідники остали вірні їй і Ватиканові та заплатили за це своїм життям.

Ексцеленціл Теодор Ромжа був епископом Ужгороду, міста, що його в 1945 р. разом з цілою карпато-українською областю включено в граници Української РСР. Між першою й другою світовими війнами була названа область — автономною країною — в границях Чехословацької Республіки. А в тому носила ця область до 1939 р. свою історичну назву „Підкарпатська Русь”, але не „Підкарпатська Росія”, при чому цю історичну назву заступлено відповідним геополітичним терміном — Карпатська Україна. Мешканці цієї області звали себе колись „русинами”, зате ніколи „росіянами”, чи „русськими”. Геополітична назва — Карпатська Україна — знаходиться вже від довгих літ на всіх модерніх географічних картах світу.

Ми заявляємо, що термін „Підкарпатська Росія” це зовсім неправданий науковий термін, хоч би тому, що ця українська область, абстрагуючи від останніх шести літ, ніколи не була окупована й поневолена москалями.

Ми читали вsovітсько-московській газеті „Комсомольська Правда” від 29.5.1948 р. ч. 126 (7065), що... „прастаре російське місто Кенігсберг, столиця Східної Пруссії, сьогодні назване Калінінградом, повернуло в граници батьківщини”, однак і це твердження не має ніяких ні наукових ні історичних підстав. Подібно, як це тенденційне твердження, звучить теж думка, що Ексц. Т. Ромжа був „епископом Підкарпатської Росії”, тоді, коли він був епископом Ужгороду, столиці Карпатської України.

Ми віримо, що ми зробили Вам нашими інформаціями цінну прислугу та будемо вдячні, коли Ви, в ім'я історичної правди та згідно із пресовими законами, помістите на сторінках Вашого цінного часопису належні спростування. Прохаемо Вас прийняти ви- слови належної пошани."

О БІ Ж Н И К

У СПРАВІ 16-ого З'ЇЗДУ ЦЕСУС-у

1. Після 17-ти місяців праці Управа ЦЕСУС-у вирішила на своїх останніх засіданнях, згідно з VIII-им Розділом (§ 26a) Статуту ЦЕСУС-у скликати літом 1951 р. (червень)* у Парижі **Звичайний XVI-ий З'їзд ЦЕСУС-у**.

З уваги на це, що Управа ЦЕСУС-у бажає доловити усіх старань, щоб поставити XVI-ий З'їзд на висоті завдань, не подаємо зараз точної дати З'їзду, а дозволяємо собі звернутися із запитом до всіх Українських Студентських Громад, який саме час (маємо на увазі місяць червень) буде найбільш відповідний для відбуття З'їзду. Відповідь просимо надіслати до 14 днів після одержання цього обіжника.

Щоби вже сьогодні намітити докладну форму З'їзду, доручаємо всім Хвальним Управам Українських Студентських Громад скликати на протязі 30-ти днів після одержання цього Обіжника Надзвичайні Загальні Збори. Надзвичайні Загальні Збори виберуть правних делегатів на XVI-ий З'їзд ЦЕСУС-у, та намітять поіменно кандидатів до майбутньої Управи ЦЕСУС-у, зі зазначенням посту, на який даний кандидат дасть свою згоду. Свою згоду на евентуальний вибір — кожний кандидат подасть в окремій письмовій заяві, з власноручним підписом. Кожне Студентське Товариство повинно подати 3—4-ох кандидатів (між ними обов'язково делегат на З'їзд), щоб вже перед З'їздом могти мати перегляд людей, з яких можна буде, керуючись виключно доцільністю, сформувати і вибрати нову Управу ЦЕСУС-у. На протязі трьох днів після відбуття Надзв. Заг. Зборів — Управи поодиноких Студентських Громад є зобов'язані надіслати на адресу Президента ЦЕСУС-у (або секретаріату): 1. Протокол Надзв. Заг. Зборів, 2. Листу обраних делегатів, 3. Список кандидатів до майбутньої Управи ЦЕСУС-у, з окремими письмовими заявами.

2. Доручасмо всім Членам ЦЕСУС-у до 15. травня надіслати залеглі звіти до Управи ЦЕСУС-у.
3. До цього ж часу вислати евентуальні проекти змін Статуту, щоб

*) Із-за технічних труднощів З'їзд відбудеться у вересні ц. р.

Статутарна Комісія могла їх своєчасно опрацювати. (Гл. чергові „Вісти“.)

4. Управи Студентських Громад і поодинокі Делегати, у порозумінні з Управою ЦЕСУС-у розіп'чнуть своєчасно старання для одержання віз.

Програма З'їзду:

1. Відкриття,
2. Прийняття Правильника З'їзду і порядку нарад,
3. Затвердження прийому нових-правних членів ЦЕСУС-у,
4. Вибір Президії З'їзду,
5. Звіти уступаючих органів ЦЕСУС-у,
6. Дискусія над звітами й уділення абсолюторії,
7. Зміна Статуту,
8. Вибір нових органів ЦЕСУС-у,
9. Ухвалення членської вкладки,
10. Внески і запити,
11. Резолюції і закриття З'їзду.

Рівночасно подаємо до відома наших звичайних, та надзвичайних правних членів слідуючі точки Статуту, які нормують справи, пов'язані із З'їздом ЦЕСУС-у:

VIII. Розділ: З'їзд:

§ 18. З'їзд складається:

- а) з делегатів із рішальним голосом від звичайних-правних членів ЦЕСУС-у,
- б) із репрезентантів з дорадчим голосом від надзвичайних-правних членів ЦЕСУС-у.

Делегатом на З'їзд може бути тільки член станової студентської організації.

§ 19. Вибір делегатів переводиться на Загальних Зборах студентських організацій.

§ 20. а) Організації, що мають від 5 до 50 членів, висилають на З'їзд одного делегата. б) Організації, що мають менше п'ятьох членів, не мають права вислати делегата.

в) Лишки понад 10 — вибирають одного делегата.

§ 21. а) Вибори делегатів від станових студентських організацій відбуваються на основі рівного, таємного, безпосереднього, загального, та пропорційного голосування.

б) Вибори делегатів від об'єднаних станових — студентських організацій відбуваються на основі рівного, таємного, посереднього, загального і пропорційного голосування.

§ 22. Делегат має право передавати мандат письмово іншому фізичному членові ЦЕСУС-у.

§ 24. З'їзд правосильний, коли звичайні правні члени були повідомлені 30 днів наперед про час, місце і порядок нарад, та коли явилось неменше 2/3 вибраних на З'їзд делегатів.

Якщо ж на З'їзді не явиться приписане число вибраних делегатів, то З'їзд відбудеться в шість годин пізніше, у цій самій місцевості, в тому самому приміщені, з тим самим порядком нарад.

Президент:

Богдан Гук (в. р.)

Організаційний Референт:

Іван Гута (в. р.)

АКТУАЛЬНЕ — З АРХІВІВ ЦЕСУС-у

(„Студентський Вісник”, річник IV, вересень–жовтень 1926, Прага, ч. 9/10, П. Кожевників: „Празька Конференція СІЕ”.)

... „Призnanня нашему Центральному Союзові за активність і пильність, перемога українця на міжнародному конкурсі та приняття білорусів — це ті активи, що здобули українці на останній конференції СІЕ.

Так далекодумчі успіхи яскраво вказують на те, що ми вже й тепер, не дивлячись на нещасливе політичне положення України, стали в певній мірі активними чинниками на інтернаціональному студентському форумі. Осягнені результати також знаменують, що курс, який ми взяли, правильний. Цей курс: **точність і пильність у технічній праці**, активна участь у всіх започаткованнях конфедерації, послідовність у притягненні до конфедерації студентства за-приязнених із нами народів.

Йдучи по цій лінії, маємо перед собою конкретне завдання на наступний рік... : **Пунктуальність до дрібничок у технічній співпраці**, підготовлення кількох солідних рефератів, що зацікавили б загал Конфедерації та всіх потрібних звітів, підбір делегатів (принаймні одної делегатки), видання доброї брошури чужими мовами...

Що потрібно для виконання цього? **Організаційне зміцнення ЦЕСУС-у** та розподіл матеріального тягару на загал усього студентства (по змозі теж старшого громадянства)... Кожна праця вимагає коштів. Коли необхідні засоби дають усі, то й сума більша й тягар, який припадає на поодинокого, менший.

Якщо загал уважає за конечне дальнє вести розпочату акцію, то... кожен мусить чинно причинитися до ще більших усіма бажаних успіхів.”

**СТУДЕНТСЬКА ПРЕСА — ЦЕ ВИЯВ ЖИВУЧОСТИ І ДІЇ
МОЛОДОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОКОЛІННЯ.
ПІДТРИМАЙТЕ ІІ СВОЄЮ СПІВПРАЦЕЮ!**

(Студентський Вісник", річник II, грудень 1948, Мюнхен, ч. 2..
„Наш нотатник", — 14 З'їзд ЦЕСУС-у в оцінці його учасників і
гостей. —)

В. Б.

„Негативи З'їзду ставлю на першому пляні, негативи, що мати-
муть величезне від'ємне значення для дальншого життя нашої stu-
дентської маси, якщо не вибереться в пору інший шлях.

В чому суть цих побоювань?

Вона лежить у цьому, що вперше замість окремих людей студен-
тів, прийшли до голосу явно та з гегемонним стремлінням партії,
групи, організації. Вирішною була тут не вартість людини, але про-
порційність та голос політичного чинника. В цей спосіб ЦЕСУС пере-
став бути аполітичною організацією і будучи послідовним, треба це
місце скреслити зі статуту. Але сьогодні світ привикає до пусто-
слов'я, чому не привикнути і студентам?

Про поділ студентів на партії, на нашу думку, не рішала партійна
програма як радше психологія. Проти атак солідаристів однаково
протиставилися і інші групи, які колись були разом із солідаристами
атакували революціонерів. А може тут грає теж ролю незаперечна
правда, що багато з цих нових груп, оформленіх чи ні, вийшли таки
з табору націоналістів революціонерів, що шляхом диференціації по-
глядів, шляхом шукання опинились в нових формациях, але в під-
свідомості щось ще єднає всіх їх разом. Чи не приходить тому пора
знайти цей відповідний знаменник для всіх цих психологічно спорід-
нених людей з метою запобігти атомізації нашого життя? Чи не пора
призадуматися над тим, що інколи назви та гасла, які несуть деякі
групи, не мають сьогодні річевого оправдання, поміниувши вже такий
опортуністичний фактор, як тактичний момент? Чи не пора покласти
старі щити та театральні мечі, щоб знайти нову зброю?

Багато голосів було без відгуку, може таким буде й наш. Але ми
впевнені, що студентська спільнота знайде дорогу з цього безвихід-
дя, з цього гущавинного, психологічно обґрутованого тупика, щоб,
поборовши всю свою розгубленість, пересуди, тактичні кроки „ста-
рих", „партійні традиції", все, що навантажило зовсім непотрібно
молоду душу, щоб, віднайшовши себе саму, серед наших днів, піти
з глибоким переконанням в доцільність і правду своїх гасел не шля-
хом атомізації чи неприродньої „консолідації" — на взір Національ-
ної Ради, але шляхом побудови спільноти, яка вийшовши з психо-
логічної гущі та конфліктів молодої душі, опиниться на широких
дорогах справжньої людини?

Але чи це не фрази? Чи це не марне зусилля?

Ясно — відповідь дати має сумління людини, не партійца, не в'яз-
ни світоглядової доктрини, не слуги чужих амбіцій, але вільної лю-
дини української. Чи це останнє слово не має сьогодні особливого
значення? Чи воно не зобов'язує?

Вийдім з психологічної гущі, не творімо фронтів, там, де їх немає, не відпираюмо атак, що зовсім недоцільні, не проповідуймо правд, в які не вірюмо."

Ш. З.

„Щось загублено, щось знайдено. Хоч і це і те речі неспівмісні. Щось перепутано. І врешті на все положено фіговий листок. „Студенство здало іспит зрілості”... Тимчасом останній з'їзд це цікавий показник віддалення „драматики” емігрантського життя від реального, вітчизняного, живучого ґрунту.

Сурогатом того, що втрачено, стає тут емігрантський артефакт, багата у свої галасливі й непотрібні бляхи партійна машина для помпування парадних бальонів, стає загострений до хронічного запалення престіжовий інстинкт свого гетта. Звідсіля таке часте й пристрасне посилення на „справу формальну”, на мандатну математику, з одночасним замиканням очей на **живі проблеми**, що мусять бути розв'язані, але які **не можна** розв'язувати механічним підношеннем рук.

Факт, що консолідаційне рондо на останньому з'їзді наперекір усім гротесковим перипетіям упоперек партіям партійного бріджа, повз „епохальні” заяви, церемоніальні обертання й урочисті трубіння, добігло кінець-кінцем до своєго (сподіваного зрештою) гепінду, це ніяк вияв консолідаційного ентузіазму різних наших партійних депутатів...

Пам'ятний і неменш безпринципний заколот, що його свого часу внесло було у студентське середовище розбиття на дві централі, студентський загал правильно оцінив.

Цей загал, цей резервуар молодих і творчих іще незмарнованих сил нашої суспільності, є тим фактором, що перед ним наші партійці хоч-не-хоч мусять уловкувати свої пристрасні.

Очі студентського загалу, в переважаючій більшості звернені в сторону нашої воюючої батьківщини. Серед студентської молоді виростають сили, що не дозволяють перемінити Антигону українського молодого покоління на ярмаркове видовище з ведмедями й циганами.”

Д Р У З І !
ПОШИРЮЙТЕ „ВІСТІ ЦЕСУС-у”! ЧИСТИЙ ДОХІД З РОЗПРОДАЖІ
„ВІСТЕЙ” ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИДАННЯ
„ЮВІЛЕЙНОГО АЛЬМАНАХУ ЦЕСУС-у”,
ЩО ЯЛЯЄТЬСЯ ПОВНОЮ
ЕНЦИКЛОПЕДІЄЮ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО РУХУ!
ЗІБРАНІ ФОНДИ ДОПОМОЖУТЬ НАМ ТЕЖ У ВИДАННІ
ЧЕРГОВОГО ЧИСЛА „СТУДЕНТСЬКОГО ВІСНИКА”,
ЩО ВЖЕ є ГОТОВИЙ ДО ДРУКУ.

СУЧАСНЕ ІНДІЙСЬКЕ СТУДЕНТСТВО

(Стаття індійського студента Індерра Павла Сінг', що студіює на університеті в Франкфурті над Майном, дає цікавий образ життя бувшого колоніального студентства.)

Життя індійського студента зовсім відмінне від життя іхніх європейських дружів. Індійський студент відрізняється передусім тим, що під час своїх студій є він далекодумно залежний від своїх батьків. Ця залежність лежить не в браку вияву власної ініціативи чи підприємчості, вона зумовлена зовсім іншою університетською системою. Кожен студент в Індіях є сильніше обов'язаний відвідувати постійно виклади, як, наприклад, німецький студент, що має деколи нагоду самостійно заробляти гроші, щоб покрити кошти життя та студій. Індійський студент мусить відвідувати точно принайменше дві третини обов'язкових викладів та практичних занять, тому, що відвідування є передумовою допущення до іспитів. А в тому кожного року мусить він зложити хоч один іспит з належним успіхом.

Ta ще й інший фактор узaleжнює індійського студента від батьків. Рівень життя в Індіях — в основному доволі низький, заробітна плата — пересічно низька, так, що при найкращих бажаннях немає ніяких належних можливостей праці під час студій.

Ці передумови вказують на те, що університетські студії це для молодої індійської людини незвичайний луксус. Тільки упривілейовані верстви народу можуть собі на цього позволити.

Життя на індійському університеті — гарне та інтересне. Звичайно, існують на цьому три факультети: фільософічний, природознавчий та медичний. Медики являють собою, теж в Індіях, найчисленнішу групу, що мусить посвячувати максимум часу виключно для студій. Теж студенти природознавчого факультету працюють цілими днями у лабораторіях. Студенти фільософічного факультету можуть зате користати вповні з різних привілеїв і присмностей академічного життя. Вони мають, звичайно, лише дві-три години викладів денно, тому можна їх зустрінути завжди в університетських ресторанах. Немає, мабуть, другого місця, в якому існує більший гамір, як у студентських ресторанах при індійських університетах. Творчі окремі групи, балакають там і дискутують студенти і студентки. Тут можна довідатись про всі новинки з цілого світу: від вістки про... народження сина Трумена до вістки... про смерть Сталіна. Всі змови проти професорів і університетської адміністрації є обговорювані і вирішувані якраз у тих ресторанах. Студенти приходять і відходять, залежно від іхніх занять, чи вільного часу, але ресторан — завжди повний.

На всіх університетах, чи університетських коледжах мають студенти свою виборну — „студентську раду”. На багатьох коледжах існує т. зв. „парламент критики”. Студенти вибирають прем'єра, який творить опісля свій кабінет. Один професор-сеніор є речником уряду, всі інші професори і студенти є членами парламенту. Коли університет бажає підвищити студійні оплати, тоді мусить він одержати на те дозвіл від студентського парламенту. Парламент обговорює і вирішує усі справи, які цікавлять студентів — від справ підвишки студійних оплат до справ міжнародньої студентської співпраці.

Всі три політичні партії Індії мають на усіх університетах свої студентські організації. Урядова партія Індії „Всеіндійський Національний Конгрес” має своє відзеркалення у „Всеіндійськім Студентськім Конгресі”, якого ідеологічний напрямок є найбільш популярний серед індійського студентства. Найстарша студентська організація Індії це „Всеіндійська Студентська Федерація”. Вона втратила свої впливи серед індійського студентства через комуністичне обличчя її провідників. (Перед роком заборонив уряд Пандіт-Неру діяльність цієї Федерації — прим. складача.) Існують теж інші студентські організації, приміром „Федерація Гіндуських студентів”, „Магометанська Студентська Федерація”, але вони мають у своїй діяльності більш культурницький характер. Індійські студенти цікавляться завжди політикою. Вони підтримували в минулому постійно провідну партію Індії „Конгрес” у боротьбі за незалежність Індії. Студенти, що цікавляться літературою, мають свої „літературні товариства”; Індії є країною багатьох різних мов, тому теж кожного місяця зустрічаються на окремих сходинах т. зв. студентські мовні групи.

Колись існували в Індіях теж окремі високошкільні організації для студенток. Зараз панує на майже всіх індійських високих школах коeduкація, тому студентки належать вже до загальних студентських товариств. Зате немає на індійських університетах, як в деяких європейських країнах, т. зв. „герл-бой-лайф”. Це тому, що індієць має зовсім інший філософічний підхід до життєвих проблем. Молодий індієць вихований уже змалку у дусі, що всі жінки, які є старші, як його маті, та всі його ровесниці — це його сестри.

Студентські забави в Індіях — інші, як в Європі. Індійський студент не знає танку з жінкою, тому танкові забави мають зовсім відмінний характер. На них грає музика — танкові мельодії, поодинокі студенти або студентки виводять танок, решта прислуховується і приглядається та радіє.

Індійський студент використовує більшу частину своїх студій на приемnosti студентського життя. Однак, вони минають тоді, коли він стає в обличчі іспитової сесії. Час іспитів є у нього виїмковим станом. Тоді темою розмов є лише студійні книжки, їхні автори та важні наукові проблеми. Індійський студент визначається завжди безжурним обличчям та тим, що в нього під пахою дві-три книжки.

ВІСТИ З ЖИТТЯ ЧУЖИНЕЦЬКОГО СТУДЕНТСВА

— Віце-президент Бритійського Національного Студентського Союзу, Джемс Брискол, що брав участь на другому засіданні організаційного комітету для т.зв. „світових ігрищ молоді”, що мають відбутися літом ц.р. у большевицькім секторі Берліну, заявив, що бритійський союз не буде підтримувати офіційно названих ігрищ. Крім двох спостерігачів, бритійська студентська делегація не візьме в них участі. Брискол брав участь теж лише у характері спостерігача.

* * *

— Шотляндський Студентський Союз видав в грудні м.р. повідомлення, в якому знову стверджує свою приналежність до ІЮС'у. Хоча шотляндське студентство не уважає своєго членства в ІЮС'ї за політичну справу, відкидає воно комуністичну інтерпретацію конституції ІЮС'у. Воно вважає, що світовий мир можна вдергати лише при помочі здійснювання зasad толерантності і виміни думок. Виступлення з членів ІЮС'у могло б, згідно з думками керівників Шотляндського Студентського Союзу, викликати та підситити вогонь інтелектуальної війни та підчеркнути факт розподілу світу на два ворожі тaborи. Шотляндські студентські провідники заявили, що вдергання можливостей дискусії і інтелектуального контакту на міжнародному форумі являється одним з перших завдань студентства. Шотляндський Студентський Союз вважає, що в світі може існувати лише один Міжнародний Студентський Союз. Хоча шотляндське студентство бажає наладнати і вести співпрацю з усіма національними студентськими союзами, воно ніколи не дозволить на здійснення спроби створити антикомуністичну світову студентську організацію. Прикінці своєї офіційної заяви — шотляндці підкреслюють, що базою їхньої політики проти ІЮС'у буде завжди їхня власна інтерпретація конституції ІЮС'у, та, що вони ніколи не переочать тих протизаконних дій ІЮС'у, проти яких ШСС недавно протестував. Заява шотляндців для нас тим замітна, що лінія їхньої політики проти ІЮС'у збігається повністю з тією ж англійців, французів та південних африканців.

* * *

В червні 1951 р. основано після триденного конгресу національний студентський союз Люксембургу (УНЕЛ). В конгресі взяли участь делегати товариств люксембурзьких студентів, які існують при університетах: Ліеж, Париж, Нансі, Лювен, Льозанна, Аахен, Цюрих, Гренобль, Антверпен, Страсбург, Брукселя, Мюнхен та Монтpellіє.

* * *

Міжнародня Федерація Університетського Спорту (FISU) організус в днях 19—26. серпня 1951 в Люксембургу II-ий Міжнародній Високо-

шкільний Спортивний Тиждень. Відбудуться змагання в легкоатлетиці, кошівці, копаному м'ячі, хокею, плаванні, стрілянні й інших родах спорту. ЦЕСУС змагатиме до вислання своєго спостерігача на цю міжнародну спортивну імпрезу. Жалко, що немає українських студентських спортивних дружин, які в рямках цього Спортивного Тижня, чи навіть поза конкурсом, могли б взяти участь у змаганнях.

* * *

Світова Університетська Служба (World University Service), яка постала осінню 1950 р., та переняла ведення агенд „Міжнародної Студентської Служби” (ICC) і „Світової Студентської Помочі” (WSP), відбуває в днях 20.7. — 4.8.1951 свою річну студійну конференцію та загальні збори в Аас коло Осльо.

* * *

На конференції Міжнародного Союзу Студентів (ЮОС), що відбулася в Пекінгу, Жан Сарвонар заступав Національний Союз Студентів Франції (УНЕФ). На підставі його звідомлення про перебіг конференції Управа УНЕФ винесла рішення про остаточне зірвання взаємин із ЮОС-ом. Президії УНЕФ-у доручено ввійти в контакт з усіма національними студентськими союзами в світі, для переведення підготовки до скликання чергової міжнародної студентської сесії.

Управа УНЕФ заборонила всім членам брати участь в імпрезах, що їх улаштовує ЮОС. В першу чергу йдеться про „III Світові Ігрища Молоді і Студентів для миру”, які зорганізував ЮОС в серпні цього року в большевицькому секторі Берліну.

Рішення Управи УНЕФ треба повітати нам, як черговий крок на шляху до консолідації сил західного студентства. Студентство Франції визнало тим самим, хоч доволі пізно, що із ЮОС-ом, який є наймитом Москви, не можна співпрацювати.

ПРОГРАМА

МІЖНАРОДНИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПОДОРОЖЕЙ

Друзі! — Памятаймо, що чужинці бачуть у кожному з нас представників українського студентства і України. Беріть участь у міжнародних студентських улаштуваннях. Управа ЦЕСУС-у звернулась на сторінках преси Відкритим Листом до українського громадянства, щоб воно допомогло Вам покрити кошти подорожі. Звертайтесь у цій справі до українських установ у Вашій країні.

Зголосуйте свою участь до секретаріату ЦЕСУС-у. На тій підставі одержите офіційне запрошення відвідати бажану Вами країну — від національного студентського союзу тієї ж країни. Він подбас

теж про своєчасне одержання візи в'їзду. Приготовляйте швидко паспорти!

I. Швайцарія (Союз Швейцарських Студентів)

1. Міжнародний літній табор у Кльостерс. Триває від 16. 7. — 18. 8. Кльостерс це відома літня та зимова кліматична станція. Приміщення у студентській вакаційний оселі. Програма: альпейські прогульки, спорт, університетські доповіді і дискусії, культурні імпрези. Ціна — 10 швайц. франків денно.

2. Мандрівка Бернською Високорівнією. Триває від 30. 7. — 10. 8. Приміщення в юнацьких оселях. Ціна 150 швайц. франків, в тому: харч, нічліг, кошти поїздок, і т. п.

3. Відпочинкова оселя у Сканфс. Триває від 13. до 25. серпня. Приміщення у готелю. Програма: альпейські мандрівки, доповіді й дискусії, спорт, поїздка до Ст. Моріц. Ціна 145 швайц. франків.

4. Водний табор у кліматичній станції Аскона над Ляго Маджіоре. Ціна 175 швайц. франків.

II. Голландія

(Голландське Бюро для міжнародних студентських взаємин)

1. Міжнародні табори праці.

а) Табор В1. Триває від 7. 7. — 28. 7. і від 28. 7. — 20. 8. Учасники: 50 студенток. Приміщення у селянських домах. Праця при жнивах, і збиранні овочів. Зарплата: 25 гульденів. Вписове 17 НМ. Прогулька до Роттердаму і інших міст.

б) Табор В2. Триває від 7. 7. — 28. 7. і від 29. 7. — 20. 8. Приміщення при родинах. Праця: будова мініатурного міста на виставку, з якої дохід призначеного на будову студентської відпочинкової оселі. Зарплата 15 гульденів. В програмі: виклади, концерти й інші імпрези.

в) Табор ВІІІ. Від 7. 7. — 28. 7. і від 29. 7. — 20. 8. Учасники: 80 студентів. Приміщення у мешканевих бараках. Праця при будові дороги для наколесників через найкращі околиці південної Голландії. Зарплата 30 гульденів. Прогульки до Роттердаму й Брюсселю, разом зі студентками з табору В1.

г) Табор ВІУ: для 30 студентів від 7. 7. — 28. 7. Приміщення у бараках. Праця при будові тами на середині Зуідерзеє. Прогульки до Амстердаму й інших міст. Зарплата 25 гульденів. Виклади й імпрези.

і) Табор ВУ: від 7. 7. — 28. 7., 29. 7. — 20. 8. Виклади й дискусії на соціальні теми. Прогульки й імпрези.

2. Літній семінар Академії Міжнародного Права — відбувається від 16. 7. до 11. 8. у Газі в Палаті Миру. Оплата 5—6 гульденів денно. Програма: а) Історичний розвій міжнародного права, б) Адміністра-

ційне, господарське, фінансове законодавство, в) Міжнародні організації. Виклади в англійській і французькій мовах. Після успішного закінчення семинара, видача академічних дипломів. Прохання про стипендії (150—300 гульденів) вносяти на адресу: Academy of International Law; Peace Palace, the Hague, Netherland.

3. Голяндський Літній Університет; триває від 22. 7. — 10. 8. в Ляйден. Оплата 210 НМ (харч, приміщення, студ. оплати, прогулки). Студійна тема: „Схід і Захід”. Голяндські і інші професори займаються до неї становище зі соціологічної, господарської і політичної точки погляду.

4. Водний табор I 24 — для 22 учасників, від 22. 7. — 5. 8. Початкова й кінцева станція: Амстердам. Ціна: 160 гульденів, в тому теж на особисті видатки. Учасники живимуть на великій лодці, що їздить каналами через найкращі околиці Голяндії. Відвідити Утрехту, Роттердаму, Німвеген, Арнгем, Зуідерзее, і т. д. Виряд: теплий одяг і коці.

5. 10 днів в Амстердамі, I 25. Для 40 учасників, від 20. — 30. серпня. Ціна: 13 гульденів, включно з особистими видатками. В програмі — оглядження міста, фабрик, пристані, державного музею. Прогулки до Гаги, Схевенінген, Арнгем, Гільверсум, і т. д.

6. Рембрандт-Рубенс-Ван Гог, I 26. Прогулка для 23 учасників від 6. 8. до 18. 8. Ціна: 185 гульденів, в тому і особисті видатки. Початок прогулки в Антверпен, відвідини міст: Гент, Роттердам, Гага, Дельфт, Ляйден, Гаарлем, Амстердам і голландських островів.

7. Прогулка I 27. Для 10 студентів і 10 студенток. Від 31. 7. — 9. 8. Ціна 95 гульденів. Відізд колесом з Арнгем через Утрехт, Амстердам, до Оттерлью над Зуідерзее. Опісля мотоциклами і рибацькими човнами до Спакенбургу. Нічліг під шатрами.

ІІІ. Італія

(Асоціаціоне Реляціоні Культуралі Кон л'Естero)

Примітка: Кляса А — приміщення у великих кімнатах у готелях. Кляса Б — в окремих кімнатах. Подані кошти охоплюють харчування, мешкання, прогулки, відвідини монументальних місць і імпрези. Залізничні кошти неузгляднені.

1. Прогулка I/90. Рим—Неаполь—Капрі (7—4—1 днів). Триває від 5. 7. до 16. 7., 12. 7. — 23. 7., 5. 8. — 16. 8., 12. 8. — 23. 8. Ціна: А — 23.000 лірів, Б — 28.500 лірів.

2. Прогулка I/91. Венеція—Рим (5—7 днів). Від 5. 8. — 16. 8., 12. 8. до 23. 8. Ціна: А — 23.500 лірів, Б — 28.500 лірів.

3. Прогулка I/92. Фльоренція—Рим (4—8 днів). В речинцях: 17. 7. до 27. 7., 5. 8. до 15. 8., 17. 8. до 27. 8. Ціна: як вище.

4. I/93. Венеція—Рим—Неаполь—Капрі (5—7—3—1 днів). Від 5. 7. до 20. 7., 5. 8. до 20. 8. Ціна: А — 30.500, Б — 38.000 лірів.

5. Прогулька I/95. Венеція—Фльоренція—Рим—Капрі (5—4—7—3—1 днів) від 12. 8. — 31. 8. Ціна: А—39.000, Б—52.000 лірів.
6. Прогулька I/96. Перуджія—Ассіci—Рим—Неаполь—Капрі (2—1—7—3—1 днів), від 17. 8. — 30. 8. Ціна А—27.500, Б—32.000 лірів.
7. Прогулька I/97. Венеція—Фльоренція—Перуджія—Ассіci—Рим—Неаполь—Капрі (5—3—2—1—7—3—1 днів. Триває від 7. 8. — 30. 8. Ціна: А—39.500, Б—53.500 лірів.
8. Прогулька I/98. Рим—Фльоренція—Сицилія (5—4—8 днів), від 17. 8. — 2. 9. Ціна: А—40.000 лірів.
9. Прогулька I/99. Рим—Доломіти (7—8 днів), від 5. 7. — 19. 7., 5. 8. — 19. 8. Ціна: А—31.000, Б—35.000 лірів.
10. Прогулька I/100. Венеція—Доломіти (5—8 днів, від 7. 8. — 19. 8. Ціна: А—28.000, Б—31.000 лірів.

IV. Франція (УНЕФ)

1. Сьомиденна подорож до Парижу (ФПС). Від 17. 6. — що 7 днів до 28. 10. Відїзд: 17. 6., 24. 6. і т. д. Разом 20 поїздок. Приміщення: кімнати в готелях. Програма: оглянення Парижу, Версалю, Ст. Кльод, Порт д'Отель. Ціна: 118 НМ, включно зі залізничним квитком Кель—Паріж і назад.
2. 4-денна подорож до Парижу (ФПВ). Від 22. 6. — що 7 днів, до 26. 10. Разом 19 поїздок. Ціна 82 НМ; інше, як в точці 1.
3. Триденна прогулька до замків над Льоарою (ФПЛ). В продовженні до 7-денної побуту в Парижі. Триває від 5. 8. — 12. 8., 2. 9. — 9. 9., 23. 9. — 30. 9., 14. 10. — 21. 10. Ціна 107 НМ, включно з харчем, нічлігом, поїздками, прогульками і т. п.
4. Сьомиденна подорож до Ніцци (ФНБ) від 23. 6. — 31. 10. Відїзд слідує що сім днів. Нічліг у готелях. Програма: відвідини міст: Ніцца, Ментон, Монте Карльо, Монако. Морська подорож до Кот д'Азур. Ціна: 187 НМ, включно з коштами залізниці, прогульок і морської хвороби.

Восьмиденна подорож до Ніцци (ФТН) від 7. 7. — 20. 10. Відїзд: 7. 7., 28. 7., 18. 8., 8. 9., 29. 9., 20. 10. Відвідини міст: Ніцца, Монте Карльо, Монако, Ст. Маргуеріт, Ст. Гонорат, Марсилія і острову Шато д'Іф. Ціна: 276 НМ — при 20 учасниках, 252 НМ — при 35 учасниках.

V. Данія

(Данмарк Інтернаціонале Студентен Коміте ДІС)

A) Археологічні літні табори.

1. **Аggerборт.** Приміщення в готелю. Розкопи замку вікінгів. Триває від 17. 7. — 31. 7., 1. 8. — 14. 8., 14. 8. — 28. 8., 28. 8. — 11. 9.
2. **Камлеборг (Борнгольм).** Приміщення у шаторах. Розкопи замку зі залізної доби. Від 31. 7. — 14. 8., 14. — 28. 8.
3. **Дальсгой (Борнгольм).** Приміщення в шаторах. Розкопи домів з ранньої залізної доби. Від 3. 7. — 17. 7., 17. — 31. 7.

Кошти побуту й подорожі з Копенгаги і назад покриває ДІС. Оплата: 24 НМ. 12 НМ одержує кожний учасник після закінчення табору. Зарплата: 14 дан. корон. Кошти подорожі до Копенгаги і назад покривають учасники. Англійська мова — офіційна. Побажані студенти — археології, історії, архітектури і технічних фахів. Треба привезти робітничий одяг. Опісля кількаденний побут у Копенгагі. Нічліг у студ. гуртожитках. Харч по студентських цінах.

Б) Прогулька колесом через Данію.

Шлях: Фредеріція, Віборг, Аргус, Копенгага, острів Лянгеланд, Тесінге, Падборг. Від 17. 7. — 7. 8., 24. 7. — 14. 8., 31. 7. — 21. 8., 7. 8. — 28. 8., 14. 8. — 4. 9. Кожна група: 15 студентів і 1 данський провідник. Ціна: 245 дан. корон. Власні колеса. Нічліг у вакаційних оселях і студ. гуртожитках.

VI. Норвегія (Норск Студентсамбанд, Осьло)

1. Прогулька в гори Норвегії. Шлях: Осьло—Йотунгаймен—Сонефйорд—Осьло. Дві групи по 15 студентів. Від 10. 8. — 24. 8. Ціна: 350 норв. корон, друга група: 400 норв. корон. Поїздом з Осьло до Фагернес і Бігдін. Здобуття найвищої гори Норвегії у Йотунгаймен. Автобусом до Ардаль. Перша група — автобусом до Фагернес, залізницею до Осьло. Друга група — кораблем з Ардаль через Сонефйорд до Берген. Побут у Берген. Залізницею до Осьло. Приміщення в Осьло — студ. гуртожитки, у Берген — приватно, в горах — в гірських станціях. Виряд — наплечник, гірські черевики, теплий одяг.

2. Лодкою через фйорди. Студентськими лодками у двох групах. Від 17. — 29. 7., 1. — 13. 8. Шлях: I. група: 6 днів на лодці, 4 дні автобусом через Телемаркен до Осьло, два дні в Осьло. Друга група у відворотнім порядку. Групи з 20 студентів або студенток. Ціна: 250 НК, включно з особистими видатками. Нічліг — на покладі кораблів, у шатрах і гірських готелях, в Осьло — в студ. гуртожитках. Спортивний виряд.

VII. Швеція (Сверігес Ференаде Студенткарер)

1. Прогулька: соціальний розвиток Швеції. Осьло—Далекарлія—Стокгольм—Копенгага. Речинці: а) 1. — 18. 8., б) 4. — 21. 8., в) 25. 8. — 11. 9. Кожночасно 30 учасників. Подорож підводами. Ціна: 367 ШК. Відвідини центральної шведської провінції Далекарлія, та модерних соціальних улаштувань у Стокгольмі.

2. Історія і культура Швеції. Осьло—Стокгольм—Готланд—Копенгага. Речинці: 23. 7. — 9. 8., 29. 7. — 15. 8., 22. 8. — 8. 9. Кожночасно 30 учасників. Подорож кораблем. Ціна: 387 ШК. Відвідини історичних місць.

3. Промислова Швеція. Осьло—Ляпляндія—Стокгольм—Копенгага. Речинці: 26. 7. — 12. 8., 7. — 24. 8., 20. 8. — 6. 9. 30 учасників кожно-

часно. Подорож — спальними залізничними возами. Ціна: 429 ШК. Відвідини північної Швеції, подорож здовж норвежських фйордів та через лісові області півн. Швеції (лісна промисловість, видобування залізної руди).

VIII. Скандинавські прогулки

Речинці: 20. 7.—9. 8.; 24. 7.—13. 8.; 28. 7.—17. 8.; 1. 8.—21. 8.; 5. 8.—25. 8.; 9. 8.—29. 8. Ціна: 490 ДК. Кожночасно 30 студентів і студенток. Програма: 1—4-ий день — побут в Копенгагі, автобусом до півн. Зеландії. 4—8-ий день побут у Стокгольмі, 8—16-ий день — побут в Осло, Осьлофйорди, Телемаркен, поворот до Осьло; 16—21-ий день: поворот до Копенгаги, побут у студентських гуртожитках: Гальд коло Віборгу. Нічліг у готелях, або в першорядних студ. гуртожитках.

IX. Студентським літаком до Нью Йорку

Бритійський національний студентський союз (БНЮС) переводить цього року акцію, щоб європейським і американським студентам та професорам уможливити дешевий переїзд літаком з Європи до Америки. Цю акцію здійснюють англійські студенти при співпраці з усіма західно-європейськими студентськими союзами.

Одна поїздка літаком з Амстердаму до Нью-Йорку, або відворотно, коштує 472 німецькі марки. Летунська подорож: Амстердам—Нью-Йорк—Амстердам, або відворотно, коштує 872 НМ. Час відлету голландських літаків: з Амстердаму до Нью-Йорку: 23. 6., 28. 6., 4. 7., 9. 7. і 15. 7. З Нью-Йорку до Амстердаму: 1. 9., 6. 9., 12. 9., 17. 9. і 23. 9.

ВМЗ ЦЕСУС'у стоїть у цих справах в контакті з Відділом подорожей при Бритійському національному студентському союзі. Близчі інформації можна одержати кожночасно в Секретаріяті ЦЕСУС'у.

Розрахунок девіз: (червень 1951):

1 amer. доляр:	4,20 НМ
1 фунт стерлінг:	11,77 НМ
100 бельг. франків:	8,41 НМ
100 дан. корон:	60,87 НМ
100 франц. франків:	1,20 НМ
100 голланд. гульденів:	110,63 НМ
100 італ. лірів:	0,73 НМ
100 норвеж. корон:	58,86 НМ
100 швед. корон:	81,26 НМ
100 швайц. франків:	96,15 НМ

Програму літніх подорожей до Англії, Австрії, Німеччини і інших західно-європейських країн можна кожночасно одержати в секретаріяті ЦЕСУС-у.

ОБІЖНИК

Відділу Міжнародних Зв'язків ЦЕСУС-у (Ч. 70-VI-50)

До виконання усім Управам Українських Студентських Громад.

Прошу до 30-ти днів після одержання цього обіжника прислати РМЗв. ЦЕСУС-у слідуючі інформації:

українських

ПОЛЬСЬКИХ

білоруських

російських

чеських

словакъких

естонських

Литовських

ЛОТИШСЬКИХ

РУМУНСЬКИХ

малярських

інших з-по:

залізної кур

Exi memoriā

2. Які матеріальні засоби стоять нашим студентам до розпоряди-
мості для покриття коштів студій. Якими матеріальними засобами
користуються студенти, наведені в точці 1.

3. Інкі акції перевела Ваша Громада в напрямі здійснення завдань праці ЦЕСУС-у на зовнішньому відтинку, які намічено в обіжнику РМ. Зв. ЦЕСУС-у, поданого в „Вісٹях ЦЕСУС-у” з жовтня 1949 р.

4. Як використовуєте прислані РМЗв. ЦЕСУС-у інформативні матеріали (реф. VI/50):

а) Чи подаєте їх (за виїмком довірочних) до відома загалу Вашого членства?

б) Чи статті про українське студентське життя в різних країнах (вже давніше переслані) старались Ви помістити в студентській пресі Вашої країни? Якщо так, то коли і в яких?

5. Як виглядала участь членів Вашої Організації в міжнародних студентських улаштуваннях 1950 р.?

6. Пришліть огляд історії і діяльності українського студентського життя у Вашій країні (осередку). Їх потрібно нам тому, що проф. Григорій, керівник українського відділу радіопередач „Голос Америки“ дав згоду виголосити доповідь про ЦЕСУС і українське організоване

студентське життя в рімцах тих же авдицій. Пам'ятаймо, що може на ці вістки чекають наші друзі на Рідних Землях.

7. Скільки наших студентів у Вашому осередку користає з стипендії КодУС-у.

8. Як виглядає співпраця Вашого Товариства з КодУС-ом? Який вплив має Ваше Товариство на це, щоб стипендіями КодУС-у були забезпечені передовсім студенти, які виказуються видимою успішністю в студіях та ті, на яких лежить відповідальність за стан активності організованого українського життя?

9. Які Ваші завваги до сучасної студійної політики КодУС-у?

10. Яку суму на кonto членської вкладки до ЦЕСУС-у вплатив Ваш осередок до Каси ЦЕСУС-у (посередньо чи безпосередньо)?

Товариші! Пам'ятаймо, що ЦЕСУС — це ми всі, а ми всі — це ЦЕСУС!

Організаційна справність це едина запорука наших успіхів!

Мюнхен, дня 15. грудня 1950 р.

З ВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ

РЕФЕРЕНТУРИ МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ СУСОНу,

відчитаний на II Загальному З'їзді СУСОНу в Мюнхені 30.12.50.

(В скороченні)

З метою активізування й технічного упрощення діяльності схвалено на засіданні Управи СУСОНу в Бонні 11. 3. 1950 поділити реферат Міжнародних Зв'язків (РМЗ) на два осередки: Бонн і Мюнхен.

Першим референтом став тодішній представник РМЗ ЦЕСУСу на Німеччину, кооптований на цьому ж засіданні до Управи СУСОНу, Орест Рижій з осідком у Бонні. Другим референтом став заступник голови кол. Микола Сташко з осідком у Мюнхені.

Працю поділено так, що перший референт перейняв у Бонні зв'язки з німецькими центральними організаціями і зв'язки з чужинцями на терені Німеччини. Другий референт став відповідати за зв'язки із східноєвропейськими чужинецькими організаціями та за зв'язок з низовими клітинами Союзу Українських Студентських Організацій у Німеччині.

Перший офіційний виступ СУСОНу на міжнародному полі відбувся 28. 1. 1950 в Мюнхені, коли на Загальних Зборах РЕКОФОС кол. Сташкові й мені довелось заступати СУСОН.

На прохання і в порозумінні з РМЗ ЦЕСУСу пороблено заходи для спопуляризування українського питання в колах німецького союзного уряду. Тоді переведено розмови з шефом особистої канцелярії

президента проф. Гойсса — міністеріяльратом Гоппе і тодішнім шефом особистої канцелярії союзного канцлера д-ра Аденауера — п. Бланкенгорном та шефом відділу зв'язку з Союзою Високою Комісією в Бонні п. Руді Салятом. У проведених розмовах було по-рушенено актуальні українські питання та інформовано урядові чинники про стан українського студентства, його проблеми та потреби.

28.—30. 4. 1950 р. відбувся Десятий Естонський З'їзд Студентських Організацій Німеччини, на якому делегати СУНОНу взяли участь і вітали З'їзд від українського студентства, згідно з уповноваженням централі.

На установчому З'їзді Міжнародної Ради Екзильних Студентів (ЦЕСО) 6.—9. травня 1950 р., що відбувся в приміщеннях World Students Relief Мюнхен, Функкасерне, і на ювілейному святкуванні 20-ліття товариства „Обнова”, там же 12.—14. 5. 1950 репрезентував я українське студентство Німеччини.

Завдяки заходам РМЗ ЦЕСУСу кол. Зенона Винницького і ввічливості ФТУСК „Обнова” референтура міжн. зв'язків змогла бути заступлена на Світовому Конгресі „Пакс Романа” в Амстердамі, де я мав змогу перебувати від 18—28 серпня 1950 р. Тут переведено ряд важливих нарад, поширило міжнародні зв'язки і особистий контакт з частиною західно-европейських репрезентативних чинників.

Для підтримки старань РМЗ ЦЕСУСу перед еспанським урядом для організації періодичних українських радіо-передач, які тільки доривочно передавало радіо Мадрид, внесено консуллярною дорогою петиції в тій справі на руки голови уряду й міністра закордонних справ Еспанії.

За час звітування утримувано тісний зв'язок з референтом міжнародних зв'язків ЦЕСУСу кол. Винницьким. Переслану літературу передавано до місцевої чужинецької читальні в Бонні. Актуальні вістки поміщувано у виданнях органу СУСОНу. При цьому тягар праці припав, великою мірою, кол. Кравчукові.

Дуже велика подяка належиться тут, головно, референту міжн. зв'язків ЦЕСУСу кол. Зенонові Винницькому за його невинну й жертвенну працю, що з неї посередньо і безпосередньо користався СУСОН, як також і за його дуже прихильне ставлення до всіх пекучих справ спорідненої референтури СУСОНу.

З метою обміну інформацій підтримувано листування з „Fachschafft Medizin VDS“ (кол. Schlömer) та з WSR (Mr. O. Bush). Спеціальну увагу було приділено справі дипломів для українських студентів у німецьких університетах та справі звільнень нашої студентської молоді від університетських оплат, а також допомоговим справам (в рямцях можливостей Реф. Міжн. Зв'язків).

Тут було використано наради, які провадились для встановлення нових законів виконування практики для лікарів і дентистів на

терені Союзної Республіки. Старання провадились через Fachgruppe Medizin VDS. А в тому окрема наша подяка належиться канд. медицини Г. Шлеммерові, колишньому голові цієї групи, за його незвичайно прихильне ставлення і зрозуміння проблем українського студентства.

Відповідний проект нового закону для всіх чужинців, що в його основу, лягло наше прохання, вже опрацьований і буде поданий до затвердження відповідним чинникам.

Про події в міжнародному студентському житті і житті референтури повідомлювано низові студентські клітини поодинокими обіжніками (на жаль, часом писаними олівцем і через кальку, тому що бракувало машинки до друку), або повідомленнями в органі СУСОНу. Для крацої підтримки зв'язку вийшло звернення до поодиноких Студ. Громад при високих школах із проханням призначення представників Реф. Міжн. Зв'язків у поодиноких Студ. Громадах. Довелося з сумом ствердити, що тільки деякі студ. громади з почуттям відповіданості пішли назустріч цьому проханню. Більшість залишилась, на жаль, байдужа. **Орест Рижій (Бонн)**

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

Українська Студентська Громада Вікторії.

Українську Студентську Громаду Вікторії, що має свій осідок в Мельбурні, засновано на Загальних Зборах українського студентства Вікторії в червні 1950 року. Громада поставила собі за мету змагати до організаційного охоплення активного українського студенства Вікторії та включення його, в рамках своєї діяльності, в розбудову культурного і громадського життя молодої української спільноти в Австралії. З тою метою Громада влаштувала ряд академічних вечорів та поробила старання для визнання дотеперішніх студій тих студентів, що хочуть продовжувати студії на австралійських університетах. Управа Громади постановила наладити зв'язки нашої студентської молоді з австралійським академічним світом та причинитися до обзнайомлення чужинців з українськими справами.

УСГ-Вікторії нараховує зараз 20 членів, з чого 10 вже продовжують студії. Всі студенти самі покривають кошти студій, ні один з них не користається з австралійських державних чи з українських стипендій. Громада допомогла представникам КодУС-у у переведені збірки на допомогу українському студентству в Європі. Управа Громади остасе в діловому зв'язку із ЦЕСУС-ом.

На цьому місці треба висловити побажання до українського громадянства та до Комісії Допомоги Українському Студентству підтримати нашу студентську молодь в Австралії в закінченні студій

і дати доростові можливість включитися в академічний ланцюг: 10 активних українських студентів у Вікторії на 32 польських, 17 лотищських, 13 мадярських та 12 чеських студентів — це безсумніву доволі скромне число.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В НЮ-ЙОРКУ

Із своїми 138-и членами являється УСГ Нью-Йорк найбільшою нашою Громадою в ЗДА. Громада гуртує навколо себе переважно новоприбулих студентів, які продовжують свої студії на місцевих високих школах.

Зацікавлення загалу членства життям УСГ слабе. Всеж таки треба відзначити, що Управа Громади підтримує ЦЕСУС у всіх його акціях зовнішнього порядку, що зв'язані із поважними коштами, а це вказує на належне зрозуміння свідомого членства Громади пекучих потреб нашої студентської Централі.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА АРГЕНТИНИ

Українська Студентська Громада в Буенос Айрес являється на сьогоднішній день єдиною українською організованою студентською клітиною в Південній Америці. Від самих початків своєго існування Громада змагається із слабим заинтересуванням місцевого студентства життям клітини. До того часу вдалося охопити лише незначну частину наших студентів — уродженців Аргентини. Щоби усунути цю важливу перешкоду в дальшому розвою Громади, пороблено старання про піднесення академічного рівня УСГ, як рівноож посилено змагання відносно включення Громади в дію організованого українського життя в Аргентині. В часі цієї поживленої репрезентативної студентської акції, що принесла поважні успіхи, переведено ряд імпрез та один Репрезентативний Концерт, що його дохід був долучений до широко закроєної збірки серед української громади на допомогу українському студентству в Європі. Збірка принесла поважні осяги. Громада влаштувала на протязі останніх двох років ряд академічних і товариських вечорів та зустрічей із представниками українських громадських установ. Спортова референтура УСГ, під керівництвом Л. Філя, зорганізувала чоловічу і жіночу відбівянкові дружини, які брали участь у змаганнях із іншими українськими дружинами і спільно з дружинами СУМ-у, „Відродження” й „Просвіти” зложили репрезентативну дружину, що розіграла кілька змагань із чужинцями. Обидві дружини мають власні однострої і забезпечені повним спортивним вирядом. Для наладнання студійних справ перед аргентинськими університетськими чинниками була необхідна спільна дія всього чужинецького студентства в Аргентині і з цією метою Управа Громади заініціювала контакт чужинецьких студентських груп у формі сходин представників литовської, польської, хорватської, словацької і української студентських

громад в Аргентині, що обговорили певні спільні потягнення. Під теперішню пору Громада переживає певну організаційну кризу і треба чимало завдячувати енергійним заходам Представника ЦЕСУС-у на Аргентину, п. Миколи Денисюка та вузшого студентського активу, що утримують зв'язок із своєю студентською Централею і докладають всіх зусиль для збереження своєї клітини. В гімназіях Буенос-Айрес є близько 40 українських учеників, які за декілька років будуть студентами.

Кількох новоприбулих студентів ностирифікувало матуральне свідоцтво, між іншим теж п. Марта Полянська, яка в літньому семестрі 1951 р. вступила на університет та продовжує медичні студії.

Згідно з рішенням Загальних Зборів УСГ-А в дні 8. 4. 51 ведення агенду Громади перебрала комісія в складі: Ярослав Кубин — голова, Леонід Філь, Мирослава Яхно, Анна Грех та Степан Маліцький — члени комісії. Кол. С. Маліцький, студент політехніки, складає цього року дипломні іспити.

Бувший голова УСГ-А п. Б. Бременстуль є під сучасну пору секретарем Українського Інформативно-Видавничого Інституту в Буенос-Айрес.

СТУДЕНТСЬКІ НОВИНКИ З БРАЗИЛІЇ

Уродженець Бразилії та рівночасно український патріот, д-р Роман Сисак, зложив у минулому році дипломні іспити та отримав титул доктора медицини на Університеті в Куритибі. Управа ЦЕСУС-у звернулася до нього весною 1951 року з проханням наладити організоване українське студентське життя в Бразилії. Мимо всіх професійних труднощів д-р Роман Сисак докладає всіх старань для здійснення цієї важливої для нас усіх справи. Він не щадить ні часу, ні труду, щоби відвідати різні, нераз сотні кілометрів віддалені українські осередки в Бразилії, в яких згуртоване наше студентство. До помочі в його цінній праці станув йому студ. хемії, Володимир Галат в Куритибі.

Цим шляхом Управа ЦЕСУС-у складає д-р. Романові Сисакові сердечну подяку за його труди та вірить, що все українське студентство Бразилії підтримає активно усі дії д-р. Сисака в організації наших студентських клітин в Бразилії.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ДІТРОЙТІ

Заходами вузшого студентського гуртка, що постав за ініціативою кол. Юрія Ріпнінського, створено в Дітройті Українську Студентську Громаду, що має на меті організацію українського студентства в Дітройті, яке знайшло можливості продовжувати свої студії. Громада постановила, як третя^Ф клітина в ЗДА, — включитись активно у

працю ЦЕСУС-у і з тою метою Управа Громади увійшла в контакт із Організаційним Референтом ЦЕСУС-у, кол. І. Гутою в Ньюарку.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСЬКЕ ТОВАРИСТВО „СІЧ“ У ГРАЦУ

УСТ „Січ“ у Грацу належить сьогодні до найстарших діючих українських студентських громад (Т-во засноване 1895 року). Рівночасно УСТ представляє собою останній поважний український студентський осередок в Австрії. Товариство нараховує понад 20 членів, з чого 20 — студіює, решта покінчила студії і являється надзвичайними членами Т-ва. До числа активних студентів — членів Громади — належить 3-ох студентів Гірничої Академії в Леобен.

На протязі останнього академічного року активність Товариства дещо послабла, з огляду на зменшення членства, еміграцію видатніших студентських працівників, що закінчили свої студії та підготовкою дальших річиників до кінцевих іспитів. Однак треба відзначити належний контакт Управи Т-ва із ЦЕСУС-ом та постарання РМЗ ЦЕСУС-у австрійською студентською пресою. Внутрішні спори, що в минулому академічному році поважно загрожували дальшому існуванню Товариства припинено і треба вірити, що „Січ“ збереже і че дальші роки свою світлу традицію, чого їй організоване українське студентство і Управа ЦЕСУС-у в 56-у річницю існування щиро сердечно бажають.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ В ІННСБРУКУ

УСОІ так, як і решта наших студентських осередків у Австрії значно ослабло, внаслідок закінчення студій більш чим 30% своєго членства. Решта мусіла перервати студії та покинути Европу. В роках 1945—1950 Іннсбрук випустив кілька десятків українських дипломантів і сьогодні майже всі з них перебувають далеко від свого осередку в країнах Південної та Північної Америки.

Управа УСОІ осталася в контакті із Представництвом Українських Студентських Товариств Австрії та в досить нерегулярних зв'язках із ЦЕСУС-ом.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ІРЛЯНДІЇ

Українська Студентська Громада в Ірляндії, з осідком в університетському місті Гелвей, належить до найменших українських студентських клітин у світі. Стан Громади — 7 членів.

Праця Громади ділиться на дві ділянки: зовнішню і внутрішню. Членство Громади докладає всіх зусиль для того, щоби при помочі чужомовних матеріалів про Україну ширити серед Ірляндців та чужинецьких студентів свого осередку правду про нашу Церкву і нашу Батьківщину. Наши студенти беруть жваву участь в університетському житті та присіднують українським справам нових при-

хильників з поміж університетських, високих церковних і світських властей країни. Трьох членів Громади співає в церковному хорі одної з найстарших гелвейських церков. В шахових змаганнях за індивідуальне мистецтво Університету наші студенти (кол. Оглюк і Костельник) зайніли два перші місця, а кол. Кузь — четверте. Всі вони тішаться пов'юю популярністю серед решти чужинецьких та місцевих студентів і це сприяє їхній освідомлюючій акції.

Внутрі Громади влаштовано кілька реферетів та дискусійних вечорів. Членство читає всю українську пресу. І врешті наша ірляндська Громада стає в цьому році перед кінцевими іспитами, що повинні успішно завершити змагання нашого студента на чужині: здобути належну освіту та запевнити добре ім'я українського студента в західньому світі.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА В БЕЛЬГІЇ

НаСУС, що має свій осідок в Лювені, охоплює 44 українських студентів, з чого 4 студіює поза Лювеном (Брюссель і Ліеж). Більшість студентів (29) користають із стипендії COBAUSO, 4 — із стипендій міністерства закордонних справ, а решта студіює на власні кошти.

Лювен належить із тридцятих років до найсильніших українських студентських осередків у Західній Європі. В цьому році НаСУС обходив 20-ти ліття своєго існування. В біжучому академічному році відбуто заходами Союзу ряд реферетів та святочних академій. Важніші з них: Листопадові Роковини (1950), „Історія і стан УАПЦ” — доповідь о. Овчаренка в грудні 1950, „Економічні проблеми визволення України — доповідь, виголошена М. Мельником в грудні 1950, Святочні Сходини Союзу — в річницю проголошення Самостійності і Соборності Українських Земель, „Раса, нація, держава — в сучасних соціальних науках” — доповідь О. Лесіва в лютому ц. р., та врешті Великодні Зустріч із доповідлю М. Антохія „Україна в французькій літературі” — в квітні ц. р.

Союз диспонує багатою бібліотекою, що її стало доповнює новішими чужомовними виданнями про Україну та українську культуру.

Хор НаСУС-у співає на українських Службах Божих та виступає на загальних імпрезах, влаштовуваних спільно із іншими чужинецькими студентськими громадами Лювену. Наш хор, танцювальна група та оркестр дали на запрошення університетського соціального центру концерт українських пісень і танків для хворих бельгійських і чужих студентів у санаторії міста Ойпен. Концерт мав великий успіх і сприяв популяризації української справи серед чужинців. Не менший успіх приніс у травні м. р. концерт, що його дали наші студенти в часі З'їзду Бельгійського Червоного Хреста в Лювені.

В минулому році відвідали члени НаСУС-у: сесію Бельгійського Парламенту та Бельгійську Національну Радіовисильню — в Брюс-

селю. Окремі члени Союзу беруть участь в Університетському Спортивному Клубі, в секціях відбиванки, сітківки та легкої атлетики.

В квітні ц. р. НаСУС обходив Двадцятиліття своєго існування. Свято пройшло з великим успіхом. Наши студенти вітали визначних представників бельгійського світу, ректора, проректора та численних професорів Лювенського Університету, як рівноож делегатів лювенських студентських організацій. Заходами Союзу виклопотано нові стипендії для кандидатів на студії в Бельгії на рік 1951/52. (Пропання слід скеровувати безпосередньо до централі КодУС-у в Сарсель.)

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ЛЮНІ

В 1950 році покінчили усі члени УСГ-Ліон свої студії. До тих, що покінчили середню освіту і бажали б студіювати у високих школах належать: Олекса Угрин, Омелян Корчак, Евген Бабюк, Микола Іваницький, Ярослав Овад та ряд інших. Із за браку матеріальних засобів вони не можуть розпочати студії.

Члени УСГ-Ліон брали живу участь у праці Асоціації Чужинецьких Студентів у Ліоні. Голова УСГ-Ліон, кол. В. Малинович, був через два роки культ.-освітнім референтом Управи цієї Асоціації. В січні 1951 року Громада вшанувала 33-ті роковини Бюо під Крутами святочною академією. На одному вечорі музики й танку, що відбувся на Ліонському Університеті в присутності представників дипломатичного корпусу, мистецька група УСГ взяла участь із видатним успіхом. Управа УСГ робить зараз старання в напрямі зорганізовання єдиної української школи для української дітвори в Ліоні.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ЛЬОНДОНІ

Українська Студентська Громада у Великій Британії з осідком у Льондоні не може на зовні виказати своєї діяльності, що йшла би в парі із відносно високим числом своєго членства.

В своїх резолюціях, винесених на останніх Загальних Зборах, членство Громади складає подяку Іх Ексцепенції Кир Іванові за моральну і матеріальну допомогу студіючим, як рівноож просить українські громадські організації підтримати наше студентство у Великій Британії організацією стипендій, що дали б змогу багатьом кандидатам закінчити свої студії. Рівночасно Збори закликають абсолювентів середніх шкіл виявити більше зацікавлення в продовжуванні своїх студій, а українське студентство на терені Англії гуртуватися навколо своєї Громади.

До того часу Громада не вела ніякої поважнішої співпраці із чужинецьким студентським світом, поминаючи тісний контакт із Координаційним комітетом студентів зпоза залишної заслони у Льондоні. Такий стан відбивався негативно на зовнішніх діях ЦЕСУС-у.

В дніх 13.—15. липня ц. р. відбулися в Гуллю чергові Загальні Збори Національного Союзу Студентів Великої Британії (НЮС), куди з ініціативи НЮС запрошено представників від Української Студентської Громади у Великій Британії. Одною з точок у програмі Загальних Зборів НЮС стояло визнання УСГ як репрезентативної організації українських студентів на цьому терені. Управа УСГ вислала на Загальні Збори НЮС двох своїх представників, які були допущені на залю нарад в характері гостей. На час дискусії про визнання УСГ Загальними Зборами НЮС представники УСГ одержали право приймати участь в дискусії та подавати точніше дані про характер та цілі своєї організації. Після довшої дискусії Загальні Збори НЮС вирішили подавляючою більшістю визнати Українську Студентську Громаду у Великій Британії, як репрезентативну організацію українських студентів на цьому терені.

В останньому часі виказує наша лондонська УСГ під керівництвом голови кол. Віктора Свободи намагання до організаційної справности та пожвавлення діяльності.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ КАТОЛИКІВ „ОБНОВА” В МАДРИДІ

ТУСК „Обнова” в Мадриді охоплює 36 українських студентів. Всі продовжують згл. кінчують студії на еспанських університетах.

Треба зазначити, що Мадрид і чисельно і якісно являється одним із найсильніших українських студентських осередків, що згуртував навколо себе не тільки студентство, але властиво всю українську громаду і гідно репрезентує українське ім'я перед еспанським народом.

Про свою зовнішню діяльність наша мадридська Громада періодично інформує українське громадянство інформативним виданням „Листи з Еспанії” та через українську пресу. Ми відмітимо тільки таку важливу подію, як українські радіопередачі через Еспанське Національне Радіо, що спочивають на плечах нашої студентської Громади в Мадриді. Хочемо рівно ж звернути увагу на репрезентативні акції, що ними наше студентство в Еспанії відмічує наші національні та церковні події.

В рамках Товариства виголошено ряд наукових доповідей та влаштовано академії з нагоди роковин смерті Митрополита Шептицького, урочисту академію в день свята Архистратига Михаїла, патрона „Обнови”, в „День Св. Отця”, урочисте вітання Його Ексцепленції Київ Івана в Храмі Св. Якова та ряд дальших імпрез. Громада річно обходить спільні Свят Вечорі та Свячене.

Енергійним діловим заходам активу Товариства треба завдячувати дружні зв'язки ЦЕСУС-у з Еспанським Студентським Синдикатом та співпрацю нашого студентства із чужинецькими студентами

в Мадриді, передовсім із хорватами, словінцями і словаками. Громаді належить признання за старання в справі нових стипендій на студії в Єспанії, що з них можуть скористати дальші кандидати.

З моментом перебрання обов'язків Виділу Федерації „Обнова”, Товариство скерує поважну частину своєї енергії на працю для добра Федерації, всеж — не занедбує своїх основних завдань — студій і громадської та студентсько-політичної праці в рамках дій ЦЕСУС-у.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ПАРИЖІ

УСГ в Парижі належить до тих західньо-европейських українських студентських осередків, що на них базується поважна частина діяльності нашої студентської Централі. Доля наших студентів у Парижі, що пробивалися в студіях майже виключно власними засобами, дуже незавидна і тільки завдяки наполегливим старанням останньої Управи та за допомогою проф. Шульгина ситуація дещо змінилася з моментом одержання кількох нових державних стипендій.

На протязі останнього академічного року замітний певний розмах в роботі УСГ. На останніх річних зборах, на яких переобрano Управу Громади (В. Мардак — голова та О. Зінкевич — секретар) переведено стислу перевірку членства, а в дальшому поведено рішучі заходи для пожвавлення діяльності. Управа Громади увійшла в контакт із чільними представниками нашого громадського життя в Франції та зробила натиск на посилення зв'язків із французькими і чужинецькими академічними кругами.

Початком цього року Голова Громади, кол. В. Мардак, відвідав Національний Союз Студентів Франції (УНЕФ) та перевів кількагодинну розмову із віцепрезидентом Союзу, Жан Ляже. Представивши положення нашого студентства в Україні та зясувавши змагання українського студентства на чужині, кол. Мардак порушив справу визнання ЦЕСУС-у, як світової репрезентації українського студентства. Ця зустріч значно допомогла Управі ЦЕСУС-у в закріпленні ділових зв'язків ЦЕСУС-у із УНЕФ.

На цьому місці слід згадати, що ЦЕСУС остає в стислому діловому kontaktі із Світовим Союзом Жидівського Студентства з осідком у Парижі.

Як бачимо, європейська університетська столиця має відданих студентських працівників, що розуміють вагу збереження і рівня нашої студентської клітини в центрі світової культури.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В РИМІ

На італійських університетах студіювали українські студенти більшими групами від 1932 р. Вони були об'єднані в студентській секції при Українській Громаді в Римі, яку очолював проф. Е. Онаць-

кий. В 1935 році основано формально окрему Українську Студентську Громаду, яка в 1943 році припинила свою діяльність та відновила її два роки пізніше з приїздом нових українських студентів-біженців. В рр. 1945—47 УСГ начислювала 45 дійсних членів, між ними кількох студентів теології та новопоставлених среїв. Від 1947 року студенти почали ізза тяжких матеріальних умовин покидати Італію, щоб в інших європейських та заморських країнах продовжувати студії. Від літа 1950 року існує в Римі лише українське студентське представництво. Від 1932 до 1950 року закінчило в університетах Італії 14 українців свої студії.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ЦІРІХУ

В перших післявоєнних роках існували в Швейцарії організовані студентські осередки в Женеві та в Берні. Українська Академічна Громада ім. Шевченка в Берні розгорнула широку діяльність, та пізніше, коли Громада поширила членство і на нестудентів, що пішло в розріз із статутом студентського товариства і викликано спори внутрі Громади, УАГ припинила свою діяльність.

В листопаді 1950 року нараховувалося в Швейцарії 8 імматрикульзованих студентів, та 4 дипломантів. З ініціативи Представника ЦЕСУС-у на Швейцарію зorganізовано в листопаді м.р. Українську Студентську Громаду в Швейцарії з осідком у Ціріху, що її очолили кол. Ігор Суховерський, як голова та В. Стрихар — секретар. У зв'язку із розпорощенням членства Громада не проявляє особливої діяльності.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЧНА ГРОМАДА В ШІКАГО

це друга з черги Українська Студентська Громада в ЗДА, що являється звичайним членом ЦЕСУС-у. Енергійними заходами Управи Товариства, на чолі з кол. В. Нагірняком, згуртовано в УАТ понад 40 членів, з чого 8 — активно студіює на високих школах в Шікаго.

Громада бере активну участь у всіх міжнародних студентських акціях ЦЕСУС-у і живо цікавиться успіхами нашої студентської Централі на міжнародному відтинку. На протязі академічного року УАТ влаштувало ряд академічних вечорів, та величаву Крутянську Академію. Управа Товариства удержує тісний зв'язок із університетами і коледжами в стейті Ілліной, з місцевими українськими громадськими організаціями та КодУС-ом.

На останніх Загальних Зборах, що відбулися 2. червня ц.р., Товариство зайніяло становище до діяльності Управи ЦЕСУС-у, одобрило зовнішню політику ЦЕСУС-у та висловило побажання, щоб змінити організаційну політику нашої Централі.

З діяльності Українського Академічного Клубу в Стокгольмі.

Заснування УАК — Стокгольм в дні 7. 11. 1949 р. викликало велике зацікавлення шведської щоденної преси. „Дагенс Нігетер”, найбільша газета у Швеції, пишучи про створення Клубу підкреслювала, що „УАК старатиметься давати моральну й технічну поміч тим українським науковцям, які ведуть наукові досліди про союз Карла XII. з Україною та діяльність першої української політичної еміграції у Стокгольмі в роках 1713—1740 та отісля”. Друга найбільша газета „Стокгольмс Тіднінген”, від 10. 11. 1949 р., помістила прихильну обширну замітку, згадуючи теж, що делегація УАК зложить вінець на гробі Карла XII. З цією самою датою помістив орган консервативної партії „Свенска Дагбладет” статтю у сердечному тоні.

Напередодні 22. січня 1950 р. зорганізував УАК разом з Українським Бюром пресової конференцією. У її висліді помістили шведські столичні газети обширні статті про визвольні змагання України після першої світової війни та про сучасну героїчну боротьбу УПА з большевицьким окупантам. Поштові марки УНРади були публіковані неоднократно на сторінках названих вгорі часописів.

19. лютого м. р. вислано привіт славному шведському вченому Д-р. Свен Гедінові з нагоди 85-ліття його народження. Свен Гедін прислав для УАК свою фотографію з дедикацією, в якій висловив віру у по-біду „непожитньої боротьби українського народу проти бельшевицького варварства та, що вона буде Всешищім нагороджена”. У висліді наладнання співпраці з С. Гедіном запропонувало йому Наукове Т-во ім. Шевченка почесне членство, яке Свен Гедін прийняв з рук проф. Ю. Шереха.

Дня 10. березня 1950 р. влаштував УАК доповідь і зустріч проф. Ю. Шереха з представниками естонської, литовської і латишської вільної науки, як теж з керівними особистостями Естонської Національної Ради.

В листопаді 1950 р. вислав УАК на руки нового короля, Густава VI. Адольфа кондоленційну телеграму з висловами співчуття з при-воду смерті короля Густава V-го. Новий король Швеції відповів телеграмою з висловами щирої подяки.

УАК старається здобути для наших студентів у Швеції матеріаль-ні допомоги. Акцію в тому напрямі започаткував у листопаді м. р. шведський національний студентський союз.

В листопаді м. р. запрошено УАК на пресову конференцію, на якій взяли участь представники естонських, мадярських, чеських і українських студентів. Майже 50 різних шведських газет помістило репортажі про життя студентів-утікачів, а в тому чи не найбільше місця присвячено справам українського студентства.

Представники УАК взяли в грудні м. р. участь в конгресі Союзу Шведської Соц.-Демократичної Молоді в Люлео, на півночі Швеції.

Після конгресу помістила найбільша газета північної Швеції „Норрледска Соціалдемократен” у ч. 275/50 велику ілюстровану статтю про Україну та її боротьбу, як теж про життя українського підсоветського студентства.

10. грудня 1950 р. відбувся виступ представника УАК у шведсько-му радіо, в звязку з акцією централі шведського студентства для допомоги студентам-утікачам у Швеції. У своїй доповіді, що відбулася у англійській мові, змалював представник УАК історичні вузли, що звязують Україну зі Швецією, від часів Великого Гетьмана Мазепи і Карла XII., зазначуючи зокрема цей факт, що українські студенти користувались уже в 18-ому столітті гостинністю шведських університетів. Першим українським студентом у Швеції був син гетьмана Орлика.

На високих школах Стокгольму студіює зараз п'ятьох українських студентів. Дня 25. 5. ц. р. відбулися загальні збори УАК, при чому рішено вступити в члени ЦЕСУС-у у формі студентської організації, що обеднусь українських студентів на терені цілої Скандинавії.

• • •

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В МОНТРЕАЛЮ

Українську Студентську Громаду в Монреалю основано в квітні 1949 року. Маючи в той час понад 30 членів, зголосила вона своє членство в ЦЕСУС-і. Однак Громада не охопила всого українського студентства Монреалю і приблизно з того ж самого часу існує ще Українське Студентське Товариство Монреалю, що гуртує студентів словянознавства при монреальському університеті. Обидві Громади діяли до недавна окремо, хоч було чимало спроб їхнього об'єднання, які, на жаль, на протязі двох років не принесли позитивних наслідків. Треба ствердити з жалем, що певні групові інтереси, що мають своє праджерело в нашій громадській незгоді не сприяли об'єднанню серед студентства Монреалю.

На протязі біжучого року Управи обох Громад перевели рішучі заходи для остаточного унормовання відносин, влаштували спільними силами Крутянську Академію та перевели кілька спільних зустрічей.

УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА В ТОРОНТО

відсвяткувала вроцісто цього року відхід своїх членів-абсолівентів високих шкіл. На святі, що його відкрила панна Кисілюк, голова Товариства, виступили з промовами п. Н. Буртняк — від імені абсолівентів, п. Дяковський — від Канадійського Департаменту Громадянства та о. Д. Фотій — духовник торонтської української громади. В доповідях підкреслено важу живого зв'язку українського студента на чужині із українською національною культурою, і з духом наших світлих національних традицій, що зберігають українство в його чистоті.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НІМЕЧЧИНІ (СУСОН), БОНН

Послаблення нашого студентського життя в Німеччині, обумовлене посиленою еміграцією, спонукало український студентський актив ще в 1949 році думати про певну централізацію організованого студентського життя на базі союзу, що охопив би діючі в Німеччині Студентські Громади, як рівнож окремих студентів, які студіюють на різних зах.-німецьких високих школах. В грудні 1949 р. відбувся в Мюнхені З'їзд Українських Студентських Громад в Німеччині, який покликав знову*) до життя Союз Українських Студентських Громад Німеччини (СУСОН), що його завданням було об'єднати наші студентські громади в окрему організаційну одиницю, що підлягає ЦЕСУС-ові в формі звичайного правного члена.

На другому Річному З'їзді СОСУН-у, що відбувся в днях 30—31 грудня 1950, заслухано звіти з однорічної діяльності Управи та перевибрано органи Союзу на чолі із д-ром Гр. Васьковичем. З'їзд постановив пожвавити діяльність референтури міжнародних зв'язків Союзу та рішив перенести канцелярію Союзу із Бонну до Мюнхену.

27. травня 1951 року відбулася в Мюнхені Студійна Конференція СУСОН-у, на якій виголошено слідчі доповіді:

1.) Орест Рижій: „Українська гарячка, як недуга”.

2.) Д-р Григорій Васькович: „Нові шляхи німецької психології”.

3.) Зенон Р. Винницький: „В калейдоскопі сучасної української студентської дійсності”.

Коли ж дві перші доповіді були присвячені фаховим справам, доповідь кол. Винницького зосередила увагу слухачів на пекучих проблемах нашої студентської дійсності і викликала серед присутніх, між якими треба відмітити Ректора УВУ, проф. І. Мірчука, далі проф. Ю. Студинського і ін., жваву дискусію.

Представники СУСОН-у взяли участь у З'їзді „Міжнародної Ради Екзильних Студентських Організацій в Німеччині” (ІЦЕСО), що відбувся в Мюнхені в половині липня 1951. У висліді наполегливої праці над статутом і зasadничими організаційними принципами ІЦЕСО — СУСОН зголосив своє членство в ІЦЕСО та заступатиме в Раді Екзильного Студентства українське студентство Німеччини та Австрії. В працях згаданого з'їзду наші представники зустріли прихильне ставлення екзильного студентства Середньої та Східньої Європи, заступленого на З'їзді. Зокрема ж треба підkreслити співпрацю із делегатами Білоруського Студентського Союзу, що прибули з Лювену. Наши студенти дали належну відповідь необрахованим виступам російського делегата мюнхенського „Общества Русских Студентов”, який накинувся на український народ гострим політичним провокативним нападом.

*) СУСОН основано в 1925 р.

За час своєї дворічної діяльності, випустив СУСОН два „Бюлетені” та ряд обіжників, присвячених організаційним справам Союзу.

Зупиняючись коротко на активних студентських громадах, що входять у склад СУСОН-у, приходиться відмітити УСГ Мюнхен, що нараховує 94-ох членів та являється до сьогодні найбільшим осередком українського студентства в Німеччині. Громада проявляє себе на внутрішньому відтинку організацію імпрез для української тромади Мюнхену та час від часу товариськими вечорами. Поруч УСГ Мюнхен слід згадати УСГ Бонн, що удержує зв'язок із представниками Союзу Німецького Студентства.

Назагал чисельний стан нашого студентства в Німеччині паде: річники, що становили тут нашу властиву силу, вже покінчили, або кінчають студії і покидають Європу. СУСОН нараховує ще 224-ох членів і є надія, що кілька десятків українських студентів буде і в наступному академічному році продовжувати свої студії на німецьких високих школах та на Українському Вільному Університеті в Мюнхені.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ТОВАРИСТВ НАЦІОНАЛЬНОГО СОЛДАРИЗМУ „ЗАРЕВО”

Об'єднання Українських Студентських Товаристств Національного Солідаризму „Зарево” існує, як ідеологічне об'єднання українського націоналістичного студентства, від травня 1949 року. Воно є надзвичайним правним членом ЦЕСУС-у.

Спочатку гуртувало „Зарево” чотири націоналістичні студентські товариства в Європі. Пізніше, коли переважна більшість активу і членства „Зарева” опинилися на американському континенті, тягар роботи Об'єднання перенісся в ЗДА та в Канаду, а осідок „Зарева” з Мюнхену — в Монреаль. „Зарево” начислює сьогодні 5 клітин в ЗДА, 3 — в Канаді, 1 — в Аргентині та по одній у Франції, Англії, Німеччині та Австрії. Поза свою світоглядовою та видавничою діяльністю клітини „Зарева” доповнюють працю наших Студентських Громад організацію імпрез, товариськими зустрічами і т. п. Праця „Зарева” побудована на системі ділових комісій, які уможливлюють членам Об'єднання поза своїми осередками співпрацювати кореспонденційною дорогою із даною комісією. Це певна новинка, на тлі зростаючого розпорощення наших студентських сил в останніх роках, що виправдала себе успішно. В дніх 30. червня, 1.—2. липня ц. р. відбувся в Торонто III. Річний З'їзд „Зарева”, на якому заслухано та продискутовано доповідь М. Плавюка п. н. „Позитиви та негативи в праці „Зарева”, переведено перевірку діяльності за останній рік та вибрано новий провід Об'єднання на чолі із д-ром Марком Антоновичем. У винесених постановах З'їзд вирішив м. і. перевести Краєві Конференції „Зарева” в Канаді, ЗДА та Європі з метою обмірювати можливості дальшої праці „Зарева” у згаданих країнах.

За час свого існування „Зарево” випустило три „Бюллетені” та 8 чисел „Листка Дружби”, що служить для інформації членства та організаційним справам Об’єднання.

З'ЇЗД ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ СТУДІОЮЧОЇ МОЛОДІ В ПРІПІ

В дуже гарній баварській місцевості Прін, над озером Хімзее, відбувся 16. і 17. червня 1951 р. Другий Звичайний З'їзд Товариства Української Студіоючої Молоді ім. М. Міхновського. На З'їзд прибули всі члени ТУСМ-у з різних осередків Німеччини, а також представники з Бельгії і Голяндії.

Дня 16. червня всі члени ТУСМ-у взяли участь у Богослуженню, яке відправив о. Роман Левицький.

Товариство Української Студіоючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) — це товариство націоналістичної молоді, яке постало 12. XII. 1949 р. на з'їзді в Ляйпгаймі. На першому установчому з'їзді ТУСМ поставив собі за завдання: вивчати й поглиблювати націоналістичний світогляд, ідеологію, підвищувати інтелектуальний рівень членів товариства і плекати високі прикмети характеру на засадах християнської моралі для вирощування державно творчих кадрів. Це було й залишилося прямою лінією праці товариства, якою вона і розгортала свою діяльність.

II-ий З'їзд відкрив вступним словом голова д-р Григорій Василькович. До президії З'їзу одноголосно обрано Омеляна Ковала (Бельгія) — голова, З. Шупера (Німеччина) — заступник голови, Ярослава Розумного (Голяндія) — перший секретар і Василя Саляка (Німеччина) — другий секретар.

Голова президії прочитав надіслані привіти від Українського Вільного Університету, Центрального Союзу Українського Студентства, Центрального Комітету Спілки Української Молоді, та цілого ряду установ і товариств та членів ТУСМ-у з різних країн світу.

Після цього приступлено до обрання комісій: мандатної, статутарної, пляну праці і резолюційної. По порядку нарад З'їзу приступлено до звіту Управи ТУСМ-у. Перший звітував голова д-р Григорій Василькович подавши загальне тло роботи, і при тому підкреслив недоліки та осяги Управи й Товариства в цілості.

В дальнішому звітували референти: секретар Мирослав Лабунська, реф. кадрів Микола Галів, реф. фінансів Василь Лагошняк, реф. преси Володимир Гайдук, заступник гол. редактора „Фенікса” Микола Кравчук та інші, які звітували про діяльність ТУСМ-у за пройдений етап.

Не зважаючи на великі труднощі, еміграцію в різні країни світу, розпорашеність членства та членів управи і ряд численних перешкод, які ставали колодами в реалізації праці, все ж таки Управа може похвалитися досить поважними досягненнями. Під сучасну

пору ТУСМ має своїх членів у Німеччині, Бельгії, Голландії, Швейцарії, Іспанії, Англії, Америці, Австралії та інших країнах. Із звітів було видно, що праця Управи ТУСМ-у була насамперед звернена на втримання живого зв'язку з членством, підготову індивідуальності праці над собою, підвищення інтелектуального рівня, розбудову фінансів, наладнання видавничої діяльності і влаштування студійних конференцій. Велику увагу Управа звернула на те, щоб створити серед молоді атмосферу конструктивізму, зберегти дух творчості й динаміки, чого в останніх роках бракувало. Це був налізничайно важливий момент, бо в той час молодь зрезигновано дивилася в майбутнє, не маючи жадних перспектив, крім зміни тимчасового місця перебування з Європи в широкий світ. З такою настановою певна кількість молоді виїхала в заокеанські країни і там стала заробітчанською силою, не відчуваючи завдання. А, що найгірше, так це те, що для цієї молоді долар чи фунт стерлінг став задовільним ідеалом. У такій ситуації треба було ту молодь спрямовувати до студій аудиторного чи позаочного навчання, беручи до уваги певні спроможності поодиноких осіб. Референт кадрів у своєму звіті зазначив, що добрим започаткуванням ідеологічної праці була студійна конференція „Два дні ідеологічної проблематики”, яка відбулася на початку 1950 р. і мала дуже голосний відгук, як серед студентської молоді, так і старшого громадянства.

До визначнихся осягів Товариства треба рахувати видавницу діяльність. За звітовий час видано: чотири числа „Інформаційного Бюлетеню”; брошури: Микола Міхновський; „Дві віри” Віктора Андрієвського; реферат д-ра Василя Маркуся „До суті української національно-державницької ідеї” і неперіодичне видання журналу „Фенікс” за ред. д-ра В. Маркуся. Журнал „Фенікс” викликав належне зацікавлення серед молоді і старшого громадянства. Про велике зацікавлення „Феніксом” говорять вміщувані рецензії в різних часописах. ТУСМ звертає увагу передусім на інтелектуальне вироблення студентів для майбутньої наукової і державницької праці. Тому не уладжувано ні студентських забав, академій чи інших імпрез. В дискусії порушено актуальні і важливі справи, а саме; ідеологічно-світоглядові, стипендійної політики, тощо. Звіти з проробленої праці і ґрунтовна дискусія над нею підтвердили велику потребу існування такого роду товариства. Праця ТУСМ-у на відміну від праці інших товариств — загалом мало демонструюча на зовні, однак ефективна та дуже корисна з погляду змісту й завдань, що їх почав ТУСМ здійснювати.

З'їзд уділив абсолюторію уступаючій Управі з окремим признанням заслуг голови д-ра Г. Васильовича та фін. реф. інж. В. Лагощенка.

Під кінець З'їзду внесено зміну до статуту, накреслено план праці на майбутнє і прийнято резолюції. З'їзд ухвалив вступити в члени

ЦЕСУС-у та працювати для добра всього організованого українського студентства.

Після закінчення адміністративної частини З'їзду виголошено такі доповіді — Мирослав Лабунська: „За єдиний фронт націоналістичної молоді”, Володимир Гайдук: „Боротьба за душу української молоді на чужині”.

UKRAINIAN STUDENTS AND THEIR PROGRAM

by Zenon R. Wynnytskyj

Ukrainian students who are now studying in the free atmosphere of the Western World are organized in the Central Union of Ukrainian Students (CESUS), the executive committee of which still has its seat in Munich. In structure, the "CESUS" is an organisation of all Ukrainian students throughout the world. Its activity continues the work of the former National Union of Ukrainian Students, which was founded in 1908 in Leopolis (Lviv), the capital of Western Ukraine. The former National Union included Ukrainian students who studied either in the Ukraine or abroad. The most important of these students' unions abroad were: the "Association of Ukrainian Students in Vienna" (founded in 1868), the "Association of Ukrainian Students in Graz, Austria" (founded in 1895), the "Society of Ukrainian Students in Tallin, Estonia" (founded in 1905), and the unions of Ukrainian Students at German, Russian, and Jugoslavian universities. When the Ukrainian Republic lost the war against Russian bolshevists in 1921, many thousands of Ukrainian students emigrated. So, in 1921, the "Central Union of Ukrainian Students" was founded in Prague, Czechoslovakia, to continue the work of the National Union. At the congress of "Confédération Internationale des Etudiants" (CIE) held in Prague in 1921, the "Central Union of Ukrainian Students" was admitted as a member of the CIE, the representative world organisation of students between the wars. Thereafter, our union took an active part in international student-life until the Second World War put an end to all contact with student associations abroad. The "CESUS" was hard hit by the war; the Gestapo forbade its activity and members of the executive committee were arrested by the nazis and put in prison and in concentration camps. Our Central Union, therefore, was able to resume work only after the cessation of hostilities.

We are above all actively concerned in cooperating with other Ukrainian organisations in the West and international bodies abroad to make study as carefree as possible for our students; we also endeavour to allocate the proper number of individual students to the various faculties as we are particularly anxious that well-qualified young men should be prepared for state service.

We also try to maintain a high cultural level in our member organisations and pay particular attention to the cultural values of Ukrainian national life. In addition, we keep statistics for all our students throughout the world, and for those who swell the ranks of our intellectuals every year when they graduate. By taking an active part in our organised student-life, our young people are prepared for social work in our community abroad.

The current publications issued by our student organisations help to maintain contact on an intellectual level. Nor do we neglect to cooperate with

bodies like the "Association of Ukrainian Youth" and the "Society of Ukrainian Scouts" with whom we attempt to solve common problems.

In recent years we have increased our efforts to share in international student-life. This has not been easy since the Second World War, as the World Student Movement has come under the influence of the cominform since 1946. In our opinion the "International Union of Students (IUS)", founded in 1946, does not further the common interests of all students in the world; it has become Stalin's fifth column.

Western students, unfortunately, are apt to treat the simplest matters "academically"; we observe with regret that many Western student organisations have not yet succeeded in throwing off communist influence to the extent, for instance that the "International Free Trade Union" and the "World Assembly of Youth" have done. It is doubtless an evil "sign of the times" that the International Union of Students (IUS), with its seat in Prague, in reality a students' cominform, should represent in the UNO the students of the world.

In spite of all these difficulties, however, Ukrainian students are trying to share in international life and do their best to maintain friendly relations with national student associations in the Western Hemisphere. They exchange political views, information and publications and take part in all students' activities offered by practical international cooperation among young people.

Members of our Union study in Austria, Belgium, France, Spain, Germany, Switzerland, England, Italy, Ireland, Sweden, Norway, U.S.A., Canada, Brazil, Argentina, Paraguay and Australia. In other Western countries where there are only small groups of Ukrainian students, we have only students' agencies but no unions. It is obvious, therefore, that our Union is a world organisation like the World Union of Jewish students.

The President and the Executive Committee of our Union are elected at the General Assembly. The last General Assembly was held in Munich in 1949, and the next, the sixteenth will take place in Paris, in October 1951. Every Ukrainian students' union sends a delegate for every 50 members. The General Assembly is the supreme representative body of our student life. At it, the Executive Committee and some students' associations give reports of their activity. These are not only criticised but programs for the future are drawn up. Members of the Executive Committee are relieved of their duties, and the new committee, the commission of control and the court of honour elected.

Apart from the Ukrainian students' associations that are ordinary members of our Union, we also include certain political groups of students as extraordinary members, for instance, the Association of Ukrainian University Youth "Michnovsky", which contains revolutionary elements, the Federation of Ukrainian Catholic Students "Obnova", which has belonged to the International Movement of Catholic Students — "PAX ROMANA" — since 1930; also the "Zarevo", Ukrainian Student Association for National Solidarity, and the "League of Social Humanism", a union of socialistic minded students. There are also various groups of students — orthodox, liberal, democratic, and

monarchist, but they are not important for our problems as a whole. On the other hand, it is often the extraordinary members who exercise most influence on the election of the Executive Committee. All these students' associations publish a number of publications, bulletins and periodicals. As our students are anything but phlegmatic, it falls to us to arbitrate in the event of quarrels between the various organisations. But all the groups of students mentioned above agree at least in one point, namely, that they absolutely repudiate communism, not only as an intellectual theory, but as a new form of ancient Russian imperialism.

Our students study not only at the universities of Western countries which have received them hospitably but also at the Ukrainian universities that exist outside of the Ukraine today. This means that, like other students' unions, we also have our own university problems. Of these Ukrainian universities, we should like to mention in the first place the Ukrainian Free University, which operated in Prague from 1921 till 1945, since when it has been in Munich.

The social conditions under which our students live, vary considerably. A certain number have scholarships, others are supported by the Relief Commission for Ukrainian Students (KoDUS), whose office-bearers are professors at the Ukrainian Free University. Thanks to the "United Ukrainian-American Relief Committee", homes and restaurants have been established where Ukrainian students can live cheaply. But as very few of our students have money, many of them live in very straitened circumstances. Many must work hard in the holidays and earn money in term time in order to meet expenses. This is why we have quite a number of so-called "apathetic" students, who are concerned only in getting through their course and have no interest in organized student-life, the burdens of which are borne either by students, inspired by enthusiasm and idealism for their task, or by "veterans" who really belong to graduate circles. The number of the latter must be limited, as the constitution of our union does not allow students to be members longer than two years after passing the state-examination or taking the degree of doctor.

In their free-time, our students are fond of discussing political events, and particularly, problems of the world students' movement. Like all young folk, they are also interested in sport and sociable life.

Many students marry while they are still studying, and this supplies Ukrainian student-life with a healthy moral basis.

Every year in January Ukrainian students celebrate a "Kruty"-day in memory of the town of that name which became the Thermopylae of Ukrainian Students in 1918, the year that saw the fall of Kiev, the capital of Ukraine, when there were no survivors of the student divisions who defended the town against attacking Russian bolshevists.

Under the most difficult conditions, Ukrainian students never cease to be aware that the knowledge they are acquiring far from home will one day benefit the Ukrainian Republic when its government is chosen by the people

of the Ukraine. This hope helps them to overcome all the difficulties of daily life. Some day the "dungeon of nations", the Soviet Union, is bound to collapse. We are firmly convinced that we who study abroad will in the near future be able to put the experience we have won abroad at the service of a new democratic Ukrainian state, when the unhappy days of the Ukrainian Socialist Soviet Republic shall have become a nightmare of the past.

We cannot forget that a free Ukrainian state in Eastern Europe is a condition necessary for the establishment of a better, stable and peaceful political system in Europe, for we Ukrainian students are as much concerned as other students in Europe about the future welfare of that continent and the whole world. This is why Ukrainian students are eager to play their part in international cooperation, for them a practical training in tolerance, neighbourliness and international understanding.

UKRAINIAN FREE UNIVERSITY

The Ukrainian Free University was founded in Vienna in 1921, and at first consisted of a staff including teachers of the colleges of Lviv, Kiev, Czernivci and Charkiw, who, for political reasons, had to leave their home country. A few months later already, the University moved to Prague where it enjoyed the special care and charity of the President of the Czechoslovakian Republic, Professor Masaryk. It included two faculties, the faculty of law and political sciences and that of philosophy. Technical reasons prevented the establishment of a medical faculty. The faculty of philosophy tended to those subjects which we may call "information about the Ukraine" in the broadest sense of the word. The University continued its activities through decades and educated thousands of young Ukrainian experts, who intend to use their knowledge for the benefit of their home country. The budget of the University was covered by the Minister of Finance of the Czechoslovakian Republic, later of the Protectorate. As far as its inner structure is concerned it had to accommodate the other Czechoslovakian universities, continuing the organisatory principles of the universities of the ancient Austrian monarchy.

Before the bolshevist army reached Prague, the professors and students of the University went to Munich where they were allowed, by the Bavarian Ministry of Culture and Instruction and the American Military Government, to resume their activity in autumn 1945. After an exact examination of the educational work the University was given to official licence by the Bavarian Ministry of Culture and Instruction (Decree of September 18th 1950 No. XI 60710).

The Ukrainian Free University, now existing for nearly 30 years, is today the only Slav college of its kind which is able to continue its activity of teaching and its research work on this side of the iron curtain, guarded from any terror and in close cooperation with the scientists in the Occident. The University considers its noblest task in influencing the Ukrainian exiled youth in the spirit of christian-democratic principles, thereby strengthening them and thus

preparing them for their future duties in their native country. This task is as important as it is responsible especially with a view to the tragic fate of the Ukrainian people exposed for nearly three decades to a particularly heavy pressure by the bolshevist despots.

It must be borne in mind that the youth behind the iron curtain lives completely unconscious of the conditions in Western Europe, because of the hermetical blocking of Eastern Europe, and that this youth must be respectively informed in the case of their deliberation. The young people educated in Western Europe shall represent the link between these spiritually and materially separated worlds.

The scientists should tend to preparing means of instruction for the schools at home because the books used there should be replaced by new ones. It is for this case that the Ukrainian Free University tries to abolish this deficiency by the assistance of its teachers.—A further task of our University is the research work of its professors and teachers, drawing their main attention to the problems of Eastern Europe. Besides a general information about the Ukraine, the result of which shows itself clearly e. g. in an encyclopaedia which is worked at present, there are some other cultural and economic-political subjects included in the research work which, notwithstanding their historic past, are brought into closest connexion with the present.

ТРИ ВІДПОВІДІ

У СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ РАДІОПЕРЕДАЧ БІ-БІ-СІ

The British Broadcasting Corporation
Head Office: Broadcasting House, London W. 1
Bush House, Aldwych, London, W. C. 2

Reference: 08/EE/PMB

20th April 1950

Mr. Z. R. Wynnytzky,
Central Union of Ukrainian Students,
P. O. 62, Box 34,
Munich
Germany

Dear Sir,

Thank you for your letter of 14th April. The BBC has given careful consideration to the question of broadcasting in Ukrainian, but we regret to inform you that it is impossible to include this language in our schedule of foreign transmissions at the present time.

You're faithfully,
M. Box
for Head of East European
Service.

House of Commons
London, S. W. 1
3rd July, 1951

Dear Mr. Wynnytzky,

Many thanks for your letter from Munich, dated 28th June. It is gratifying to learn that my remarks regarding transmissions in Ukrainian from the B. B. C. here in London were appreciated by the Central Union of Ukrainian Students.

I will continue to press this matter with the Foreign Secretary and hope to get further news quite soon.

Please accept my best wishes for the success of your work and that of the Union.

Yours sincerely,
G. Cooper

Zenon R. Wynnytzky,
Central Union of Ukrainian Students,
P. O. 62, Box 34,
Munich.

* * *
House of Commons
9th July 1951

Dear Mr. Wynnytzky,

Mr. Teeling has asked me to thank you for your letter of the 28th June and for your kind words of appreciation.

He was very glad to receive your communication which he found most interesting, and he has asked me to assure you that if another opportunity occurs for raising this matter in the House of Commons he will most certainly take advantage of it and do what he can for the Ukraine and her people.

Yours truly,
Eileen L. Martin.
Private Secretary to
Mr. W. Teeling, M. P.

Mr. Z. R. Wynnytzky,
Department of International Affairs,
Central Union of Ukrainian Students,
P. O. 62, Box 34,
Munich.

НАШІ МІЖНАРОДНІЙ АДРЕСАР

1. National Union of Norwegian Students,
Oslo, Uranienborgveien 11, Norge.
2. The Swedish National Union of Students,
Stockholm Va, Drottninggatan 116, Sverige.
3. National Union of Danish Students,
Copenhagen K, 19, Sct. Peterstraede, Danmark.
4. National Union of Students of Finland,
Helsinki, Mannerheimvägen 5 C, Finland.
5. The National Union of Students of the Universities and Colleges of England, Wales and Northern Ireland,
London WC 1, Endsleigh-St. 3.
6. Scottish Union of Students,
Community House, 214 Clyde Street, Glasgow, Scotland.
7. National Union of Students of Iceland,
Haskola Islands, Reykjavik, Iceland.
8. Netherlands Students Council,
Leiden, Breestraat 48, Nederland.
9. Netherlands Office for Foreign Students Relations,
Leiden, Rapenburg 34.
10. Fédération des Etudiants de Belgique
8, rue de la Tribune, **Bruxelles**.
11. Association Générale des Etudiants Luxembourgeois,
23, Bd. Prince Henri, **Luxembourg**.
12. Verband Deutscher Studentenschaften (V.D.S.),
(22c) **Bonn**, Nassestraße 11.
13. Zentralausschuß der Österreichischen Hochschülerschaft,
Wien 9, Kolingasse 19 (Österreich).
14. Verband der Schweizerischen Studentenschaften,
Zürich- 6, Eidg. Techn. Hochschule 44a (Schweiz).
15. National Union of Italian Students (UNURI),
Roma, Via Frattina 89, Italia.
16. Union Nationale des Etudiants de France,
Paris V, 15 rue Soufflot, France.
17. Sindicato Espanol Universitario,
Madrid, Alcala 44, Espana.
18. National Union of Greek Students,
15 Roosevelt Street, **Athene**, Greece.
19. National Union of Yougoslav Students,
Kralja Milutina 37, **Beograd**, Yougoslavia.
20. Students Representative Council,
The Royal University of Malta, **Valetta**.
21. L'Organisation Nationale de la Jeunesse Portugaise,
La branche universitaire, **Lisboa**, Praça das Flores, 51, Portugal.
22. National Union of South African Students,
148, St. George's St., **Cape Town**, South Africa.
23. Ligue des Etudiants Egyptiens,
19, Hedmat Pacha, rue Zemalek, **Cairo**.
24. National Federation of Students in Turkey,
(Turkiye Milli Telebe Federasyonu) **Istanbul**, Teknik Universite, Turkey.
25. National Union of All Indian Students,
c/o Dr. Zakir Hussain, President of NUAIS, Vice-Chancellor of the University of Aligarh, **Aligarh** (N.India).
26. All India Catholic University Federation,
St. Joseph's College, Teppakulam P.O., **Trichinopoly**, South India.

27. Catholic Students Federation of Japan,
c/o Paul T. Fukukawa, Tokyo, 7 Kioi-cho, Chiyoda-ku, Japan.
28. National Union of Indonesian Students,
Mahameru 10, Jogjakarta, Indonesia.
29. New-Zealand University Students Association,
Wellington-C. 1, P.O. Box 3023.
30. The National Union of Australian University Students,
Melbourne, Union House, Carlton N. S, Victoria.
31. Union Mondiale des Etudiants Juifs,
Paris 14, 6 rue Lalande, France.
32. Association of Polish Students Abroad,
London SW 7, 74, Cornwall Gardens.
33. Association of Estonian Students Abroad,
Stockholm, Holländargatan 32—34, Sweden.
34. Latvian Students Central Association Abroad,
Hamburg — 36, Zoo-III-16.
35. Lithuanian Students Association,
Tübingen, Pfleghofstr. 6, Germany.
36. Slovenska Dijaska Sveza,
Graz, Hochsteingasse 37, Österreich.
37. Croatia Academica Catolica,
Madrid, Calle del Pinar 21, Espana.
38. Union des Etudiants Slovaques,
Paris 14, 55 Blvd. Jourdan.
39. National Union of Tchchoslovaque Students in Exile,
AFCR/IRO, Area 2, HQ., Eßlingen/N., Germany.
40. Federation Universitaria Argentina,
Buenos Aires.
41. Federacion Universitaria Boliviana,
Universidad Mayor de San Andres, La Paz.
42. Brazilian National Union of Students,
Praia do Flamengo 132, Rio de Janeiro, D.F.
43. Federacion de Estudiantes de Chile,
Universidad de Chile, Santiago.
44. Federacion de Estudiantes Colombianos,
Carrera 8a. No. 12—55 of No. 10, Apartado 1802, Bogota.
45. Consejo Universitario Estudiantil,
Universidad de Costa Rica, San José.
46. Federacion Estudiantil Universitaria,
Universidad de la Habana, Habana, Cuba.
47. Federacion Nacional de Estudiantes,
Universidad Central, Quito, Ecuador.
48. Asociacion de Estudiantes Universitarios,
Apartado 142, Guatemala City.
49. Federacion Universitaria del Paraguay,
Universidad Nacional del Paraguay, Asuncion.
50. Federacion de Estudiantes del Peru,
Universidad Nacional Mayor de San Marcos, Lima.
51. Federacion de Estudiantes Universitarios,
18, de Julio 1313, Montevideo, Uruguay.
52. Federacion de Estudiantes de Venezuela,
Tienda Honda a Puente, 64, Caracas.
53. United States National Students Association,
Madison 5, Wisc., 304 N. Park St.
54. National Federation of Canadian University Students,
Tunitz College, Toronto, Ont., Canada.

55. World University Service,
Geneve, 13, rue Calvin, Switzerland.
56. World's Student Christian Federation,
Geneve, 18, rue Calvin, Switzerland.
57. Mouvement International des Etudiants Catholiques „Pax Romana“,
Fribourg, 14 rue St. Michel, Suisse.
58. Federation Internationale du Sport Universitaire,
Luxembourg, Esch sur Alzette.
59. World Student Service Fund,
New York 18, N.Y., 20 West 40th Street, USA.
60. Bureau International des Universités,
Paris 16, 19, Ave. Kléber.
61. International Students Movement for the United Nations,
Paris 16, 19, Ave. Kléber.
62. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation, (UNESCO),
Paris 16, 19, Ave. Kléber.
63. World Assembly of Youth,
Bruxelles, 15 rue d'Arlon, Belgique.
64. Bureau International de la Jeunesse Catholiques,
Palazzo delle Congregazioni, Piazza S. Calisto, **Roma**, Italia.
65. Gemen-Komitee für internationale Anliegen,
Münster (Westfalen), Hüfferstr. 7, Deutschland.
66. Quaker Service,
Geneve, 94, rue Lausanne, Suisse.
67. Boy Scouts International Bureau,
132, Ebury Street, **London** S.W. 1.
68. Fédération Internationale des Organisations des Correspondances
et d'Echanges Scolaires (FIOCES),
29, rue d'Ulm, **Paris** V.
69. National Youth Committee in Ireland (Foras Eireann),
14, Parnell Square, **Dublin**.
70. International Red Cross, Youth Division,
Geneve 8, rue Munier-Romilly.
71. Europäisches Studentenbüro,
Berlin-Charlottenburg 2, Hardenbergstr. 34.
72. Centre des Organisations Universitaires Bielorussiens à l'étranger,
Louvain (Belgique), 8 Place Hoover.

**УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА ПРЕДСТАВНИЦТВА.**

1. Ukrainian Students Association (M. A. Ohluk-Romenskyj),
Galway, Aran View, Fair Hill, Ireland.
2. Association of Ukrainian Students in Great Britain,
49, Linden Gardens, **London** W. 2.
3. Ukrainska Akademiska Klubben (J. Borys),
Humlegårdsgatan 15/II, **Stockholm**, Sverige.
3. Representative of Ukr. Students,
Mykola Radeyko, **Oslo**, Blindern Studenterhjem, Norge.
4. Foyer des Etudiants Ukrainiens (Fedir Smetanko),
9, rue des Brasseurs, **Louvain**, Belgique.
5. Association des Etudiants Ukrainiens à Paris, Paris 12, 13 rue Taine
(V. S. Mardak, 16, rue Visconti, **Paris** 6, France.)
6. Association des Etudiants Ukrainiens à Lyon,
(V. Malynovych), 11, rue Pierre Blanc, **Lyon (Rhône)**, France.

7. Association de los Estudiantes Ucranianos (Teodor Barabasz), c. Donoso Cortes 63, Madrid, Espana.
 8. Associazione degli Studenti Ucraini (Giorgio Konovaletz), Roma, Lungotevere Flaminio 74, Italia.
 9. Ukrainische Studentengemeinde in der Schweiz (W. Strychar), Zürich, Moussonstr. 14, Schweiz.
 10. Ukrainscher Studentenverein „Sitsch“ (M. Kurylak), Graz, Geidorfgürtel 47a, Österreich.
 11. Verein der Ukrainischen Studenten in Innsbruck (Dr. W. Konrad), Innsbruck, Kranebitter-Allee 23/I.
 12. Bund der Ukrainischen Studentenvereine Deutschlands (SUSON), München 8, Führichstr. 53/II.
 13. Ukrainian Students Association, 149 2nd Ave., New York, N.Y., USA.
 14. Ukrainian Students Society, 845 N. Western Ave., Chicago 22, Ill., USA.
(W. Nahirniak, Chicago, Ill. 1429 N. Fairfield Ave.).
 15. Ukrainian Students Association (George Ripninskyj), Wagne University Students Center, 5050 Cass Ave., Detroit 2, Mich., USA.
 16. Association of Ukrainian Students (Jurij Levytskyj), University of Montreal, Centre Slave, 2900 Blvd. du Mont Royal, Montreal, Que., Canada.
 17. Ukrainian Students Association (Mykola Plawiuk), 3466 City Hall Ave., Montreal, Que., Canada.
 18. Ukrainian Students Society of the University of Manitoba „Alpha-Omega“, Winnipeg, Man., Box 13.
 19. Nucleo de los Estudiantes Ucranianos (Mykola Denysiuk), c. Curapaligüe 790, Buenos-Aires, Rep. Argentina.
 20. Association of Ukrainian Students, Melbourne, Box 2394, V. GPO, Australia.
- *

- 1a. Federatio Ucrainorum Studentium Catholicorum „Obnova“, Madrid, c. Donoso Cortes 63.
 - 2a. Ukrainian Students Association „Zarevo“ (Dr. Marko Antonožč), Montreal, Que., 3462 City Hall Ave.
 - 3a. Society of Ukrainian University Youth „Michnovsky“ (Dr. H. Waskovytzsch), München 8, Führichstr. 53/II.
- * * *

Комісія Допомоги Українському Студентству
Голова: проф. д-р Зенон Кузеля,
27, rue des Bauves, Sarcelles (S. et O.) France.

ЧЛЕНИ УПРАВИ ЦЕСУС-У:
(1949 — 1951)

- 1.) Президент: Богдан З. Гук,
Erlangen, Marquardsenstr. 4/0, Deutschland.
- 2.) 1-ий віцепрезидент: д-р Михайло Данилюк,
Minneapolis, Minn., 90 N. Lyndale Ave., USA.
- 3.) 2-ий віцепрезидент: д-р Василь Маркусь,
Fribourg 5, Case 17, Suisse.
- 4.) 1-ий секретар: Іван Жегуц,
München 62, Postfach 34, Deutschland.
- 5.) 2-ий секретар: д-р Олександр Наклович,
Innsbruck, Marktgraben 16/I, Österreich.
- 6.) Організаційні справи: Іван Гута,
Newark 3, N.J., 67 Avon Avenue (Tel. В 1-2-9420), USA.
- 7.) Пресові справи: Аркадій Жуковський,
Paris 5, 68 rue Cardinal Lemoine.
- 8.) Фінансові справи: Мирослав Тофан,
München 62, Postfach 34, Deutschland.
- 9.) Стипендійні справи і суспільна опіка: Дмитро Григорчук,
Chicago, Ill., 3413 South Oakley Ave., USA.
- 10.) Студійні і культ.-освіт. справи: Карпо Роговський,
Montreal, Que., 6734 Des Ecores (Rosemont), Canada.
- 11.) Зовнішні справи: Зенон Р. Винницький.
München 8, Braystr. 7/III, Deutschland.

*

Голова Контрольної Комісії: д-р. Богдан Цюцора,
New York 9, N.Y., 190 E. 2nd St., ap. 21, USA.
Голова Товарицького Суду: д-р. Олекса Горбач,
München 8, Ayingerstr. 25/I, Deutschland.

"THE NEWS OF CESUS"
non-periodical official bulletin
of the Central Union of Ukrainian Students

Publisher:

Executive Committee of "CESUS", Munich 62, P. O. Box: 34, Germany
Tel. 4 41 51

UKRAINE

in Vergangenheit und Gegenwart

kämpft für die unabdingbaren Rechte des ukrainischen Volkes und aller unterjochten Völker hinter dem eisernen Vorhang,
informiert über das aktuelle Zeitgeschehen in der Ukraine und den Ländern Osteuropas,
berichtet zuverlässig in allen Wirtschaftsfragen der Ukraine und Osteuropas,
offenbart den hohen Stand der ukrainischen Kultur, Kunst und Religion,
zeigt in Bildern die Schönheiten und Kostbarkeiten der Ukraine.

Erscheint vierteljährlich
 Jahresabonnement DM 6.— mit Porto

VERLAG UKRAINE
 München · Rumfordstraße 41

Українці! Читайте й поширюйте одинокий український журнал у німецькій мові.